

**EKOSİSTEM TABANLI FONKSİYONEL PLANLAMA (ETFOP) SİSTEMİNDE
SOSYO-EKONOMİK DURUM ENVANTERİ KAPSAMINDA YAPILMASI
GEREKEN ÇALIŞMALAR VE BAZI ÖNERİLER**

Sinan KAPTAN

**Bartın Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Orman Mühendisliği Anabilim Dalında
Yüksek Lisans Tezi
Olarak Hazırlanmıştır**

**BARTIN
Temmuz 2011**

KABUL:

Sinan KAPTAN tarafından hazırlanan “EKOSİSTEM TABANLI FONKSİYONEL PLANLAMA (ETFOP) SİSTEMİNDE SOSYO-EKONOMİK DURUM ENVANTERİ KAPSAMINDA YAPILMASI GEREKEN ÇALIŞMALAR VE BAZI ÖNERİLER” başlıklı bu çalışma jürimiz tarafından değerlendirilerek, Bartın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Orman Mühendisliği Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak oybirliğiyle (veya oyçokluğuyla) kabul edilmiştir. 28/07/2011

Başkan : Prof. Dr. Ünal ASAN (İÜ)

Üye : Prof. Dr. Nedim SARAÇOĞLU (BÜ)

Üye : Yrd. Doç. Dr. Ali DURKAYA (BÜ)

ONAY:

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum. 4.18.2011

Doç. Dr. Ali Naci TANKUT

Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

“Bu tezdeki tüm bilgilerin akademik kurallara ve etik ilkelere uygun olarak elde edildiğini ve sunulduğunu; ayrıca bu kuralların ve ilkelerin gerektirdiği şekilde, bu çalışmadan kaynaklanmayan bütün atıfları yaptığımı beyan ederim.”

Sinan KAPTAN

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

EKOSİSTEM TABANLI FONKSİYONEL PLANLAMA (ETFOP) SİSTEMİNDE SOSYO-EKONOMİK DURUM ENVANTERİ KAPSAMINDA YAPILMASI GEREKEN ÇALIŞMALAR VE BAZI ÖNERİLER

Sinan KAPTAN

Bartın Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü

Orman Mühendisliği Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Ali DURKAYA

Temmuz 2011, 145 sayfa

Ülkemizde ormanların işletilmesi ve faydalanmanın düzenlemesi işleri orman amenajman planlarına göre gerçekleştirilmektedir. Amenajman planları 1990'lı yıllara kadar en yüksek odun üretimi esasına dayanmaktaydı. 2008 yılında ülkemizde Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Planlama yaklaşımına geçilmesiyle birlikte, ormanların kendiliğinden ürettiği ürün, hizmet ve fonksiyonlar toplumun yararına katılımcılık, süreklilik, çok amaçlı yararlanma ilkeleri içerisinde sunulmaya başlanmıştır. Klasik planlardan farklı olarak Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Planlama (ETFOP)'da sosyo-ekonomik duruma ait bilgilerin toplanması istenmektedir.

Yaptığımız bu çalışma ile ETFOP'taki orman envanter çalışmalarından birisi olan sosyo-ekonomik durum envanteri ele alınmıştır. Plan ünitesi içerisindeki köylülere ait sosyo-ekonomik verilerin nelerden oluşacağı, bunların nasıl toplanması ve değerlendirilmesi gerektiği, nelerle desteklenip ilişkilendirileceğine dair fikir vermeye, bu konuda önerilerde

ÖZET (devam ediyor)

bulunmaya çalışılmıştır. Bu amaçla Zonguldak Orman Bölge Müdürlüğü, Bartın Orman İşletme Müdürlüğü, Sökü Orman İşletme Şefliği bünyesindeki 6 orman köyü ve bunlara bağlı mahaller ele alınmıştır.

Anahtar Sözcükler: Orman amenajmanı, sosyo-ekonomik durum, orman köyleri, çatışma

Bilim Kodu: 502.03.01

ABSTRACT

M. Sc. Thesis

IN ECOSYSTEM BASED FOREST MANAGEMENT PLANNING SYSTEM, NECESSARY STUDIES AND SOME SUGGESTION FOR SOCIO-ECONOMIC STATE ANALYSIS

Sinan KAPTAN

Bartın University

Graduate School of Natural and Applied Sciences

Department of Forest Engineering

Thesis Advisor: Assist. Prof. Dr. Ali DURKAYA

July 2011, 145 pages

In Turkish forestry practice, to operate forests and to arrange utilization have been performing according to forest management plans. Up to 1990's, the main aim of management plans was to maximize wood producing. After adopting ecosystem based functional planning approach in 2008, products, services and functions of forest ecosystems have been serving to community by participatoring, sustainability and multi-purpose utilization principles. Collecting informations about socio-economic state of local people is a necessity at Ecosystem Based Forest Management (EBFM) approach in oppisition to conventional planning.

In this study, socio-economic state inventory that is a part of EBFM inventory system have been studied. Answers have been asked for the questions "Which informations should be collected related to socio-economic state", "how should the informatons be collected and analized" and some suggestions were done. For this purpose, 6 forest village in Zonguldak

ABSTRACT (continued)

Forestry Regional Directorate, Bartın Forestry Enterprise, Sökü Planning Unit have been studied.

Key Words: Forest management, socio-economic state, forest villages, conflict

Sicence Code: 502.03.01

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans dönemimde danışmanlığımı yapan ve araştırma konusunun seçiminden sonuçlandırılmasına kadar değerli katkı ve emeklerini hiçbir zaman esirgemeyen, bilgisini ve zamanını benimle paylaşan tez danışmanım ve değerli hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Ali DURKAYA'ya teşekkürlerimi sunarım.

Tez savunma sınavına jüri üyesi olarak katılan değerli hocalarım Sayın Prof. Dr. Ünal ASAN ve Prof. Dr. Nedim SARAÇOĞLU'na değerli fikir ve önerileri ile büyük katkı sağladıkları için sonsuz şükran ve teşekkürlerimi sunarım.

Anket çalışmalarının yürütülmesi işlerinde üstün sabır ve emekleri ile beni yalnız bırakmayan değerli arkadaşlarım Emrah YILMAZ, Eren KARBUZ, Furkan BULUT, Gökhan BAYGIN, Gökhan ÖNAL, Musa BENLİ, Sebahattin AYKUT ve Samet ERDOĞMUŞ'a teşekkürü bir borç bilirim.

Çalışma kapsamında gerekli olan her türlü bilgi, evrak ve dokümanların teminini sağlayan Sökü Orman İşletme Şefi Sayın Hasan BEYTEKİN ve şeflik çalışanlarına teşekkür ederim. Yöre halkı ve köy muhtarlarına gösterdikleri ilgi ve sabırdan dolayı ayrıca teşekkür ederim.

Hayatımın her döneminde olduğu gibi bu çalışmam sırasında da maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen kıymetli babam Ali KAPTAN ve kıymetli annem Nazire KAPTAN'a saygıyla teşekkür ederim.

Her zaman olduğu gibi verdiği moral ve destek ile tez çalışmam süresince de beni hiçbir zaman yalnız bırakmayan kıymetli nişanlım Rabia KALMAZ'a da sonsuz şükranlarımı sunarım.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
KABUL.....	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xv
TABLolar DİZİNİ	xvii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	xxv
BÖLÜM 1 GİRİŞ.....	1
BÖLÜM 2 MATERYAL ve METOT	13
2.1 MATERYAL.....	13
2.2 METOT	14
2.2.1 Sayısal Orman Amenajman Haritaları ve Bunlar Üzerinde Yapılan Çalışmalar	15
2.2.2 Anket Çalışması	17
2.2.3 İstatistik Analiz	19
2.2.3.1 Kolmogorov -Smirnov (K-S) Testi	19
2.2.3.2 Kruskal Wallis H Testi	19
2.2.3.3 Mann Whitney U Testi	20
2.2.3.4 Korelasyon Analizi	20
2.2.3.5 Faktör Analizi	20
BÖLÜM 3 BULGULAR VE TARTIŞMA	23

İÇİNDEKİLER (devam ediyor)

Sayfa

3.1 SAYISALLAŞTIRILMIŞ MEŞCERE TİPLERİ HARİTALARI ÜZERİNDE	
YAPILAN ÇALIŞMALARIN SONUÇ ve DEĞERLENDİRMELERİ	23
3.1.1 Yerleşim Yerlerine 250, 500 ve 1000 m Uzaklıktaki Etkilenme Bölgeleri	
Arasındaki Orman ve Orman Rejimi Dışındaki Alanların Değişimleri	23
3.1.2 Plan Dönemi İçerisinde Gençleştirilmesi Ön Görülen Meşcerelerin Plan Süresi	
Sonundaki Durumları	28
3.2 SÖKÜ ORMAN İŞLETME ŞEFLİĞİ BÜNYESİNDEKİ ORMAN KÖYLERİ VE	
KÖYLÜLERİNE AİT BİLGİLER.....	40
3.2.1 Köylerdeki Dolu Hane Sayıları	40
3.2.2 Hanelerdeki Erkek Birey Sayısı	40
3.2.3 Hanelerdeki Bayan Birey Sayısı	41
3.2.4 Katılımcıların Öğrenim Durumları	41
3.2.5 Hanelerin Ana Gelir Kaynakları	42
3.2.6 Katılımcıların Sosyal Güvenceleri	43
3.2.7 Hanelerin Yan Gelir Kaynakları	43
3.2.8 Hanelerin Aylık Masrafları (TL/ay).....	44
3.2.9 Konutların Yapısı	45
3.2.10 Hane Başı Sahip Olunan Tapulu Arazi Miktarları (dönüm)	46
3.2.11 Hane Başı Sahip Olunan Büyükbaş Hayvan Sayısı (adet)	47
3.2.12 Köy Meraları Hayvancılık İçin Yeterli Mi?	48
3.2.13 Hanelerin Isınmak ve Yemek Pişirmek İçin Kullandıkları Kaynaklar	48
3.2.14 Hanelerin Yıllık Odun İhtiyaçları (ster/yıl)	49
3.2.15 Odun İhtiyacını Karşılama Sorun Yaşıyor Musunuz?	50
3.2.16 Odun İhtiyacını Karşılama Yaşanan Sorunlar	50
3.2.17 Katılımcıların Orman Suçlarına Dair Bilinçleri	51
3.2.18 Katılımcıların Yasalarca Kendilerine Tanınan Haklara Dair Bilinçleri	51
3.2.19 Katılımcıların Orman Suçlarına Verilen Cezalara Bakış Açılımları	52
3.2.20 Katılımcılara Göre Orman Suçu İşleme Nedeni	52
3.2.21 Orman Suçu İşleyen Birisi Sözlü Olarak Uyarılsa Tekrar Orman Suçu İşler Mi?	53
3.2.22 Hanede Orman Suçundan Ceza Almış Kişi Sayısı	54

İÇİNDEKİLER (devam ediyor)

	<u>Sayfa</u>
3.2.23 Hanede Ceza Alanların Hangi Suçtan Ceza Aldıkları	54
3.2.24 Ormanı Koruyan Kişi ve Kurumlar	56
3.2.25 Katılımcılar Açısından Ormanın Anlam ve Önemi	56
3.2.26 Katılımcıların Orman-Ormancılıkla İlgili Konularda Diyalog Kurdukları Kişi	57
3.2.27 Katılımcıların Orman İşletme Personeli İle İlişkileri	58
3.2.28 Katılımcıların Orman İşletme Personeli İle Sorun Yaşama Sıklığı	58
3.2.29 Katılımcıların Orman İşletme Personeli İle Yaşadıkları Sorunların Türü.....	59
3.2.30 Katılımcılara Göre Orman İşletme Personeli İle Yaşanan Sorunların Sebebi	59
3.2.31 Katılımcılara Göre Orman İşletme Personeli İle Yaşanan Sorunların Önlenmesi İçin Yapılması Gerekenler	60
3.2.32 Katılımcıların Avlanmak İçin Ormana Gidiş Sıklıkları	61
3.2.33 Katılımcıların Avlanmak İçin Seçtikleri Hayvan Türü	61
3.2.34 Katılımcıların Avlanma Sebebi.....	61
3.2.35 Köyde Yaşamak Yerine Şehirde Yaşamak İster Miydiniz?	62
3.2.36 Neden Köyde Yaşamak İstiyorsunuz?	63
3.2.37 Neden Şehirde Yaşamak İstiyorsunuz?	63
3.2.38 Katılımcılara Göre Köyün Kalkınması İçin Yapılması Gerekenler.....	63
3.2.39 Kooperatifçiliğe Karşı Olan Memnuniyet	64
3.2.40 Kooperatiften Memnun Olma Gerekçeleri.....	65
3.2.41 Kooperatiften Memnun Olmama Gerekçeleri.....	65
3.3 SÖKÜ ORMAN İŞLETME ŞEFLİĞİ BÜNYESİNDEKİ ORMAN KÖYLERİ VE KÖYLÜLERİNE AİT İSTATİSTİK ANALİZLER VE DEĞERLENDİRMELER	66
3.3.1 Orman Köylülerinin Orman Suçlarına Dair Bilinç Düzeylerinin İncelenmesi	66
3.3.1.1 Köylere Göre Suç Bilinci	66
3.3.1.2 Öğrenim Durumuna Göre Suç Bilinci	68
3.3.1.3 Sosyal Güvence Durumuna Göre Suç Bilinci	70
3.3.1.4 Yan Gelir Kaynaklarına Göre Suç Bilinci.....	71
3.3.1.5 Aylık Masraflara (TL/ay) Göre Suç Bilinci	74
3.3.1.6 Yıllık Odun İhtiyacına (ster/yıl) Göre Suç Bilinci	75
3.3.1.7 Orman İşletme Personeli ile Sorun Yaşama Sıklığına Göre Suç Bilinci.....	76

İÇİNDEKİLER (devam ediyor)

	<u>Sayfa</u>
3.3.1.8 Sahip Olunan Yasal Hak Bilincine Göre Suç Bilinci	77
3.3.1.9 Orman Cezalarına Bakış Açıklarına Göre Suç Bilinci	79
3.3.1.10 Köy Kooperatifinden Memnun Olmaya Göre Suç Bilinci	80
3.3.2 Orman Köylülerinin Orman Suçlarına Verilen Cezalara Bakış Açıklarının İncelenmesi.....	80
3.3.2.1 Köylere Göre Orman Cezaları.....	80
3.3.2.2 Aylık Masrafa (TL/ay) Göre Cezalar	82
3.3.2.3 Odun Sorunu Yaşama Durumuna Göre Cezalar	84
3.3.2.4 Odun Sorunu Yaşama Sebebine Göre Cezalar	84
3.3.2.5 Suç Uyarısına Göre Cezalar	86
3.3.2.6 Orman Korumaya Göre Cezalar	87
3.3.2.7 Orman İşletme Personeli ile Köylüler Arasındaki İlişkiye Göre Cezalar	88
3.3.2.8 Ormancılarla Sorun Yaşama Sıklığına Göre Cezalar	89
3.3.2.9 Ormancılarla Yaşanan Sorunlara Göre Cezalar	90
3.3.2.10 Köy Refahını İyileştirecek Sektöre Göre Cezalar	91
3.3.3 Orman Suçlarından Ceza Alan Kişi Sayılarının İncelenmesi	92
3.3.3.1 Tapulu Arazi (dönüm) Miktarına Göre Orman Suçlarından Ceza Alan Kişi Sayısı	92
3.3.3.2 Yıllık Odun İhtiyacına (ster/yıl) Göre Orman Suçlarından Ceza Alan Kişi Sayısı	93
3.3.3.3 Ormanın Köylü İçin Anlamına Göre Orman Suçlarından Ceza Alan Kişi Sayısı	95
3.3.3.4 Ormancılıkla İlgili Konularda Danışılan Kişilere Göre Orman Suçlarından Ceza Alan Kişi Sayısı.....	96
3.3.3.5 Ormancılarla Sorun Yaşama Sıklığına Göre Orman Suçlarından Ceza Alan Kişi Sayısı	98
3.3.3.6 Ormancılarla Yaşanan Sorunun Türüne Göre Orman Suçlarından Ceza Alan Kişi Sayısı	98
3.3.4 Orman Köylülerinin Doğal Ekosistemlere Bağlı Olarak Yaşamalarında Etkili Olan Faktörler	99

İÇİNDEKİLER (devam ediyor)

	<u>Sayfa</u>
BÖLÜM 4 SONUÇ VE ÖNERİLER	105
4.1 SONUÇLAR.....	105
4.1.1 Yerleşim Alanları Civarındaki Alanların Değişimi	105
4.1.1.1 Orman Alanı Değişimi	105
4.1.1.2 Ziraat Alanı Değişimi	106
4.1.1.3 İskan Alanı Değişimi	106
4.1.2 Plan Dönemi İçerisinde Gençleştirilmesi Ön Görülen Meşcerelerin Durumu	108
4.1.2.1 1967-1986 Plan Periyodu Sonundaki Durum.....	108
4.1.2.2 1986-1995 Plan Periyodu Sonundaki Durum.....	109
4.1.2.3 2001-2010 Plan Periyodu Sonundaki Durum.....	109
4.1.3 Yerleşim Yerlerine 1000 m'den Daha Uzak Meşcerelerde Görülen Değişimler ..	111
4.1.4 Orman Köy ve Köylülerinin Değerlendirilmesi.....	113
4.1.5 Orman Köylülerinin Suç Bilinci, Cezalara Bakış Açısı ve Ceza Alan Kişi Sayılarının Değerlendirilmesi	122
4.1.5.1 Suç Bilinci	122
4.1.5.2 Orman Cezalarına Bakış Açısı	124
4.1.5.3 Orman Suçlarından Ceza Alan Kişi Sayısı.....	126
4.1.6 Orman Köylülerinin Doğal Ekosistemlere Bağlı Olarak Yaşamalarında Etkili Olan Faktörler	127
4.1.7 Köylülerin Sorunları ve Çözümleri.....	129
4.1.8 Orman Teşkilatından Beklentileri	131
4.2 ÖNERİLER	131
KAYNAKLAR.....	135
EK AÇIKLAMALAR A. HANELERE YÖNELİK ANKET FORMU	141
ÖZGEÇMİŞ.....	145

ŞEKİLLER DİZİNİ

<u>No</u>	<u>Sayfa</u>
2.1 Sökü Orman İşletme Şefliği'nin Türkiye üzerindeki konumu.	13
2.2 İşletme şefliği meşcere haritası üzerinde alınan etkilenme bölgeleri.	15
2.3 Plan dönemi içerisinde gençleştirilmesi ön görülen meşcerelerin sınırlarının değiştirilmeden bir sonraki plana ait meşcere haritasına aktarılmasına bir örnek.	16
2.4 Yerleşim alanlarından 1000 m'den daha uzak alanlarda alınan noktalar.	17
2.5 Anket çalışmasından çeşitli görüntüler.	18
3.1 Yıllar itibariyle orman alanı dağılımı.	25
3.2 Yıllar itibariyle ziraat alanı dağılımı.	26
3.3 Yıllar itibariyle iskan alanı dağılımı.	27
4.1 Plan yıllarına göre etkilenme bölgeleri içerisindeki orman, ziraat ve iskan alanlarının değişimleri.	108
4.2 Gençleştirilmesi öngörülen meşcerelerin plan yılları itibariyle şeflik alanındaki konumları.	110

TABLULAR DİZİNİ

<u>No</u>	<u>Sayfa</u>
3.1 1967-1986 yılları amenajman planına göre etkilenme bölgeleri arasındaki orman ve orman rejimi dışındaki alanların dağılımı.	23
3.2 1986-1995 yılları amenajman planına göre etkilenme bölgeleri arasındaki orman ve orman rejimi dışındaki alanların dağılımı.	24
3.3 2001-2010 yılları amenajman planına göre etkilenme bölgeleri arasındaki orman ve orman rejimi dışındaki alanların dağılımı.	24
3.4 2011-2020 yılları amenajman planına göre etkilenme bölgeleri arasındaki orman ve orman rejimi dışındaki alanların dağılımı.	24
3.5 1967-1986 yıllarını kapsayan amenajman planında gençleştirilmesi öngörülen meşcerelerin plan süresi sonundaki (1986-1995 yıllarını kapsayan amenajman planı meşcere tipleri haritasına göre) durumları.	28
3.6 1986-1995 yıllarını kapsayan amenajman planında gençleştirilmesi öngörülen meşcerelerin plan süresi sonundaki (2001-2011 yıllarını kapsayan amenajman planı meşcere tipleri haritasına göre) durumları.	34
3.7 2001-2010 yıllarını kapsayan amenajman planında gençleştirilmesi öngörülen meşcerelerin plan süresi sonundaki (2011-2020 yıllarını kapsayan amenajman planı meşcere tipleri haritasına göre) durumları.	38
3.8 Köylerde mevcut olan dolu hane sayıları.	40
3.9 Hanelerdeki mevcut erkek birey sayıları.	41
3.10 Hanelerdeki mevcut bayan birey sayıları.	41
3.11 Katılımcıların öğrenim durumları.	42
3.12 Katılımcıların ana gelir kaynakları.	42
3.13 Katılımcıların sosyal güvenceleri.	43
3.14 Katılımcıların yan gelir kaynakları.	44
3.15 Hanelerin aylık masrafları (TL/ay).	44
3.16 Konutların temel yapı malzemesi.	46

TABLolar DİZİNİ (devam ediyor)

<u>No</u>	<u>Sayfa</u>
3.17 Hane başı sahip olunan tapulu arazi miktarları (dönüm).	46
3.18 Hane başı sahip olunan büyükbaş hayvan sayısı (adet).	47
3.19 Mevcut köy meralarının hayvancılık açısından yeterliliği.	48
3.20 Katılımcıların ısınmak ve yemek pişirmek için kullandıkları kaynaklar.	49
3.21 Hanelerin yıllık odun ihtiyaç miktarları (ster/yıl).	49
3.22 Hanelerin odun ihtiyaçlarını karşılamada sorun yaşayıp yaşamadıkları.	50
3.23 Hanelerin odun ihtiyacını karşılamakta yaşadıkları sorunlar.	50
3.24 Katılımcıların orman suçlarına karşı bilinçleri.	51
3.25 Katılımcıların sahip oldukları yasal haklara karşı bilinçleri.	52
3.26 Katılımcıların orman suçlarına verilen cezalara bakış açıları.	52
3.27 Katılımcılara göre ormanda suç olduğu bilinen bir faaliyetin yapılma nedeni.	53
3.28 Katılımcıların orman suçu işleyen bir kişinin sözlü olarak uyarılmasının tekrar aynı suçu işlemesine teşvik edip etmeyeceğine dair görüşleri.	53
3.29. Hanede orman suçundan ceza almış kişi sayısı.	54
3.30 Hanede orman suçundan ceza alanların hangi suçtan ceza aldıkları.	54
3.31 Yıllar itibariyle orman suçları (faili meçhullerde dahildir).	55
3.32 Katılımcılara göre köy civarındaki ormanları en iyi koruyanlar.	56
3.33 Katılımcılar için ormanın anlam ve önemi.	57
3.34 Katılımcıların ormancılıkla ilgili konularda diyalog kurdukları kişiler.	57
3.35 Katılımcılar ile orman işletme personeli arasındaki ilişkiler.	58
3.36 Katılımcıların orman işletme personeli ile yaşadıkları sorunların sıklığı.	58
3.37 Katılımcıların orman işletme personeli ile yaşadıkları sorunların türü.	59
3.38 Katılımcılara göre orman işletme personeli ile yaşanan sorunların sebepleri.	60
3.39 Katılımcıların orman işletme personeli ile yaşanan sorunların önlenmesi için yapılması gerekli olanlar.	60
3.40 Katılımcıların avlanmak için ormana gidiş sıklıkları.	61
3.41 Katılımcılardan ava çıkanların avlanmak için seçtiği hayvan türü.	61
3.42 Katılımcılardan ava çıkanların avlanma gerekçeleri.	62
3.43 Katılımcıların köy yerine şehirde yaşama istekleri.	62
3.44 Katılımcıların köyde yaşamayı tercih etme nedenleri.	63

TABLÖLAR DİZİNİ (devam ediyor)

<u>No</u>	<u>Sayfa</u>
3.45 Katılımcıların şehirde yaşamayı tercih etme nedenleri.	63
3.46 Katılımcılara göre köyün kalkındırılmasını için yapılması gerekenler.	64
3.47 Katılımcıların köy kooperatifinden memnun olup olmadıkları.	64
3.48 Köy kooperatifinden memnun olma gerekçeleri.	65
3.49 Köy kooperatifinden memnun olmama gerekçeleri.	65
3.50 Köylere göre suç bilincinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.	66
3.51 Orman köyleri ile suç bilinçleri arasındaki anlamlığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	67
3.52 Öğrenim durumuna göre suç bilincinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.	68
3.53 Öğrenim durumu ile suç bilinçleri arasındaki anlamlığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	69
3.54 Sosyal güvence durumuna göre suç bilincinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.	70
3.55 Sosyal güvence durumu ile suç bilinçleri arasındaki anlamlığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	70
3.56 Yan gelir kaynaklarına göre suç bilincinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.	71
3.57 Yan gelir kaynakları ile suç bilinçleri arasındaki anlamlığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	72
3.58 Aylık masraflara göre suç bilincinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.	74
3.59 Aylık masraf ile suç bilinçleri arasındaki anlamlığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	74
3.60 Yıllık odun ihtiyacına göre suç bilincinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.	75
3.61 Yıllık odun ihtiyacı ile suç bilinçleri arasındaki anlamlığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	76

TABLolar DİZİNİ (devam ediyor)

<u>No</u>	<u>Sayfa</u>
3.62 Orman işletme personeli ile sorun yaşama sıklığına göre suç bilincinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testisonucu....	76
3.63 Sahip olunan yasal hak bilincine göre suç bilincinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.	77
3.64 Sahip olunan yasal hak bilinci ile suç bilinçleri arasındaki anlamlığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	77
3.65 Orman cezalarına bakış açılarına göre suç bilincinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.	79
3.66 Katılımcıların orman cezalarına bakış açıları ile suç bilinçleri arasındaki anlamlığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	79
3.67 Köy kooperatifinden memnun olmaya göre suç bilincinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.	80
3.68 Köylülerin orman cezalarına bakış açılarının köylere göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.	80
3.69 Köyler ile köylülerin orman cezalarına bakış açıları arasındaki anlamlığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	81
3.70 Köylülerin orman cezalarına bakış açılarının aylık masrafa (TL/ay) göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu. .	82
3.71 Köylülerin orman cezalarına bakış açıları ile aylık masraf (TL/ay) arasındaki anlamlığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	83
3.72 Köylülerin orman cezalarına bakış açılarının odun sorunu yaşamalarına göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu. .	84
3.73 Köylülerin orman cezalarına bakış açılarının odun sorunu yaşama sebebine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.	84
3.74 Köylülerin orman cezalarına bakış açıları ile odun sorunu yaşama sebebi arasındaki anlamlığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	85
3.75 Köylülerin orman cezalarına bakış açılarının suç uyarısına göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.	86

TABLÖLAR DİZİNİ (devam ediyor)

<u>No</u>	<u>Sayfa</u>
3.76 Köylülerin orman cezalarına bakış açıları ile suç uyarısı arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	86
3.77 Köylülerin orman cezalarına bakış açılarının orman korumaya göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.	87
3.78 Köylülerin orman cezalarına bakış açıları ile orman koruma arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	88
3.79 Köylülerin orman cezalarına bakış açılarının orman işletme personeli ile köylüler arasındaki ilişkiye göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.	88
3.80 Köylülerin orman cezalarına bakış açıları ile orman işletme personeli ile köylüler arasındaki ilişki arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	89
3.81 Köylülerin orman cezalarına bakış açılarının ormancılarla sorun yaşama sıklığına göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.	89
3.82 Köylülerin orman cezalarına bakış açılarının ormancılarla yaşanan sorunlara göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu. .	90
3.83 Köylülerin orman cezalarına bakış açıları ile ormancılarla yaşanan sorunlar arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	90
3.84 Köylülerin orman cezalarına bakış açılarının köy refahını iyileştirecek sektöre göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu. .	91
3.85 Köylülerin orman cezalarına bakış açıları ile köy refahını iyileştirecek sektör arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	91
3.86 Orman suçlarından ceza alan kişi sayısının tapulu arazi miktarına (dönüm) göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.	92
3.87 Orman suçlarından ceza alan kişi sayısı ile tapulu arazi miktarı (dönüm) arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	92

TABLolar DİZİNİ (devam ediyor)

<u>No</u>	<u>Sayfa</u>
3.88 Orman suçlarından ceza alan kişi sayısının yıllık odun ihtiyacına (ster/yıl) göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.	93
3.89 Orman suçlarından ceza alan kişi sayısı ile yıllık odun ihtiyacı (ster/yıl) arasındaki anlamlığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	94
3.90 Orman suçlarından ceza alan kişi sayısının ormanın köylü için anlamına göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.	95
3.91 Orman suçlarından ceza alan kişi sayısı ile ormanın köylü için anlamı arasındaki anlamlığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	95
3.92 Orman suçlarından ceza alan kişi sayısının ormancılıkla ilgili konularda danışılan kişilere göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.	97
3.93 Orman suçlarından ceza alan kişi sayısı ile ormancılıkla ilgili konularda danışılan kişiler arasındaki anlamlığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	97
3.94 Orman suçlarından ceza alan kişi sayısının ormancılarla sorun yaşama sıklığına göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.	98
3.95 Orman suçlarından ceza alan kişi sayısının ormancılarla yaşanan sorunun türüne göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.	98
3.96 Orman suçlarından ceza alan kişi sayısı ile ormancılarla yaşanan sorunun türü arasındaki anlamlığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	99
3.97 Faktör analizinde kullanılan değişkenler.	100
3.98 KMO katsayısı ve Barlett Sphericity testi.	100
3.99 Faktör analizi sonuçlarına göre toplam varyansın açıklanması.	101

TABLULAR DİZİNİ (devam ediyor)

<u>No</u>	<u>Sayfa</u>
3.100 Dönüştürülmüş faktör matrisi.	101
3.101 Faktör analizi sonucunda elde edilen faktörler ve ağırlıkları.	103
4.1 Plan yıllarına göre etkilenme bölgeleri içerisindeki orman alanlarının değişimi.	105
4.2 Plan yıllarına göre etkilenme bölgeleri içerisindeki ziraat alanlarının değişimi.	106
4.3 Plan yıllarına göre etkilenme bölgeleri içerisindeki iskan alanlarının değişimi.	107
4.4 Yerleşim alanlarından 1000 m'den daha uzaktaki meşcerelerin gelişimleri.	111

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

ha	: hektar
km	: kilometre
m	: metre
p	: olasılık değeri (anlamlılık değeri)
r	: korelasyon katsayısı
sd	: serbestlik derecesi
X ²	: ki kare dağılımı

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
AR-GE	: araştırma geliştirme
B	: bozuk
BAĞ-KUR	: Esnaf, Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu
BEM-BİR-SEN	: Belediye ve Özel İdare Çalışanları Birliği Sendikası
ÇB	: çok bozuk
Çk	: karaçam
Çs	: sarıçam
Dy	: diğer yapraklı
ES	: Emekli Sandığı
ETFOP	: ekosistem tabanlı fonksiyonel orman planlama
G	: göknar
KMO	: Kaiser-Meyer-Olkin
Kn	: kayın
Kv	: kavak
M	: meşe
OGM	: Orman Genel Müdürlüğü
ORKÖY	: Orman Köy İlişkileri Genel Müdürlüğü

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ (devam ediyor)

RRA	: rapid rural appraisal
SOY	: sürdürülebilir orman yönetimi
SPSS	: statistical package for social science
SSK	: Sosyal Sigortalar Kurumu
TL	: Türk Lirası
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
ZOBM	: Zonguldak Orman Bölge Müdürlüğü

BÖLÜM 1

GİRİŞ

İnsanoğlu var olduğu günden beri orman ve orman kaynaklarından çeşitli şekillerde yararlanmış, barınmak için ormanda saklanmış, ev ve çeşitli araç-gereç yapımı için ormandaki ağaçları kesmiş, beslenmek için meyveleri toplamış, hayvanları avlamıştır. İlk başlarda zararsız olan bu yararlanma şekilleri insan nüfusunun artması, ihtiyaçların çeşitlenmesi ve çoğalması, sanayi devrimi gibi olayların sonucunda zamanla artarak ormanların varlığı ve devamlılığı açasından ciddi birer tehdit olmaya başlamıştır. Bu tehditleri azaltmak ve önlemek, orman ve orman kaynaklarının devamlılığını sağlamak, verimliliğini korumak için ormanların plan dahilinde işletilmesi gerekliliği anlaşılmıştır.

Ülkemizde orman kaynaklarının gerçek anlamda planlanması ve faydalanmanın düzenlemesi 1963 yılından bugüne orman amenajman planlarına göre yapılmaktadır. 1963 yılından 1990'lı yılların sonlarına kadar ülkemiz ormanlarının planlanması sürekli ve en yüksek düzeyde odun üretimi prensibine göre yapılmaktaydı. Ancak, dünya genelinde ormanların azalması, su, hava, toprak kirliliğinin artması, doğal afet ve yıkımların şiddetini ve etkisini arttırması, pek çok hayvan, bitki, mantar vs. türünün azalması ve son günlerdeki küresel ısınma tehlikesi ülkeleri dünyanın geleceği için ortak tedbirler almaya itmifitir.

Ormanların azalması sonucu ortaya çıkan felaketleri önlemek ve en aza indirmek için gündeme gelen sürdürülebilir orman işletmeciliği kavramının doğuşunda, Türkiye'nin de aralarında yer aldığı ülkeler bir araya gelerek çeşitli kararlar almışlar, bu kararların uygulanması ve izlenmesi için de uluslararası anlaşma ve sözleşmeler imzalamışlardır. Bu anlaşma ve sözleşmeler kapsamında orman ekosistemlerinin planlanması, planların uygulanması ve denetlenmesi amacıyla çeşitli planlar yapılarak uygulamaya konulmuştur. Bu uygulamalar;

1. *Doğaya Uygun Orman İşletmeciliği*; planlamada doğanın taklit edilmesini öngören ve uygulamada silvikültürel amaç ve ilkeleri ön plana çıkararak yaklaşım,
2. *Ekosistem Planlaması (Konumsal Planlama)*; planlamada ekosistem bütünlüğünü ve korunmasını ön plana çıkararak ve silvikültürel uygulamaları, orman dinamiğine göre kararlaştırarak, planlamayı yer ve zamana bağlayan yaklaşım,
3. *Fonksiyonel Planlama*; ormanlardan beklenen fayda ve fonksiyonları ön plana çıkararak ve ekosistem sürekliliğini ürün ve hizmet sürekliliğiyle birlikte ele alarak, planlamayı yer ve zamana bağlayan yaklaşımdır (Asan vd. 2005).

Tüm bu çalışma ve uğraşlar sonucunda ülkemizde orman kaynaklarının toplum yararına işletilmesi, ormanlarda sürekliliğin, verimliliğin, biyoçeşitliliğin korunması amacıyla 05.02.2008 yılında “*Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Planlama (ETFOP)*” yönetmeliği yürürlüğe girmiştir.

Klasik planlamada süreklilik, iktisadilik, verimlilik, çok amaçlı faydalanma, koruma ve estetik prensipleri yer alırken, ETFOP’ta sürdürülebilirlik, sosyo-kültürel geleneklerin yansıtılması, sektörler arası eşgüdüm, uluslar arası sorumluluk, biyolojik çeşitliliği koruma, estetik ve diğer değerleri koruma, karbon dengesi, katılımcı yaklaşım prensipleri yer almaktadır. ETFOP’ta amenajman planlarını düzenlemek amacıyla yapılacak orman envanteri şu 8 bölümden oluşmaktadır (Orman Amenajman Yönetmeliği 2008);

- 1- Alan envanteri; plan ünitesindeki orman ve orman rejimi dışındaki alanların tespit ve ayırımını kapsar. Ormanlık alanların ağaç türü, orman kuruluşu, işletme şekli, yaşı, karışımı, gelişme çağı, kapalılık, fonksiyon ve bonitet bakımından farklı kısımlarının, meşcere tipleri veya bölmecikler olarak ayrılması; ağaçsız orman toprağı, tarım alanı, iskan alanı, kum, depo, fidanlık ve benzeri yerlerin uygun simgeleriyle haritaya işlenmesi ve yüz ölçümlerinin bulunması ve sonuçların gösterilmesi işleridir.
- 2- Yetiştirme ortamı envanteri; plan ünitesindeki verim gücü farklı alanlar ve uygulanacak silvikültürel işlemler yönünden benzerlik gösteren alanların tespiti amacıyla bonitet, ekolojik toprak serileri, orman yetiştirme ortamı birimleri ve bitki sosyolojisi haritalarının düzenlenmesi işlerini kapsamaktadır.

- 3- Biyolojik çeşitlilik envanteri; planlama birimindeki bitkisel türleri yaban hayvanları, genetik çeşitlilik, ekosistem ve süreç çeşitliliğine ait sayısal verilerinin derlenmesi ve yersel dağılım haritalarının düzenlenmesi işlerini içerir.
- 4- Ağaç serveti ve artım envanteri; dikili ağaç hacim ve hacim artımının ağaç türlerine göre, çap ve kalite sınıflarına dağılımlarının, hacim veya ağırlık olarak tespiti işlerini kapsar.
- 5- Odun dışı orman ürünleri envanteri; plan ünitesi sınırları içerisinde yer alan reçine, palamut, çam fıstığı gibi bitkisel, kuş, balık, geyik gibi hayvansal ve su, kömür ve maden gibi mineral kökenli odun dışı varlıkların miktar ve değişim oranlarını alan, sayı, hacim, ağırlık ve konumsal dağılım olarak tespit etmek amacıyla yapılan ölçme, sayma ve değerlendirme işlerini kapsar.
- 6- Ormanın ürün dışı fonksiyonlarının envanteri; ormanın ekolojik, sosyal ve kültürel fonksiyonlarının envanteridir. Orman ekosistemi içerisinde kendiliğinden oluşan fayda ve fonksiyonlardan, plan ünitesi için işletme amacı olarak öne çıkanları teknik, bilimsel ve sosyal katılımı belirlemek ve bunların ünite içindeki konumlarını ortaya koymak amacıyla yapılan ölçme, sayım, değerlendirme ve haritalama işlerini kapsar.
- 7- Sosyo-ekonomik durum envanteri: plan ünitesi içerisindeki ormanların sosyal ve ekonomik yönden sahip olduğu olanakları ve planlama üzerinde etkili olan kısıtlayıcı faktörleri ortaya koymak, amenajman planının teknik, sosyal ve ekonomik açıdan uygulanabilirliğini olanaklı kılmak amacıyla, işletme kayıtlarından ve diğer ilgili kaynaklardan sağlanan nüfus istatistikleri, teknik raporlar vb. bilgi ve dokümanın toplanıp değerlendirilmesi işlerini kapsar.
- 8- Sağlık durumu envanteri; ormanda hava kirliliği, böcek, mantar, yangın, kar, çığ, don, sel, heyelan, fırtına, yıldırım, yabani hayvan, kaya ve taş yuvarlanması ya da kesim zararları ve benzerleri gibi biyotik ve abiyotik olaylar nedeniyle meydana gelen zarar ve hastalıkların şekil ve derecesiyle ilgili bilgilerin toplanması ve değerlendirilmesi işlerini kapsar.

Çalışma alanımızı bu konu ve bilgiler ışığında ele aldığımızda ise ortaya şöyle bir durum çıkmaktadır. 1972 yılı sonuna kadar yaş sınıfları metoduna göre planlanması tamamlanan ülke ormanlarında, 1985 yılı sonu itibarıyla yapay ve doğal gençleştirme olarak tüm amenajman hedeflerinin ancak %35'inde gençleştirme sağlanabilmiştir. Hedeflerin oldukça gerisinde

kalan bölge müdürlüklerinden birisi de Zonguldak Orman Bölge Müdürlüğü'dür (Seçkin 1998).

Bu gelişmeler üzerine 1987 yılında Bolu, Kastamonu ve Zonguldak Orman Bölge Müdürlükleri'nde yenilenen amenajman planlarının uygulamaya konulması sırasında, plan bazının büyüklüğünden ve amenajman yöntemlerinin şablonvari uygulanmasından kaynaklanan nedenler gerekçe gösterilerek, gençleştirme alanlarında ortaya çıkan silvikültürel başarısızlıklar üzerine planlama sistemleri yeniden tartışmaya açılmıştır (Asan ve Yeşil 1993). Orta Avrupa ormancılığında ortaya atılan "Doğaya Dönüş Akımı" etkisinde kalınarak yaş sınıfları metodu kıyasıya eleştirilmiş ve silvikültürel ilkelere dayanan metodu esas alınması önerilmiştir. Bu görüş doğrultusunda Türk-Alman ortak yapımı münferit planlar ortaya çıkmıştır (Durkaya 1996). Söz konusu münferit planların süresinin dolması ile birlikte en son planlar ETFOP yaklaşımı ile düzenlenmiştir.

21. yüzyıl ormancılığı Rio konferansında açıklanan Uluslar Arası Ormancılık Prensipleri çerçevesinde şekillenmekte ve bu süreçte;

- Katılımcılık,
- Yerellik,
- Saydamlık,
- Etkinlik ve
- Sürdürülebilirlik

ilkeleri öne çıkmaktadır. Bu ilkeler doğrultusunda 2008 yılı Orman Amenajmanı Yönetmeliği'nde çeşitli esaslar yer almıştır. Bu esaslardan birisi de sosyo-ekonomik durumun envanteri konusudur. Ayrıca katılımcılık prensibi sürdürülebilir kalkınmanın sosyal hedeflerine ulaşmada en önemli araçlardan birisidir. Ülkemizde zaman içinde sosyo-kültürel yapı ve katılımcılık ilkesini ilgilendiren pek çok çalışma yapılmıştır. Çalışmamız hakkında bir fikir vermesi ve mukayese yapılabilmesi amacıyla bu çalışmaların konu, amaç ve metotlarına aşağıda kısaca değinilmiştir.

Atmış (1998), "Bartın'daki Ormancılık ve Toplumun Ormandan Beklentilerinin Karşılama Düzeyi" isimli doktora çalışmasında; Bartın'daki ormanlar ve ormancılık çalışmaları ile

toplumun orman ve ormancılıktan beklentilerini tespit etmeyi amaçlamıştır. Çalışma kapsamında hem il merkezinde yaşayan insanları, hem de yörede ormancılıkla uğraşan ormancılık örgütü çalışanlarının, köy muhtarlarının, orman endüstri ve ticareti ile uğraşanlarının, sivil toplum örgütlerinin ve diğer ilgili devlet kuruluşları temsilcilerinin fikir ve düşüncelerini de ele almıştır. Araştırma kapsamında katılımcılara anket çalışması uygulanmıştır.

Gümüş (1992), “Amasya Orman Bölge Müdürlüğü’nde Orman Suçlarının Nedenleri” isimli doktora çalışmasında; ormanların tahribi ve azalmasında orman köylülerinin yasal olmayan faydalanmalarının büyük bir payı olduğunu, bunun sonucunda da ormanların kendilerinden beklenen ekonomik ve ekonomik olmayan fonksiyonları yerine getiremediklerini belirtmiştir. Ayrıca köylünün ormanlardan usulsüz olarak yararlanmalarına gerekçe olarak orman-halk ilişkilerinin bozuk olmasını göstermiştir. Çalışmada veri toplamak amacıyla anket ve açık görüşme yöntemlerinden yararlanmıştır.

Şen ve Ünal (2003), birçok nedene bağlı olarak ortaya çıkan orman suçlarının, ormanların varlığı ve sürdürülebilirliği üzerindeki etkilerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Bu amaçla Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğü’nde orman suçlarının yoğun olarak görüldüğü Karadere Orman İşletme Müdürlüğü sınırları içerisindeki 36 orman köyünde 236 orman köylüsü ile görüşülmüştür.

Daşdemir ve Gungör (2010), orman kaynaklarının işlevsel önceliklerini çok kriterli ve katılımcı bir yaklaşımla belirlemeyi amaçlamışlardır. İlgili gruplarının (uzman, yerel halk, kamu kurumu temsilcileri, sivil toplum kuruluşu temsilcileri) orman işlevlerinin önceliklerinin belirlenmesine ilişkin görüşlerinin alınması ve orman kaynaklarının yönetim süresine etkin bir şekilde katılması sağlanmıştır. Katmanlı-basit rastgele örnekleme yöntemiyle seçilen toplam 409 katılımcıya anket formları uygulanmıştır.

Uzun (2010), Bartın Orman İşletme Müdürlüğü Amasra Orman İşletme Şefliği bünyesindeki 29 orman köyünde yaptığı çalışmada toplam 617 kişiye anket çalışması uygulamıştır. Orman köylülerinin ormanlar ve orman işletme personeli ile ilişkilerini incelemek, ormancılık çalışmalarına bakış açılarını görmek, orman işletme ile çatışma ve orman suçları gibi çeşitli konularda bir fikir elde etmek amaçlanmıştır.

Çakar (2007), 1980 sonrasında uygulanan kırsal kalkınma uygulamalarını ele almıştır. Köylerin ekonomik, kültürel ve sosyal yönden değerlendirerek, kırsal alanın kalkınmışlığını saptamayı çalışmıştır. Bu amaçla ilgili kaynakların incelemiş, sonra da Çorum ilindeki 3 köyde anket çalışması uygulamıştır

Komut ve Öztürk (2010), Gümüşhane yöresinde odun dışı orman ürünleri işletmeciliği faaliyetlerini özellikle odun dışı bitkisel ürünler çerçevesinde ele almışlardır. Gümüşhane ilinde ikamet eden orman köylüleri, Orman İşletme Müdürlüğü ve odun dışı orman ürünleri işleyen işletmeler ekseninde gerçekleştirilen görüşmeler ve yüz yüze görüşmeye dayalı anket çalışması yardımıyla, yöredeki odun dışı orman ürünleri işletmeciliğinin mevcut durumu ortaya koyarak, sorunlar tespit edilmeye çalışılmış ve çözüm önerileri sunulmuştur.

Solmaz (2007), orman köylerinin kalkınmasına yönelik uygulanan politikaların yoksulluk düzeyi ve orman kaynaklarının kullanımına etkisini tespit etmek, önerilerde bulunmak amacıyla Muğla ilindeki orman köylerinde toplam 612 hanede anket çalışması uygulamıştır.

Yüksel vd. (2009), orman-halk ilişkilerinin düzensizliğinin göstergesi olarak kaçakçılık suçlarını ele almışlardır. Bu amaçla orman suç oranının yüksek olduğu Akyazı ve Hendek yöresindeki altı ayrı köyde 107 kişiye anket yaparak kaçakçılık profilini ortaya koymayı amaçlamışlardır.

Onur (2007), Dirgine Orman İşletme Müdürlüğü'ne ait ormanlardaki orman koruma problemlerini ve bu problemlerin çözüm önerilerini belirlemek amacıyla 1997-2006 yıllarını arasındaki 10 yıllık orman suçlarını incelemiştir.

Toksoy vd. (2005), orman ve köylü ilişkilerinin yoğun olarak yaşandığı Doğu Karadeniz bölgesindeki orman köylülerinin sosyo-ekonomik yapısını araştırarak köylülerin ormanlar ve ormancılık uygulamalarına yaklaşımlarını incelemişlerdir. Bu amaçla toplam 82 köyde 582 köylüye 15 sorudan oluşan anket çalışması yüz yüze uygulanmıştır.

Alkan (2007), Trabzon yöresindeki orman köylerinde yaşayan kadınların sosyo-ekonomik durumlarını ve ormanlarla olan ilişkilerini ortaya koymuştur. Orman kaynaklarının sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde yönetilmesi, kırsal kalkınmanın sağlanması için gerekli olan faaliyetleri gerçekleştirebilecek birimlerin tüm bunları dikkate alarak işlevsel planların

yapılmasına yardımcı olmasını amaçlamıştır. Bu kapsamda 611 kadın ve 237 erkeğe yüz yüze anket çalışması uygulamıştır.

İnce (2006), Isparta Orman Bölge Müdürlüğü'ne bağlı işletme şefliklerine ait zati yapacak ve yakacak defterlerinden elde ettiği verileri, literatür analizi ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlardan elde ettiği bilgileri de ekleyerek orman köylülerinin orman kaynaklarından yararlanma haklarının ekonomik boyutunu ortaya koymayı amaçlamıştır.

Öztürk ve Türker (2005), Maçka Devlet Orman İşletmesi sınırları içerisinde yer alan ilgi gruplarının orman kaynaklarına ve orman kaynakları yönetimine ilişkin görüş ve bakış açılarını belirlemeyi amaçlamışlardır. Bu amaçla orman köylüsü, şehir halkı, orman ürünlerini işleyen işletme temsilcileri, ormancılık örgütü yönetici ve personeli, avcılar derneği ve ilgili sivil toplum kuruluşlarına anket çalışması uygulamışlardır.

Türker ve Toksoy (1992), orman köylülerinin devlet ormanlarından yakacak olarak odun ham maddesi tüketmeleri sorununa ekonomik, sosyal, hukuksal, kültürel, idari, teknik ve psikolojik çözüm önerileri sunmuşlardır.

Erdönmez ve Erol (2009), değişik kültürlerin orman-toplum ilişkileri üzerindeki etkilerini tarihte birçok kültürü bünyesinde barındırmış olan Polonezköy'de incelemiştir. Tarihsel süreç içerisinde soyo-ekonomik yapı üzerinde meydana gelen değişimlerin orman-toplum ilişkileri açısından değerlendirmişlerdir.

Filiz (2001), Isparta'nın merkez ilçesine bağlı Aliköy'de ağaç ve orman kaynakları yönetimi ve bu kaynaklardan faydalanma şekillerini incelemiştir. Çalışmasında Hızlı Kırsal Değerlendirme Tekniği (RRA)'ni kullanarak köylerde gözlemler, mülakatlar ve röportajlar yaparak incelemelerini tamamlamıştır.

Akyol (2010), Türkiye orman kaynaklarının sürdürülebilir olarak yönetilip yönetilmediğini izlemek, değerlendirmek ve raporlamak için konuyla ilgili toplantı, çalışmaları gözden geçirmiş, bu konuda çalışmalar yapan Türkiye'deki Orman Fakülteleri bünyesindeki bilim insanlarıyla röportajlar yapmış, Orman Genel Müdürlüğü'nün Pan-Avrupa ve Yakınoğu Süreçleri'nde tanımlanan ölçüt ve göstergelerinden faydalanarak anket hazırlamıştır. Bu

anketi 10 yıldır sürdürülebilir orman yönetimi ölçüt ve göstergelerini izleyen OGM personeline uygulayarak konuya bakış açılarını ve deneyimlerini incelemiştir.

Kaplan (2007), orman köylerindeki yerleşim alanları civarındaki orman alanlarında yaşanan mülkiyet sorunları, yasal olmayan ormancılık uygulamaları ve bunlara bağlı olarak orman-halk ilişkilerinde var olan sorunları ele almıştır. Çalışmasında tüm bu sorunlara çözüm getirecek Türkiye'ye özgü bir yönetim modeli ortaya koymayı amaçlamıştır.

Türker ve Yılmaz (2010), Türkiye ve dünya ormancılığındaki sorunları ele alarak, Türkiye ormancılığında yaşanan kök sorunları ortaya koymayı amaçlamıştır. Doğu Karadeniz ormancılığını konu alan çalışmasında mülkiyetlerin belirsizliği, kadastro çalışmalarındaki aksaklıklar ve bu sorunların orman-halk ilişkileri üzerinde olumsuz etkiler yarattığı sonucuna varmışlardır.

Korkmaz vd. (2010), yaptıkları çalışmada orman amenajman planlarında sosyo-ekonomik durum envanterini ele almışlardır. Ekosistem tabanlı fonksiyonel planlama çalışmalarında sosyo-ekonomik durum envanterinin önemine değinmişler ve çeşitli tanımlamalar yapmışlardır.

Tokmanoğlu (1974), ülkemizdeki orman köylüsünün mevcut durumu ile ormancıların yaşadığı zorlukları Avrupa ülkelerindeki durum ile karşılaştırmıştır. Orman-halk ilişkilerini iyileştirme ve ormancılık çalışmalarının başarılı bir şekilde yürütülmesine katkı sağlayacağını düşündüğü çeşitli önerilerde bulunmuştur.

Köroğlu (2007), orman koruma işinin köy tüzel kişilerine bırakılmasının uygunluğunu araştırdığı çalışmasında orman köylülerine anket çalışması uygulamıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçların orman-halk ilişkilerinin iyileştirilmesinde ve orman idarecilerine sağlıklı kararlar vermelerinde yardımcı olabileceğini belirtmiştir.

Batur (2005), fonksiyonel planlamada işletme sınıflarının belirlenmesindeki kriterler, idare ve işletme amaçlarının tespiti, işletme sınıflarındaki idare sürelerinin optimizasyonu üzerine bir çalışma yapmıştır. Çalışmasında anket yardımıyla ilgi gruplarını analiz etmiş, sayısal haritaları düzenleyerek sorgulamalar yapmış, idare süresi alternatiflerini incelemek ve optimizasyonu yapmak için yönelem tekniklerinden yararlanmışır.

Beşen (2006), havza bazında yürütülen kırsal kalkınma çalışmalarının doğal kaynakları koruyarak insanların yaşam kalitelerini arttırmada etkili olup olmadığını incelemiştir. Çalışmasında kullandığı verileri alandaki ilgililere uyguladığı anket sonuçlarından elde etmiştir.

Nuray (1961), orman içinde yaşayan köylülerin iskan meselelerini ele aldığı çalışmasında, orman köylülerinin sadece ziraat alanlarına yerleştirilmesinden ziyade ticari ve sanayi bölgelerine yerleştirilerek hem yaşam düzeylerinin artırılabilmesini hem de ülkenin kalkınmasına katkı sağlayabileceğini dile getirmiştir.

Alkan vd. (2010), sürdürülebilir orman yönetimi açısından planlama ve uygulama aşamalarında yaşanan sorunların merkezinde yıllardır çözüm bekleyen orman köylüsünün sosyo-ekonomik sorunlarının olduğunu belirtmiştir. Orman köylüsü sayısının, niteliğinin ve SOY çalışmalarına yaklaşımlarının amaç, strateji, politika ve planların uygulanmasında en büyük etkenler olduğunu dile getirmiştir.

Destan ve Ayanoglu (2010), bazı ülkelerin ormancılık uygulamalarından yola çıkarak ormancılık stratejilerinin geliştirilmesinde bölgesel bakış, çok işlevli planlama ve katılımcılık konularını değerlendirmişlerdir. Planlama sistemi ile doğrudan ilişkili olan; ormancılık süreçlerinde katılımcıların rolü, orman kaynakları yönetiminde temel yaklaşımlar, ormancılık sektöründe sürdürülebilir gelişmenin bütünleşik değerlendirilmesi, çok işlevli ormancılık konuları hakkında değişik yaklaşımlar, görüşler ve uygulama biçimlerini açıklamaya çalışmışlardır.

Ekizoğlu (1994), Marmaris yöresindeki kent ve köylerde yaşayan halkın ormanlarla olan ilişkileri, sorunları ve bu sorunların önlenmesine katkı sağlayacak tedbirleri ele almıştır.

Geray (1989), Türkiye orman köylerini sosyal, ekonomik, kültürel gibi çeşitli özelliklerini tespit etmek, farklılıkları ortaya koymak ve orman-halk ilişkilerini iyileştirmek amacıyla yaptığı çalışmada Edremit, Milas, Fethiye ve Köyceğiz orman köylerinde anket çalışması uygulamıştır.

Özdemir (2006), orman kaynaklarının dışsal faydalarının içselleştirmesine dair yaptığı yüksek lisans çalışmasında çevre sorunlarının temelinde ekonomi olduğunu dile getirmiştir. Doğal

kaynakların bedava olarak kullanılması, aşırı tüketilmesi ve ekosisteme zarar verecek derecelere gelmesini önlemek için kıt olan doğal kaynakların fiyatlandırılmasını önermiştir. Bu amaçla ilgi gruplarına ihtiyaç duydukları mal ve hizmetten sağlayacakları yarar oranında ne kadar ücret ödeyebileceklerini tespit etmek amacıyla anket çalışması uygulamıştır.

Türker ve Aydın (2010), Artvin'in Borçka ilçesi Camili havzasında yer alan orman köylerinde uygulanan ekoturizm etkinliklerinin ekonomik kalkınmaya olan katkısını tespit etmek amacıyla ilgi gruplarına (61 kişi) anket çalışması yürütmüşlerdir.

Çağlar (2009), kooperatiflerin orman köylülerinin gelirleri üzerine olan etkisini incelemiştir. Orman köylülerinin mevcut yapısını, sorunlarını ele alarak kooperatifleşmenin orman köylülerine olan katkısını ve önemini dile getirmiştir.

Velioğlu ve Yıldırım (2007), ormanların yönetiminde karar verme aşamasında halkın katılımını Türk Orman Mevzuatı ve AB orman mevzuatıyla karşılaştırmışlardır. Katılımın tanımlaması yapılarak ormancılık yönetiminde halkın katılımının rolü, önemi ve fonksiyonlarını anlatmayı amaçlayarak önerilerini belirtmişlerdir.

Bekiroğlu ve Okan (2009), Marmara ve Ege bölgesindeki avcılarının demografik ve sosyo-ekonomik durumlarını inceledikleri araştırmada veri elde etmek için anket çalışması uygulamışlardır. Av yaban hayatı kaynaklarını korumak ve geliştirmek, avcılığın yerel, bölgesel ve ülke bazında ekonomik katkı düzeyini arttırmak için avcılarının sürdürülebilir av ve yaban hayatı yönetimine katılımlarının sağlanması gerektiğini belirtmişlerdir.

Alkan ve Toksoy (2008), orman köylerinin bugünkü nüfus ve sosyo-ekonomik yapısını belirleyip, geçmişteki durumla kıyaslayarak, gelecekte yapılması gerekli olan çalışmalarını tespit etmeye çalışmışlardır. Böylece, kırsal kalkınma programları yapan ve uygulayan kuruluşların ellerindeki kaynakları daha verimli kullanmayı sağlayacak nitelikteki planlar yapmalarına katkı sağlamayı amaçlamışlardır. Araştırmada veri toplamak için Trabzon'daki 211 orman köyünde 848 kişiye anket çalışması uygulamışlardır.

Sağlam ve Öztürk (2008), orman köylülerinin ormana ve ormancılık teşkilatına bakış açılarını, yaşanan sorunları ve katılımçılık prensibi çerçevesinde orman koruma faaliyetlerine

sağlayacakları katkıları araştırmışlardır. Bu amaçla 32 orman köyünde 387 kişi ile anket çalışması gerçekleştirmişlerdir.

Günşen (2006), kırsal kalkınmada büyük payı olan kooperatiflerin mevcut durumlarını ortaya koymayı, sorunlarını tespit etmeyi ve çözüm önerileri sunmayı amaçladığı çalışmasında 71 kooperatif başkanları ve 80 ormancılık örgütü çalışanıyla anket çalışması yapmıştır.

Barlı vd. (2006), çatışma yönetimini konu alan çalışmalarında, orman köylüsünün ormanlardan rekreasyon amaçlı yararlananlara karşı tutum ve davranışlarını incelemiştir. Bu iki grup arasında yaşanan çatışmaların neler olduğunu tespit etmek amacıyla 30 orman köyünde 950 köylü ile anket çalışması uygulamışlardır.

Görüldüğü üzere yapılan çalışmalarda orman köylüleri, ormanlarla ilgisi olan ilgi grupları ve bunların orman kaynaklarına olan talepleri, ihtiyaçları ve etkileri, ormancılık örgütleri ile çatışmaları yer almaktadır. Bunlara benzer çalışmaların çoğunda veri toplama aracı olarak anket çalışması kullanılmış, elde edilen veriler frekanslar halinde verilerek bir durum tespiti yapılmış ve önerilerde bulunulmuştur. Ancak planlama açısından ise somut bir faydalanma örneği maalesef verilememiştir. Tabii ki sosyal boyutu içeren bir planın yapılması çok zahmet ve zaman isteyen bir iş olacaktır. Çünkü fonksiyonel planlamada sosyo-ekonomik envanter çalışması ile köylünün yapısı, geçim kaynakları, suçlar, mülkiyet sorunu, orman-köylü ilişkileri ve diğer benzeri sosyal taleplere ait bilgilerin toplanması gerekmektedir (Orman Amenajman Yönetmeliği 2008).

Çalışmamızda ETFOP'ta yapılacak 8 orman envanteri konusundan ikisini oluşturan alan envanteri ve sosyo-ekonomik durum envanteri ele alınmıştır. Alan envanteri kapsamında meşcere tipleri haritaları üzerinde orman ve orman rejimi dışındaki alan değişimleri zaman, mekan ve miktar olarak incelenmiştir. Bu incelemeler sosyo ekonomik durum envanteri sonuçlarını desteklemek amacıyla kullanılmıştır. Sosyo-ekonomik durum envanteri açısından ise, plan ünitesi içerisinde ve bitişiğinde yaşayan orman köylüsünün yapısı, geçim kaynakları, halkın ormanlara olan baskısı, suçlar, odun talepleri, çatışmalar gibi konularda toplanması gereken bilgilerin nasıl toplanabileceği ve bunların nasıl ilişkilendirileceğine dair bir fikir vermesi amaçlanmıştır.

BÖLÜM 2

MATERYAL ve METOT

2.1 MATERYAL

Tez kapsamında çalışma alanı olarak Zonguldak Orman Bölge Müdürlüğü, Bartın Orman İşletme Müdürlüğü'ne bağlı Sökü Orman İşletme Şefliği ve bu şefliğin mülki hudutları içerisinde yer alan 6 adet orman köyü (Akörensöküler, Ceyüpler, Öncüler, Uluköy, Üçsaray ve Zafer Köyü) ve yılın dört mevsimi bu köylerde oturan orman köylüleri ele alınmıştır. Sökü Orman İşletme Şefliği'nin Türkiye üzerindeki konumu Şekil 2.1'de gösterilmiştir.

Türkiye'de orman alanı yaklaşık 21.188.746 ha ile ülke topraklarının %27'sini oluşturmaktadır. Zonguldak Orman Bölge Müdürlüğü ormanlık alanların genel alanlara oranları dikkate alındığında 27 Orman Bölge Müdürlüğü içerisinde %62,8 ile 1. sırada yer almaktadır. Bartın Orman İşletme Müdürlüğü 175.479 ha'lık alan ile Zonguldak Orman Bölge Müdürlüğü içerisinde %23'lük paya sahip Karabük Orman İşletme Müdürlüğü'nün ardından ikinci sırada yer almaktadır. Sökü Orman İşletme Şefliği ise %51,4 ile Bartın Orman İşletme Müdürlüğü içerisinde ormanlık alanının genel alanına oranı en yüksek olan birimdir.

Şekil 2.1 Sökü Orman İşletme Şefliği'nin Türkiye üzerindeki konumu (Varol ve Yılmaz 2006).

Bartın ili Ulus ilçesi hudutları içerisinde yer alan Sökü Orman İşletme Şefliği, idari yönden Zonguldak Orman Bölge Müdürlüğü, Bartın Orman İşletme Müdürlüğü'ne bağlıdır. Sökü Bölgesi coğrafi matematik konum itibarıyla $41^{\circ} 29' 18''$ – $41^{\circ} 22' 18''$ kuzey enlem dereceleriyle $32^{\circ} 27' 55''$ – $32^{\circ} 40' 43''$ doğu boylam dereceleri arasında yer almaktadır. Deniz seviyesine göre en yüksek nokta 1413 m ile Tepelicek Tepe, en alçak nokta ise Kumluca Çayı'nın bölgeyi terk ettiği noktada yaklaşık olarak 165 m civarındadır. Bölge engebeli bir topografik yapıya sahip olup, ortalama yükseklik 789 m olarak saptanmıştır.

2.2 METOT

Araştırma kapsamında öncelikle Sökü Orman İşletme Şefliği'nin planlı dönem başlangıcı olan 1967 yılından 2010 yılına kadarki tüm amenajman planları ve bu planların uygulamaları incelenmiştir. Sökü Orman İşletme Şefliği'ne ait olan ve incelenen amenajman planları ve tarihleri aşağıdaki gibidir:

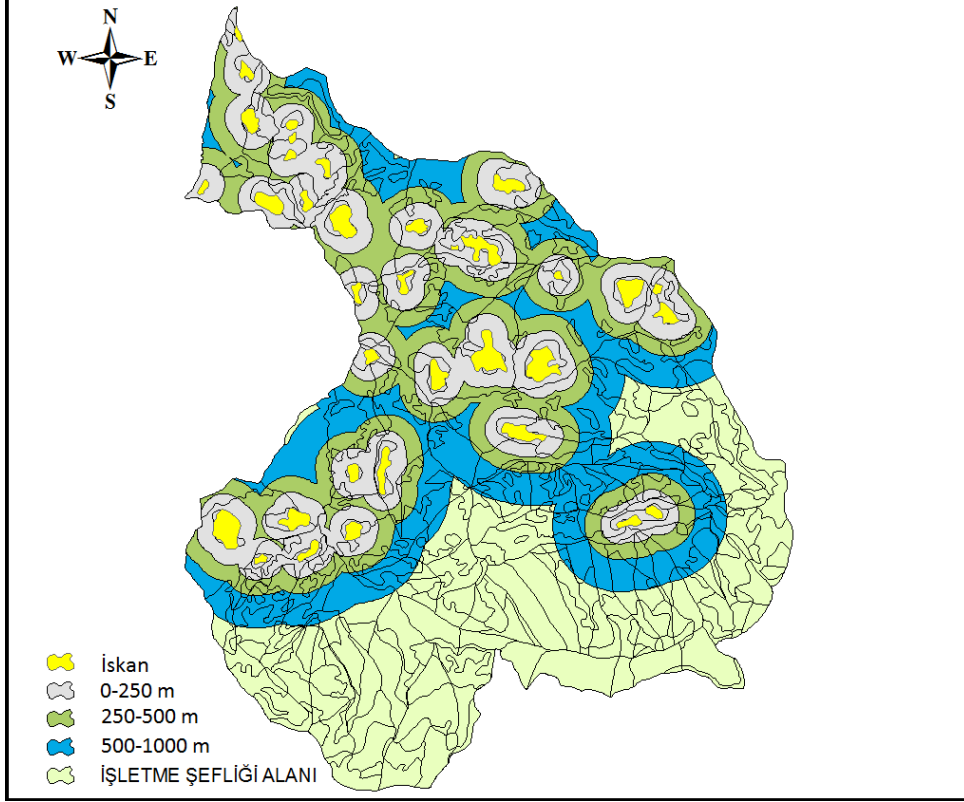
1. 1967-1986 (Klasik Plan)
2. 1986-1995 (Klasik Plan)
3. 1995-2000 (Avans Rapor)
4. 2001-2010 (Model Plan)
5. 2011-2020 (Fonksiyonel Plan), (ETFOP).

Sökü Orman İşletme Şefliği'nde işletme şefi ve personeli ile bire bir görüşülmüş, şefliğin dününden bugününe kadarki tüm amenajman planları, suç zabıt defteri, ilgili belge, doküman, cetvel, harita, kitapçık gibi yazılı ve görsel tüm materyallerden yararlanılmıştır. Çalışmaya yön verecek olan veri ve bilgileri elde etmek için şeflik sınırları içerisinde bulunan tüm orman köyleri ve mahallelerinde oturan her bir haneye ulaşma gayesiyle dolu olan bütün hanelerde anket çalışması yapılmıştır. Sağlıklı ve düzgün cevapların alınabilmesi amacıyla anket çalışması öncesinde ve sonrasında köylüler ile sohbet ortamı oluşturularak çalışmanın amacı ve kapsamı hakkında gerekli bilgiler verilmiş, köylülerin konu ve olaylara bakış açıları, yaklaşımları, teklif ve önerileri de ayrıca her bir ankette boş bırakılan kısma not edilmiştir. Uygulanan anket formu örneği Ek Açıklamalar A'da verilmiştir.

Çalışma süresince yararlanılan kaynaklar ve yapılan çalışmalar aşağıda konu başlıkları halinde açıklanmaya çalışılmıştır.

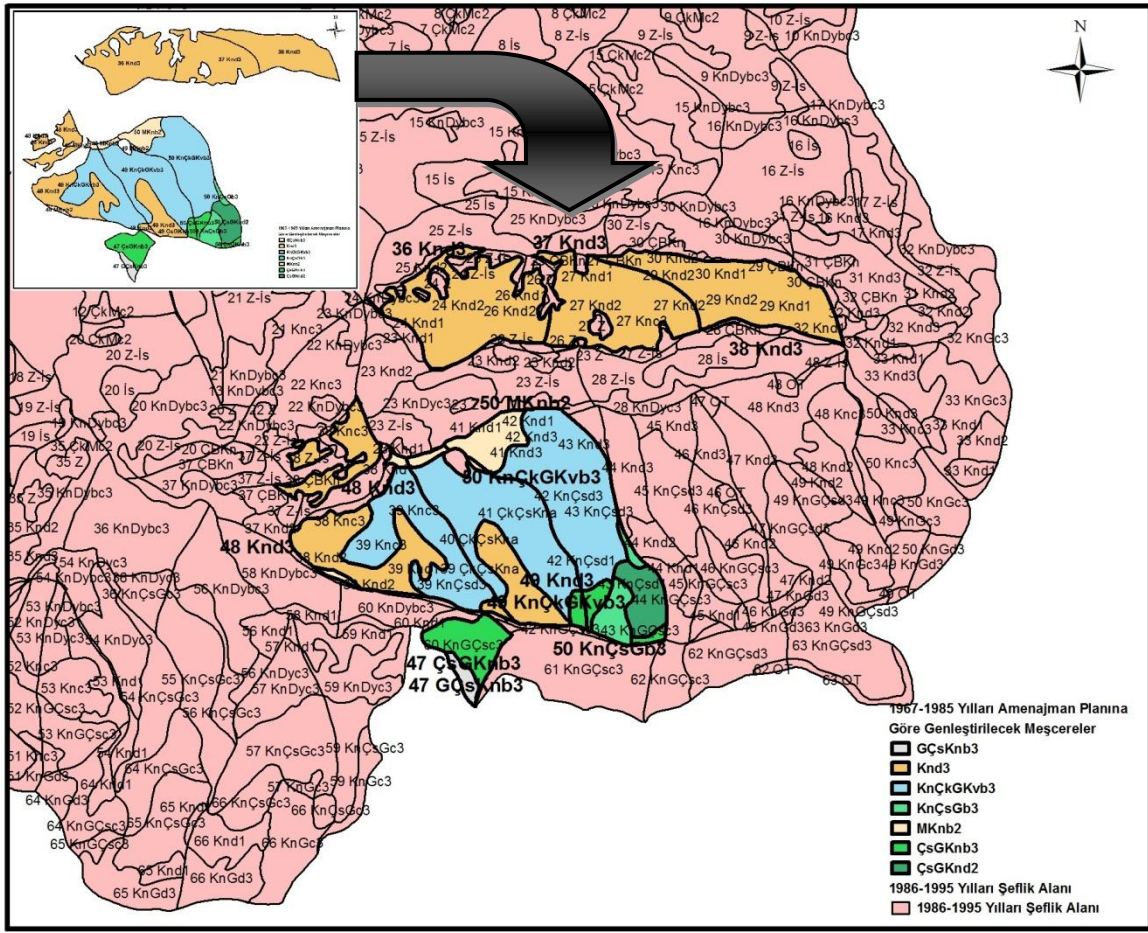
2.2.1 Sayısal Orman Amenajman Haritaları ve Bunlar Üzerinde Yapılan Çalışmalar

Sökü Orman İşletme Şefliği'nin 1967 yılından bugüne kadar ki tüm amenajman planları incelenmiş, ARCGIS 9.3 programı yardımıyla şefliğe ait 1961'den 2011'e kadarki tüm meşcere tipleri haritaları üzerinde iki farklı şekilde çalışılmıştır.

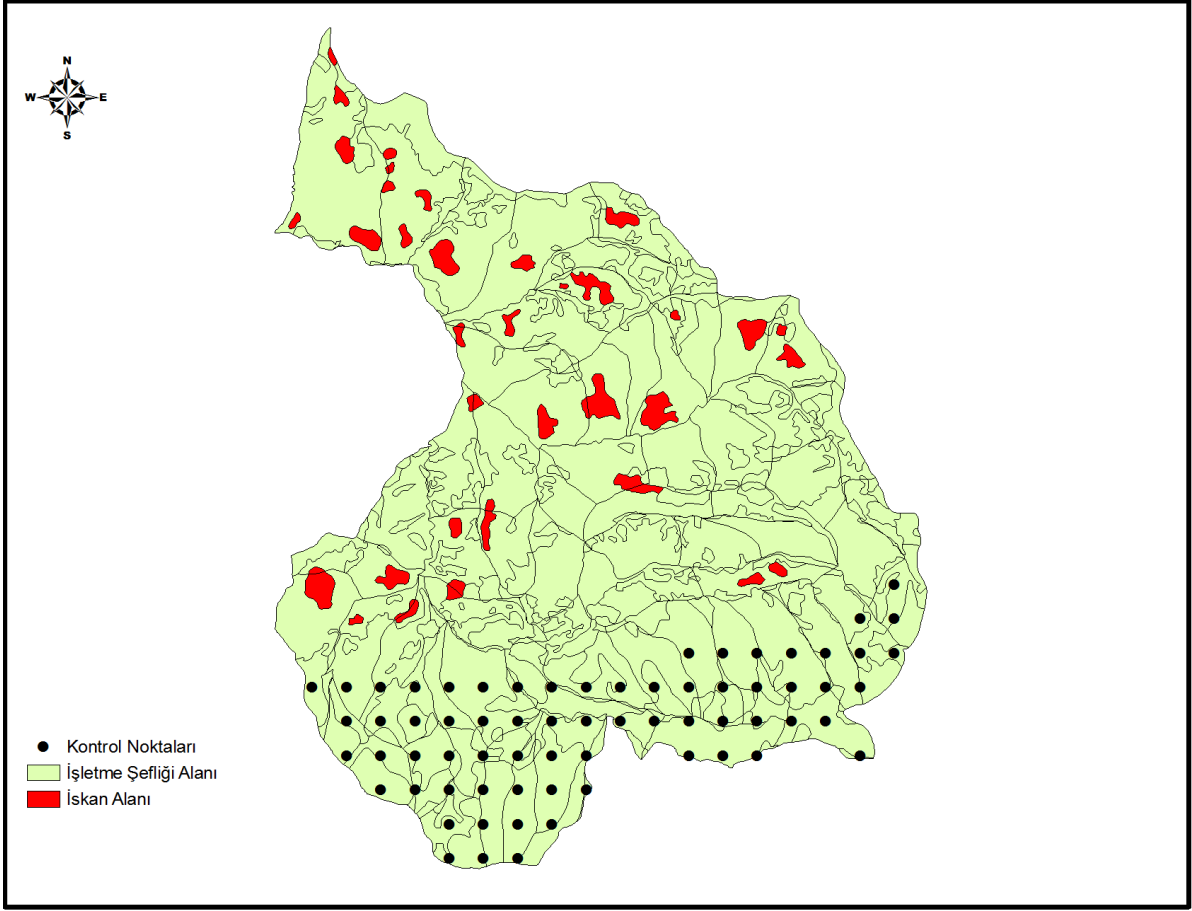
Şekil 2.2 İşletme şefliği meşcere haritası üzerinde alınan etkilenme bölgeleri.

İlk olarak Sökü Orman İşletme Şefliği'nin 1967 yılında düzenlenen ilk amenajman planına ait sayısal meşcere tipleri haritasındaki yerleşim alanları (İs) sınırları değiştirilmeden diğer amenajman planlarına ait sayısal meşcere tipleri haritalarının üzerine aktarılmıştır. Şöyle ki; 1967 yılı iskan alanları bir bütün haline getirilerek bir katman (kalıp, şablon) oluşturulmuş ve bu katman diğer bütün ilgili haritalar üzerine olduğu gibi değiştirilmeden yerleştirilmiştir. Bütün sayısal haritalarda sabit tutulan bu iskan sınırlarına 250, 500, 1000 m uzaklıkta üç ayrı kategoride etkilenme bölgesi oluşturulmuştur (Şekil 2.2). 0-250 m, 250-500 m, 500-1000 m arasındaki bu bölgelerdeki ormanlık alanların meşcere tipleri ve alanları; ziraat (Z), iskan (İs), mera (Me) gibi orman rejimi dışındaki alanların ise alan değişimleri yıllar itibariyle tek tek incelenmiştir.

Şekil 2.3 Plan dönemi içerisinde gençleştirilmesi ön görülen meşcerelerin sınırlarının değiştirilmeden bir sonraki plana ait meşcere haritasına aktarılmasına bir örnek.

İkinci olarak ise her bir plan dönemi içerisinde verilen son hasılat kesim planı tablolarına göre gençleştirilmesi ön görülen meşcerelerin plan dönemi sonunda nasıl bir değişim gösterdikleri incelenmiştir. Bu amaçla öncelikle plan dönemi süresince yapılan silvikültürel uygulamaları gösteren silvikültür planları ve ilgili belgeler temin edilmeye çalışılmış, ancak tüm bu plan ve belgeler işletme şefliği, işletme müdürlüğü ve bölge müdürlüğünde bulunamadığı için elde edilememiştir. Var olanlar da bir bütünlük arz etmediği için araştırma kapsamında değerlendirmeye alınmamış, bunların yerine sayısal ortamda işletme şefliği meşcere tipleri haritaları ARCGIS 9.3 programı kullanılarak incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Her bir plan dönemi içerisinde gençleştirilmesi ön görülen meşcerelerin bölme ve bölmecik sınırları değiştirilmeden bir sonraki plan dönemine ait meşcere tipleri haritası üzerine aktarılarak plan süresi sonu durum analizi yapılmıştır (Şekil 2.3). Böylece ilgili plan dönemi süresinde gençleştirilmesi ön görülen meşcerelerin plan süresi sonunda hangi durumda olduğu, gelinen son durumun ormanın lehine veya aleyhine olup olmadığı zaman, mekan ve miktar olarak değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Şekil 2.4 Yerleşim alanlarından 1000 m’den daha uzak alanlarda alınan noktalar.

1967 yılından 2011 yılına kadar meşcerelerin doğal süreç içerisindeki gelişim seyirlerini incelemek amacıyla şeflik meşcere tipleri haritalarında yerleşim alanlarından 1000 m’den daha uzakta yer alan meşcereler tercih edilmiştir. İnsan etkisinden uzakta, şeflik alanının güneyinde alınan bu noktalar 500x500 m aralık mesafeyle alınmıştır (Şekil 2.4).

2.2.2 Anket Çalışması

Anket, belli bir konuda saptanmış hipotezlere ya da sorulara bağlı olarak bir evren ya da örnekleme oluşturan kaynak kişilere sorular yönelmek suretiyle sistemli veri toplama tekniği olarak tanımlanabilir. Anketler, sosyal bilimlerde gözlemleri standartlaştırmak üzere başvurulan araçlardan sadece biridir. Anketler, kaynak kişilerin okur-yazar olmalarını gerektirir. Bu yüzden de anketler yazılı veri toplama aracı olarak da tanımlanmıştır (URL-1, 2011).

Şekil 2.5 Anket çalışmasından çeşitli görüntüler.

İnsanların taşıdıkları karakteristikleri, gösterdikleri davranışları, benimsedikleri kanı ya da görüşleri ve sahip oldukları tutumların öğrenilmesinde belki de en güvenilir kaynak kendileri, onların sözlü ve yazılı açıklamalarıdır. Bu açıklamaları elde etmenin yolu ise, onlara sorular sorarak iletişime girmektir. Anket ile bilgi toplama, insanlardan gerekli bilgileri sorularla toplama yolunu benimsemedir. Anketteki sorularla, insanların görüş, düşünce, tutum ve davranışları, tercih ve ilgileri vb. ölçülebilmek istenebilir (URL-2, 2011).

Araştırma bölgesindeki orman köylülerinin ormanlar, ormancılık, orman işletme personeli, orman suçları gibi konularda fikir ve bilgilerini almak, sorunlarını tespit etmek, mevcut olan sosyal ve ekonomik durumlarını ortaya koymak amacıyla yüz yüze görüşme yöntemiyle anket çalışması uygulanmıştır (Şekil 2.5). Çalışmada köylerdeki tüm dolu olan haneler dikkate alınmıştır. Her bir hanede öncelikle evin reisi niteliğindeki baba ya da anne dikkate alınmış, bu kişilerin evde olmaması halinde ise 18 yaşın üzerindeki bir aile bireyi ile anket soruları yüz yüze görüşülerek cevaplandırılmıştır. Katılımcılarla anket çalışması sonrasında sohbet ortamında orman ve ormancılıkla alakalı sıkıntı, istek, önerilerinin olup olmadığı, varsa

kendilerince bunların nasıl bir yolla çözüme kavuşturulabileceğine dair fikirleri de not edilmiş ve daha sonra yapılan değerlendirmelerde dikkate alınmıştır.

2.2.3 İstatistik Analiz

Anket çalışması sonunda elde edilen verileri istatistiki açıdan değerlendirmek için SPSS (Statistical Package for Social Science) 9.0 paket programından yararlanılmıştır. Analizlere başlamadan önce uygun analiz türünün belirlenmesi şarttır. Bilindiği gibi verilerin değerlendirileceği uygun analiz türünün seçimi için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediği incelenir. Eğer analiz sonucunda elde edilen veriler normal dağılım gösteriyorsa parametrik testleri, normal dağılım göstermiyorsa parametrik olmayan (non-parametrik) testleri kullanmak gerekmektedir. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemede çeşitli analizler kullanılmaktadır. Çalışmada normallik testi için Tek Örneklem Kolmogorov-Smirnov Testi Testi tercih edilmiştir. Bu testin sonucunda verilerin normal dağılım gösterip göstermemesine göre uygun analiz türleri seçilmiş, elde edilen sonuçlar ve bunların yorumları açık bir dille ifade edilmeye çalışılmıştır. Çalışma boyunca verilerin analizleri için sırasıyla; Tek Örneklem Kolmogorov-Smirnov Testi, Kruskal Wallis H Testi, Mann-Whitney U Testi, Korelasyon Analizi ve Faktör Analizi kullanılmıştır.

2.2.3.1 Kolmogorov -Smirnov (K-S) Testi

Kolmogorov-Smirnov (K-S) Testi rastgele elde edilmiş örnek bir verinin belirli bir dağılıma (uniform, normal veya poisson) uyup uymadığını test etmek amacıyla kullanılır. Prensip olarak (K-S) testi örnek verinin kümülatif dağılım fonksiyonunun öne sürülen kümülatif dağılım fonksiyonuyla karşılaştırılması esasına dayanır. Bu test yardımıyla bir örneklemden toplanan verilerin normal dağılım sergileyip sergilemediğini incelemek mümkündür (URL-3, 2011).

2.2.3.2 Kruskal Wallis H Testi

Kruskal-Wallis H testi, birbirinden bağımsız iki yada daha fazla grubun (örneklem) bağımlı bir değişkene ilişkin ölçümlerinin karşılaştırılarak iki dağılım arasında anlamlı bir fark olup olmadığını test etmek amacıyla kullanılır. Bu testte ve parametrik olmayan diğer testlerde, gruplara ait ölçümlerin karşılaştırılmasında aritmetik ortalama yerine ortanca (medyan) değer esas alınır. Ortanca (medyan), büyükten küçüğe ya da küçükten büyüğe doğru sıralanan bir

serinin orta değeridir. Kruskal-Wallis H testi iki grup için Mann-Whitney U testi ile aynı sonucu verir. Bu sebeple üç ve daha fazla gruba ilişkin dağılımın karşılaştırılması sonucu gruplar arasında anlamlı bir fark bulunması durumunda farklılığın kaynağını tespit etmek için gruplar, ikili olarak Mann-Whitney U testi ile karşılaştırılabilir.

Kruskal-Wallis H testi, parametrik testlerin kullanımına ilişkin şartların sağlanmaması durumunda bağımsız örneklemeler için tek-faktörlü varyans analizi yerine kullanılır (URL-4, 2011).

2.2.3.3 Mann Whitney U Testi

Eldeki veriler parametrik test varsayımları yerine getiremiyorsa iki ortalama arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı Mann-Whitney U Testi ile belirlenmeye çalışılır. Mann-Whitney U Testi, iki ilişkisiz örneklemeden elde edilen puanların birbirlerinden anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediğini tespit eder. Başka bir anlatımla, bu test iki ilişkisiz grubun, ilgilenilen değişken bakımından evrende benzer dağılımlara sahip olup olmadığını test eder (URL-5, 2011).

2.2.3.4 Korelasyon Analizi

İki değişken arasındaki ilişkinin derecesini ve yönünü belirlemek amacıyla kullanılan istatistik yöntemlerden birisidir. Değişkenlerin bağımlı veya bağımsız olması dikkate alınmaz. Değişik şekillerde hesaplanan ve değişik amaçlar için kullanılan Pearson korelasyon katsayısı, Canonical korelasyon katsayısı, kısmi korelasyon katsayısı gibi farklı isimler alan korelasyon katsayıları vardır. Bunlardan Pearson korelasyon katsayısı r ile gösterilir. Korelasyon katsayısı -1 ile $+1$ arasında değişen değerler alır ($-1 \leq r \leq +1$). Katsayı, ilişkinin olmadığı durumda 0 , tam ve kuvvetli bir ilişki varsa $+1$, ters yönlü ve tam bir ilişki varsa -1 değerini alır (URL-6, 2011).

2.2.3.5 Faktör Analizi

Faktör analizinin ana amacı; veri setini küçülterek daha kolay açıklanabilir hale getirmektir. Bazen, araştırmacının elinde birbirleri ile ilişkili birçok değişken olabilir. Söz konusu

değişkenler, faktör veya genel bir değişkenin değişik biçimlerdeki ölçümleri olan bir değişkenler seti olabilir.

Faktör analizi, bir faktörleştirme ya da ortak faktör adı verilen yeni kavramları (değişkenleri) ortaya çıkarma ya da maddelerin faktör yük değerlerini kullanarak kavramların işlevsel tanımlarını elde etme süreci olarak da tanımlanmaktadır (Büyüköztürk 2008).

Faktör analizi, birbirleriyle ilişkili veri yapılarını birbirinden bağımsız ve daha az sayıda yeni veri yapılarına dönüştürmek, bir oluşumu, nedeni açıkladıkları varsayılan değişkenleri gruplayarak ortak faktörleri ortaya koymak, bir oluşumu etkileyen değişkenleri gruplamak, majör ve minör faktörleri tanımlamak amacıyla başvurulan bir yöntemdir.

Faktör analizi, "tüm değişkenlerin ve bu değişkenlerin tüm doğrusal (lineer) kombinasyonlarının normal dağıldığını" (çok değişkenli normal dağılım) varsayar. Bu varsayım karşılanıyorsa çözümün değeri artar. Normalliğin ihmal edildiği boyutlarda çözümün değeri azalır, fakat yine de değerlidir. Değişkenlerin tüm doğrusal kombinasyonlarının normalliği test edilemese de, tek değişkenlere ilişkin normallik, çarpıklık ve basıklık katsayıları ile değerlendirilebilir (Büyüköztürk 2002).

BÖLÜM 3

BULGULAR VE TARTIŞMA

3.1 SAYISALLAŞTIRILMIŞ MEŞCERE TİPLERİ HARİTALARI ÜZERİNDE YAPILAN ÇALIŞMALARIN SONUÇ VE DEĞERLENDİRMELERİ

3.1.1 Yerleşim Yerlerine 250, 500 ve 1000 m Uzaklıktaki Etkilenme Bölgeleri Arasındaki Orman ve Orman Rejimi Dışındaki Alanların Değişimleri

Şeflik mülki sınırları içerisinde yer alan yerleşim alanlarına belli uzaklıkta etkilenme bölgeleri oluşturularak orman ve orman rejimi dışındaki alanların planlama yılları itibariyle gösterdikleri değişimler incelenmiştir. ARCGIS 9.3 ortamında 1967 yılı iskan alanları bir bütün haline getirilerek bir katman (kalıp, şablon) oluşturulmuş, bu katman diğer ilgili bütün haritalar üzerine değiştirilmeden yerleştirilmiştir. Her bir plan dönemine ait meşcere tipleri haritasında sabit tutulan bu iskan alanlarından 250, 500, 1000 m uzaklıkta üç ayrı etkilenme bölgesi oluşturulmuştur. Daha sonra 0-250 m, 250-500 m, 500-1000 m arasındaki bu etkilenme bölgeleri içerisinde yer alan ormanlık alanlar ile ziraat (Z), iskan (İs), mera (Me) gibi orman rejimi dışındaki alanlar tek tek incelenmiştir.

Tablo 3.1 1967-1986 yılları amenajman planına göre etkilenme bölgeleri arasındaki orman ve orman rejimi dışındaki alanların dağılımı.

1967-1986 Yılları Arasındaki Amenajman Planına Göre		
Etkilenme Bölgeleri	Orman ve Orman Rejimi Dışındaki Alanlar	Alan (ha)
0-250 m	Orman	228,76
	İskan (İs)	241,89
	Ziraat (Z)	1151,32
250-500 m	Orman	381,13
	İskan (İs)	0,00
	Ziraat (Z)	904,54
500-1000 m	Orman	771,79
	İskan (İs)	0,00
	Ziraat (Z)	543,31

Tablo 3.2 1986-1995 yılları amenajman planına göre etkilenme bölgeleri arasındaki orman ve orman rejimi dışındaki alanların dağılımı.

1986-1995 Yılları Arasındaki Amenajman Planına Göre		
Etkilenme Bölgeleri	Orman ve Orman Rejimi Dışındaki Alanlar	Alan (ha)
0-250 m	Orman	225,82
	İskan (İs)	410,79
	Ziraat (Z)	983,56
250-500 m	Orman	393,5
	İskan (İs)	28,18
	Ziraat (Z)	866,94
500-1000 m	Orman	749,11
	İskan (İs)	3,67
	Ziraat (Z)	559,21

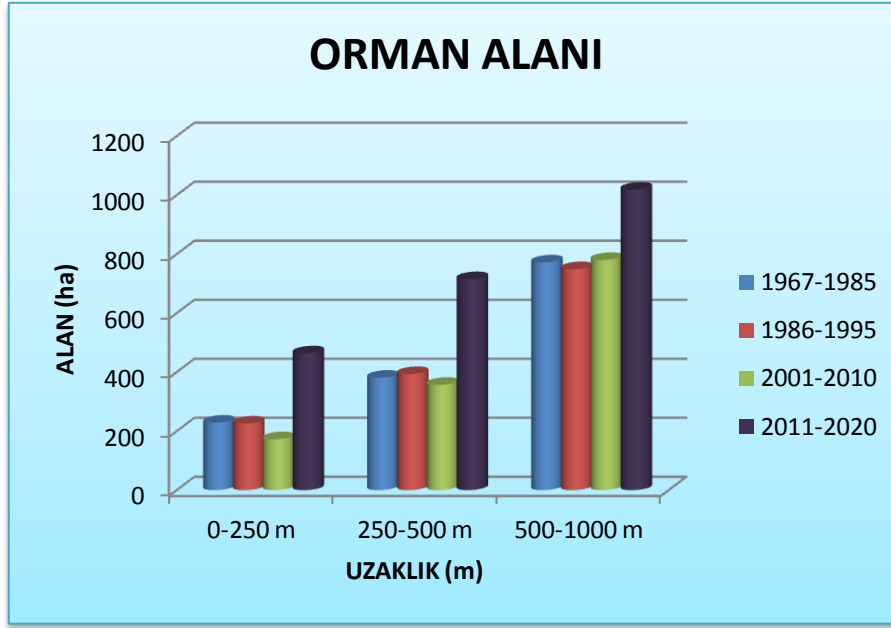
Tablo 3.3 2001-2010 yılları amenajman planına göre etkilenme bölgeleri arasındaki orman ve orman rejimi dışındaki alanların dağılımı.

2001-2010 Yılları Arasındaki Amenajman Planına Göre		
Etkilenme Bölgeleri	Orman ve Orman Rejimi Dışındaki Alanlar	Alan (ha)
0-250 m	Orman	172,57
	İskan (İs)	181,98
	Ziraat (Z)	1267,41
250-500 m	Orman	357,01
	İskan (İs)	7,14
	Ziraat (Z)	927,49
500-1000 m	Orman	780,3
	İskan (İs)	1,95
	Ziraat (Z)	533,1

Tablo 3.4 2011-2020 yılları amenajman planına göre etkilenme bölgeleri arasındaki orman ve orman rejimi dışındaki alanların dağılımı.

2011-2020 Yılları Arasındaki Amenajman Planına Göre		
Etkilenme Bölgeleri	Orman ve Orman Rejimi Dışındaki Alanlar	Alan (ha)
0-250 m	Orman	463,65
	İskan (İs)	185,00
	Ziraat (Z)	891,34
250-500 m	Orman	715,27
	İskan (İs)	4,61
	Ziraat (Z)	502,61
500-1000 m	Orman	1018,41
	İskan (İs)	0,00
	Ziraat (Z)	243,44

Tablo 3.1-4'e bakıldığı zaman yerleşim yerlerinden uzaklaştıkça ormanlık alan miktarı artmakta, iskan (İs) ve ziraat (Z) alanları giderek azalmaktadır. Aynı plan yılındaki etkilenme bölgeleri içerisindeki alan değişimlerini gösteren yukarıdaki tabloların yanı sıra, etkilenme bölgeleri içerisindeki alanların amenajman plan dönemleri (1967'den 2011'e kadar) itibariyle nasıl bir değişim gösterdikleri ise yıllar itibariyle aşağıda grafikler halinde gösterilmiştir.

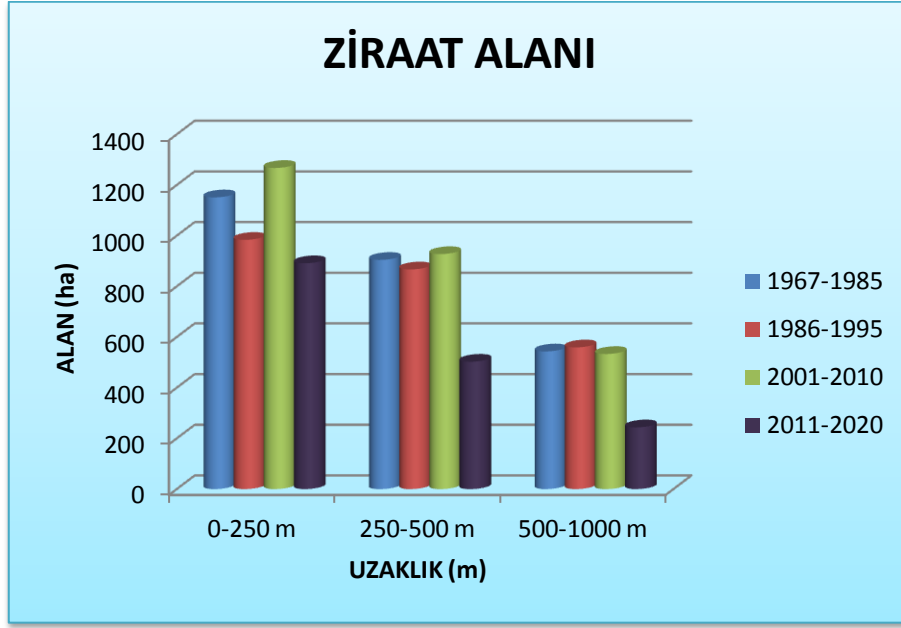
Şekil 3.1 Yıllar itibariyle orman alanı dağılımı.

Şekil 3.1'e göre;

0-250 m'lik etkilenme bölgesi içerisinde; 1967 yılı meşcere tipleri haritasında 228,76 ha olarak ölçülen orman alanı, 1986 yılı meşcere tipleri haritasında 225,82 ha olarak ölçülmüş ve alan miktarında önemli bir değişikliğin olmadığı görülmüştür. 2001 yılı meşcere tipleri haritasındaki ormanlık alan miktarı 1986 yılındakine göre %24 oranında azalmış (172,57 ha), 2011 yılı meşcere tipleri haritasında ise 2001 yılındakine göre ormanlık alan miktarı %169 (463,65 ha) oranında artmıştır.

250-500 m'lik etkilenme bölgesi içerisinde; 1967 yılı meşcere tipleri haritasında 381,13 ha olan ormanlık alan, 1986 yılı meşcere tipleri haritasında %3 (393,5 ha) artmıştır. 2001 yılı meşcere tipleri haritasındaki ormanlık alan miktarı 1986 yılındakine göre %9 (357,01 ha) azalmıştır. 2011 yılı meşcere tipleri haritasında ormanlık alan miktarı 2001 yılındakine (357,01 ha) göre %100 artarak 715,27 ha olmuştur.

500-1000 m'lik etkilenme bölgesi içerisinde; 1967 yılı meşçere tipleri haritasında 771,79 ha olan ormanlık alan miktarı 1986 yılı meşçere tipleri haritasına göre %3 (749,11 ha) azalmıştır. 2001 yılı meşçere tipleri haritasında orman alanı 1986 yılındakine göre %4 (780,3 ha) artmıştır. 2001 yılı meşçere tipleri haritasında 780,3 ha olan orman alanı ise 2011 yılı meşçere tipleri haritasındakine göre %31 (1018,41 ha) oranında artmıştır.

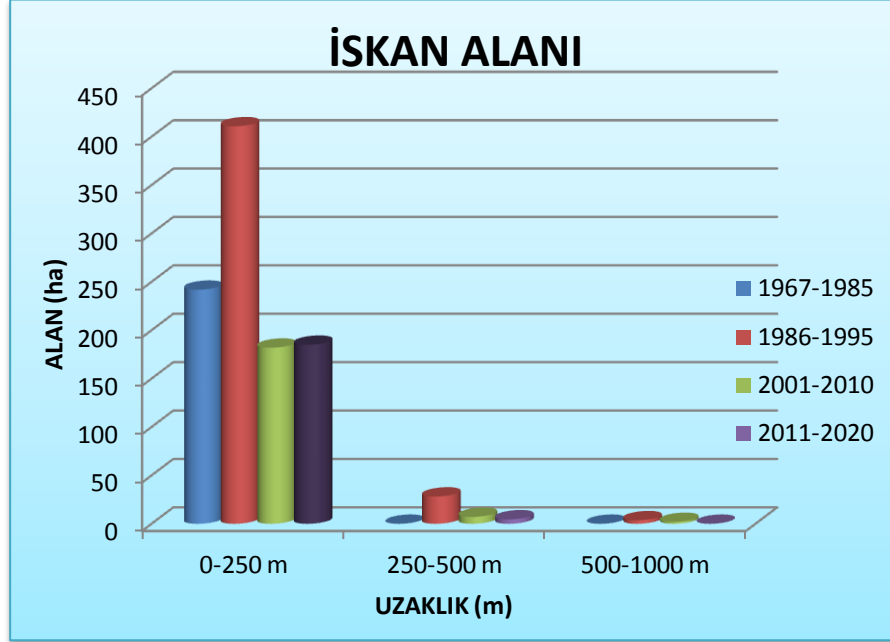
Şekil 3.2 Yıllar itibariyle ziraat alanı dağılımı.

Şekil 3.2'ye göre;

0-250 m'lik etkilenme bölgesi içerisinde; 1967 yılı meşçere tipleri haritasında 1151,32 ha olarak bulunan ziraat alanı 1986 yılı meşçere tipleri haritasına göre %15 azalma göstermiş ve 983,56 ha olarak ölçülmüştür. 2001 yılı meşçere tipleri haritasında 1986 yılındakine göre %29'luk artışla birlikte ziraat alanı 1267,41 ha olarak tespit edilmiştir. Ormanlık alan 2011 yılları meşçere tipleri haritasında 891,34 ha olarak ölçülmüş ve 2001 yılları meşçere tipleri haritasına göre %30 oranında azalmıştır.

250-500 m'lik etkilenme bölgesi içerisinde; 1967 yılı meşçere tipleri haritasında 904,54 ha olan ziraat alanı, 1986 yılı meşçere tipleri haritasında %4 azalma göstermiş ve 866,94 ha olmuştur. 2001 yılı meşçere tipleri haritasında, 1986 yılındakine göre yaklaşık %7 artmış ve 927,49 ha olarak ölçülmüştür. 2011 yılı meşçere tipleri haritasında ise 2001 yılındaki ziraat alanına göre %49 (502,61 ha) azalmıştır.

500-100 m'lik etkilenme bölgesi içerisinde; 1967 yılı meşçere tipleri haritasına göre 543,31 ha olarak ölçülen ziraat alanı 1986 yılı meşçere tipleri haritasında 559,21 ha olarak tespit edilmiştir. 2001 yılı meşçere tipleri haritasında 533,10 ha olan ziraat alanının ise 2011 yılı meşçere tipleri haritasında %54 azaldığı (243,44 ha) görülmüştür.

Şekil 3.3 Yıllar itibariyle iskan alanı dağılımı.

Şekil 3.3'e göre;

0-250 m'lik etkilenme bölgesi içerisinde; 1967 yılı meşçere tipleri haritasında 1151,32 ha olarak tespit edilen iskan alanı 1986 yılı meşçere tipleri haritasında %15 azalarak 983,56 ha olmuştur. 2001 yılı meşçere tipleri haritasında 1986 yılındakine göre %29 artış göstererek 1267,41 ha olarak ölçülmüştür. 2011 yılı meşçere tipleri haritasında 2001 yılındaki ziraat alanına göre %30 azaldığı tespit edilmiştir (891,34 ha).

250-500 m'lik etkilenme bölgesi içerisinde; 1986 yılında 28,18 ha, 2001 yılında 7,14 ha, 2011 yılında 4,61 ha olarak tespit edilmiştir. 1986 yılından sonra iskan alanları bu etkilenme bölgesi içerisinde sürekli düşüş göstermiştir.

500-100 m'lik etkilenme bölgesi içerisinde; 1986 yılında 3,67 ha olan iskan alanı 2001 yılında 1,95 ha'a kadar düşmüştür. 2011 yılında bu alan içerisinde iskan alanına rastlanmamıştır.

3.1.2 Plan Dönemi İçerisinde Gençleştirilmesi Ön Görülen Meşcerelerin Plan Süresi Sonundaki Durumları

Her bir plan dönemi içerisinde yer alan son hasılat kesim planı tablolarına göre gençleştirilmesi ön görülen meşcerelerin bir sonraki plan dönemi başında nasıl bir değişim gösterdikleri, gençleştirme çalışmalarının nerede ve ne kadar alanda yapıldığı, gençleştirmelerin başarılı olup olmadığı gibi sorulara cevaplar aranmıştır. Bu amaçla plan dönemi süresince yapılmış silvikültürel uygulamaları gösteren silvikültür planları ve ilgili belgeler işletme şefliği, işletme müdürlüğü ve bölge müdürlüğünde bulunmadığı için araştırma kapsamında değerlendirmeye alınamamıştır. Yine de konuya bir bakış açısı getirmek ve durum değerlendirmesi yapabilmek amacıyla ARCGIS 9.3 programı kullanılarak sayısal ortamda işletme şefliği meşcere tipleri haritaları tek tek incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

Her bir plan dönemi içerisinde gençleştirilmesi ön görülen meşcerelerin bölme ve bölmecik sınırları değiştirilmeden bir sonraki plan dönemine ait meşcere tipleri haritası üzerine aktarılmıştır (Şekil 2.3). Böylece gençleştirilmesi ön görülen meşcerelerin gençleştirilip gençleştirilmediği, kuruluş ve yapısının ne yönde değişim gösterdiği incelenmiştir. Meşcerelerde meydana gelen değişiklikler tablolar üzerinde tek tek detaylarıyla gösterilmeye çalışılmıştır. Ayrıca beklenenin aksi yönde durum sergileyen meşcerelerin en yakın yerleşim alanlarına olan uzaklıkları da dikkate alınmış ve tablolarda ilgili sütunda ayrıca gösterilmiştir.

Tablo 3.5 1967-1986 yıllarını kapsayan amenajman planında gençleştirilmesi öngörülen meşcerelerin plan süresi sonundaki (1986-1995 yıllarını kapsayan amenajman planı meşcere tipleri haritasına göre) durumları.

1967-1986 Periyodunda Gençleştirilmesi Öngörülen Meşcereler			Meşcerelerin Bir Sonraki Periyot Başındaki Durumları			
Bölme	Meşcere	Alan (ha)	Bölme	Meşcere	Alan (ha)	En Yakın Yerleşim Yerine Olan Uzaklık (m)
36	Knd3	70,965	24	Z	0,40	670
			26	Knd1	4,59	680
			23	Knd1	0,77	950
			23	Knd2	0,003	
			24	Knd2	23,79	
			26	Knd2	17,09	
			26	Z	2,56	700

Tablo 3.5 (devam ediyor).

1967-1986 Periyodunda Gençleştirilmesi Öngörülen Meşcereler			Meşcerelerin Bir Sonraki Periyot Başındaki Durumları			
Bölme	Meşcere	Alan (ha)	Bölme	Meşcere	Alan (ha)	En Yakın Yerleşim Yerine Olan Uzaklık (m)
36	Knd3	70,965	24	Z	0,40	670
			26	Knd1	4,59	680
			23	Knd1	0,77	950
			23	Knd2	0,00	
			24	Knd2	23,79	
			26	Knd2	17,09	
			26	Z-İs	1,25	1020
			25	Knd2	1,28	
			23	KnDybc3	0,19	
			24	Z-İs	1,40	350
			23	Z-İs	0,07	1170
			24	KnDybc3	0,84	
			24	Knd1	14,09	800
			26	Z-İs	2,51	410
			25	Z-İs	0,14	300
37	Knd3	61,505	26	Knd1	0,857	780
			26	Knd2	5,588	
			27	Z	0,964	655
			26	Z	2,099	720
			29	Knd2	2,936	
			27	Z-İs	1,065	180
			27	ÇBK _n	4,698	550
			27	Knd1	9,912	570
			29	ÇBK _n	1,60	770
			27	Knd2	10,69	
			27	Knc3	15,46	
			28	ÇBK _n	0,03	150
			27	Knd2	4,37	
			25	Z-İs	0,72	525
			29	Knd1	0,50	150
28	Z-İs	0,03	600			
38	Knd3	63,089	29	Knd2	10,41	
			30	Knd1	1,18	550
			33	Knd3	0,19	
			30	ÇBK _n	1,25	620

Tablo 3.5 (devam ediyor).

1967-1986 Periyodunda Gençleştirilmesi Öngörülen Meşcereler			Meşcerelerin Bir Sonraki Periyot Başındaki Durumları			
Bölme	Meşcere	Alan (ha)	Bölme	Meşcere	Alan (ha)	En Yakın Yerleşim Yerine Olan Uzaklık (m)
38	Knd3	63,089	30	Knd2	1,29	
			29	Knd2	9,84	
			29	ÇBK _n	1,44	160
			30	ÇBK _n	0,47	850
			32	ÇBK _n	0,05	635
			29	ÇBK _n	2,89	500
			29	ÇBK _n	1,79	800
			29	Knd1	26,34	240
			30	Z-İs	0,61	635
			32	Knd1	4,94	580
			32	Knd3	0,41	
47	GÇsKnb3	4,25	60	KnGÇsc3	4,25	
	ÇsGKnb3	19,474	39	ÇkÇsKna	0,003	
			39	KnÇsd3	0,13	
			60	KnGÇsc3	18,92	
61	KnGÇsc3	0,42				
48	Knd3	1,839	39	ÇkÇsKna	0,83	
			39	KnÇsd3	0,18	
			40	ÇkÇsKna	0,83	
	MKnb2	1,492	39	Knd2	0,52	
			38	Knd2	0,97	
	Knd3	3,844	22	Z-İs	0,03	1350
			38	Z-İs	3,82	1400
	KnÇkGKvb3	48,892	38	Knc3	2,68	
			39	Knc3	7,90	
			39	Knd1	7,00	1950
			39	ÇkÇsKna	4,43	
			39	KnÇsd3	12,29	
			40	ÇkÇsKna	5,89	
			39	Knc3	7,57	
39			Knd2	0,33		
MKnb2	1,351	38	Knd2	0,79		
		23	Knd1	0,07	1950	
		38	Knd1	0,56	1920	
		38	Z-İs	0,02	1850	
40	ÇkÇsKna	0,702				

Tablo 3.5 (devam ediyor).

1967-1986 Periyodunda Gençleştirilmesi Öngörülen Meşcereler			Meşcerelerin Bir Sonraki Periyot Başındaki Durumları			
Bölme	Meşcere	Alan (ha)	Bölme	Meşcere	Alan (ha)	En Yakın Yerleşim Yerine Olan Uzaklık (m)
48	Knd3	0,273	22	Z-İs	0,23	1275
			38	Z-İs	0,04	1300
	Knd3	58,418	38	Knc3	10,38	
			39	Knc3	2,40	
			39	Knd1	9,66	2200
			38	Z-İs	0,01	1300
			39	KnÇsd3	2,58	
			39	Knc3	0,42	
			39	Knd2	5,44	
			37	Knd2	0,24	
			38	Knd2	8,73	
			38	ÇBKn	2,35	1400
			37	Z-İs	0,23	1430
			38	Z-İs	4,93	1650
			37	ÇBKn	0,96	1200
			22	Knc3	0,29	
			38	Knc3	9,09	
			23	Knd2	0,25	
			23	Z-İs	0,48	1800
49	Knd3	23,457	40	ÇkÇsKna	20,67	
			41	ÇkÇsKna	2,79	
	ÇsGKn3	3,188	42	KnÇsd1	0,88	1700
			42	KnGÇsc3	0,20	
	KnÇkGKvb3	67,177	41	ÇkÇsKna	2,10	
			40	ÇkÇsKna	24,98	
			42	KnÇsd1	1,97	1200
	MKnb2	0,634	41	ÇkÇsKna	40,22	
			41	ÇkÇsKna	0,63	
	MKnb2	2,367	23	Knd1	0,02	1940
			40	ÇkÇsKna	1,53	
23			Z-İs	0,18	1950	
41			ÇkÇsKna	0,63		
23			KnDyc3	0,02		
50	KnÇsGb3	10,317	43	KnGÇsc3	3,49	
			42	KnÇsd1	0,82	1710
			42	KnGÇsc3	0,47	

Tablo 3.5 (devam ediyor).

1967-1986 Periyodunda Gençleştirilmesi Öngörülen Meşcereler			Meşcerelerin Bir Sonraki Periyot Başındaki Durumları			
Bölme	Meşcere	Alan (ha)	Bölme	Meşcere	Alan (ha)	En Yakın Yerleşim Yerine Olan Uzaklık (m)
50	KnÇsGb3	10,317	43	KnÇsd3	0,33	
			43	KnÇsd1	5,15	1600
			61	KnGÇsc3	0,05	
	ÇsGKnd2	15,84	43	KnGÇsc3	7,38	
			43	KnÇsd3	0,06	
			43	KnÇsd1	7,48	1400
			44	KnGÇsc3	0,92	
	ÇsGKn3	4,431	42	KnÇsd1	3,77	1610
			42	KnÇsd3	0,28	
			42	KnGÇsc3	0,21	
			43	KnÇsd3	0,06	
			43	KnÇsd1	0,11	1600
	ÇsGKn3	2,026	43	KnGÇsc3	1,60	
			62	KnGÇsc3	0,01	
			44	KnGÇsc3	0,21	
			61	KnGÇsc3	0,21	
	KnÇsGb3	2,299	43	KnGÇsc3	0,19	
			43	KnÇsd3	0,20	
			43	KnÇsd1	1,00	1150
			44	KnGÇsc3	0,25	
			44	Knd3	0,21	
			44	Knd2	0,46	
	KnÇkGKvb3	73,376	41	Knd3	2,95	
			42	Knd1	2,73	770
			42	Knd3	5,13	
			42	KnÇsd1	9,94	1150
			42	KnÇsd3	18,69	
41			ÇkÇsKna	3,28		
43			Knd3	12,93		
23			KnDyc3	1,41		
43			KnÇsd3	13,02		
43			KnÇsd1	3,28	1150	
44			Knd3	0,00		
MKnb2	16,021	41	Knd1	2,07	1100	
		41	Knd3	2,25		
		42	Knd1	1,58	990	

Tablo 3.5 (devam ediyor).

1967-1986 Periyodunda Gençleştirilmesi Öngörülen Meşcereler			Meşcerelerin Bir Sonraki Periyot Başındaki Durumları			
Bölme	Meşcere	Alan (ha)	Bölme	Meşcere	Alan (ha)	En Yakın Yerleşim Yerine Olan Uzaklık (m)
50	MKnb2	16,021	42	Knd3	0,41	
			41	ÇkÇsKna	7,46	
			23	KnDyc3	2,26	

1967-1986 plan periyodunda gençleştirilmesi ön görülen meşcerelerin bir sonraki plan periyodu başlangıcındaki son durumunu gösteren Tablo 3.5'e göre;

36 no'lu bölme içerisindeki 70,965 ha'lık Knd3 meşceresinin yaklaşık %12'si (8,321 ha) ziraat ve iskan alanına dönüşürken, %27'si (19,447 ha) ise Knd1 meşceresine dönüşmüştür.

37 no'lu bölme içerisindeki 61,505 ha'lık Knd3 meşceresinin yaklaşık %5'i (4,874 ha) ziraat alanına dönüşürken, %18'i (11,271 ha) Knd1 meşceresine ve %10'u (6,323 ha) ÇBK'n'ye dönüşmüştür.

38 no'lu bölme içerisindeki 63,089 ha'lık Knd3 meşceresinin yaklaşık %1'i (0,61 ha) ziraat alanına dönüşürken, %51'i Knd1 ve %13'ü ÇBK'n'ye dönüşmüştür.

48 no'lu bölme içerisindeki 3,844 ha'lık Knd3 meşceresinin tamamı (%100'ü) ziraat alanına dönüşmüştür. KnÇkKvb3 meşceresinin (48,892 ha) %14'ü (7,00 ha) Knd1 meşceresine, MKnb2 meşceresinin (1,351 ha) %47'si (1,351) Knd1 meşceresine, %1'i ziraat ve iskan alanına, Knd3 meşceresinin (0,273 ha) tamamı (%100'ü) ziraat ve iskan alanına, 58,418 ha'lık Knd3 meşceresinin %17'si (9,655 ha) Knd1, %6'sı (3,308 ha) ÇBK'n'ye ve %10'u (5,644 ha) ziraat ve iskan alanına dönüşmüştür. 48 no'lu bölme içerisindeki gençleştirilecek toplam 116,109 ha'lık alanın %5'i (5,936 ha) ziraat ve iskan alanına, %3'ü (3,308 ha) ÇBK'n'ye ve %15'i (17,285 ha) Knd1 meşceresine dönüşmüştür.

49 no'lu bölme içerisindeki 3,188 ha'lık ÇsGKn3 meşceresinin %28'i (0,883 ha) KnÇsd1 meşceresine, 67,177 ha'lık KnÇkGKvb3 meşceresinin %3'ü (1,973 ha) KnÇsd1 meşceresine,

2,367 ha'lık MKnb2 meşceresinin yaklaşık %1'i (0,016 ha) Knd1 meşceresine ve %7'si (0,175 ha) ziraat ve iskan alanına dönüşmüştür.

50 no'lu bölme içerisindeki gençleştirilecek KnÇsGb3 meşceresinin (10,317 ha) %58'i (5,974 ha) KnÇsd1 meşceresine, ÇsGKnd2 meşceresinin (15,840 ha) %47'si (7,478 ha) KnÇsd1 meşceresine, ÇsGKnb3 meşceresinin (4,431 ha) %87'si (3,876 ha) KnÇsd1 meşceresine dönüşmüştür. KnÇsGb3 meşceresinin (2,299 ha) %43'ü (0,997 ha) KnÇsd1 meşceresine, KnÇkGKvb3 meşceresinin (73,376 ha) %4'ü (2,727 ha) Knd1 ve %18'i (13,221 ha) KnÇsd1 meşceresine, MKnb2 meşceresinin (16,021 ha) %23'ü (3,649 ha) Knd1 meşceresine dönüşmüştür. 50 no'lu bölme içerisindeki gençleştirilmesi uygun görülen toplam 124,310 ha'nın %25'i (31,545 ha) KnÇsd1 ve %5'i (6,376 ha) Knd1 meşceresine dönüşmüştür.

Meşcerelerde meydana gelen olumsuz değişiklikler ile bunların en yakın yerleşim alanına olan uzaklıkları (m) dikkate alındığında; ziraat ve iskana dönüşmüş meşcerelerin en yakın yerleşim alanına olan ortalama uzaklıkları 1.010 m (1 km) iken, gençleştirme çalışmalarının tamamlanmadığı meşcerelerin ise en yakın yerleşim alanına olan ortalama uzaklıkları 1.053 m (1 km)'dir.

Tablo 3.6 1986-1995 yıllarını kapsayan amenajman planında gençleştirilmesi öngörülen meşcerelerin plan süresi sonundaki (2001-2011 yıllarını kapsayan amenajman planı meşcere tipleri haritasına göre) durumları.

1986-1995 Periyodunda Gençleştirilmesi Öngörülen Meşcereler			Meşcerelerin Bir Sonraki Periyot Başındaki Durumları			
Bölme	Meşcere	Alan (ha)	Bölme	Meşcere	Alan (ha)	En Yakın Yerleşim Yerine Olan Uzaklık (m)
23	Knd1	1,454	23	Z-İs	0,002	1950
			23c	KnDyMdc3	1,068	
			40a	Çkbc3	0,384	
	Knd1	4,767	23a	Kndc3	3,101	
			24a	KnDycd2	1,667	
24	Knd2	26,57	23b	Mbc2	0,429	
			24a	KnDycd2	2,834	
			24b	Knd2	21,228	
			26a	Kndc2	1,529	
24	Knd2	26,57	23	Z-İs	0,549	1250
	Knd1	14,946	24a	KnDycd2	9,93	
			24b	Knd2	5,015	

Tablo 3.6 (devam ediyor).

1986-1995 Periyodunda Gençleştirilmesi Öngörülen Meşcereler			Meşcerelerin Bir Sonraki Periyot Başındaki Durumları			
Bölme	Meşcere	Alan (ha)	Bölme	Meşcere	Alan (ha)	En Yakın Yerleşim Yerine Olan Uzaklık (m)
26	Knd1	9,677	26a	Kndc2	4,893	
			26b	Knd2	2,159	
				Z-İs	2,625	400
	Knd2	26,24	23b	Mbc2	0,747	
			26a	Kndc2	18,409	
			26b	Knd2	6,081	
			27a	Knd1	0,599	600
			23	Z-İs	0,011	1150
			28	Z-İs	0,052	1100
				Z-İs	0,34	550
27	Knd1	12,009	26b	Knd2	0,469	
			27a	Knd1	9,12	580
				Z-İs	2,42	475
	Knd2	12,556	26b	Knd2	0,271	
			27a	Knd1	11,052	400
			28	Z-İs	1,232	950
	Knd2	4,406	27b	Knd2	4,407	
29	Knd2	11,005	29a	Knd1	0,757	100
			29b	Knd1	9,418	105
			29c	Knd1	0,66	370
			28a	Kndc1	0,171	95
	Knd2	12,779	27b	Knd2	1,793	
			29a	Knd1	10,986	360
	Knd1	27,407	27b	Knd2	0,223	
			29a	Knd1	4,99	110
			29b	Knd1	5,879	150
			29c	Knd1	15,993	300
			28a	Kndc1	0,156	100
32b			Knd2	0,166		
42	Knd1	4,309	41a	KnÇsb3	0,005	
			42a	Kndc3	4,305	
	Knd3	5,534	41a	KnÇsb3	0,044	
			42a	Kndc3	5,463	
			43a	KnÇsdc3	0,028	
	KnÇsd1	17,39	41a	KnÇsb3	0,004	
41c			Knbn3	0,696		

Tablo 3.6 (devam ediyor).

1986-1995 Periyodunda Gençleştirilmesi Öngörülen Meşcereler			Meşcerelerin Bir Sonraki Periyot Başındaki Durumları			
Bölme	Meşcere	Alan (ha)	Bölme	Meşcere	Alan (ha)	En Yakın Yerleşim Yerine Olan Uzaklık (m)
42	KnÇsd1	17,39	42a	Kndc3	6,18	
			42b	Kndc1	10,26	1360
			43b	Knd1	0,24	1720
	KnÇsd3	18,972	42a	Kndc3	15,15	
			42b	Kndc1	3,28	1300
			43a	KnÇsdc3	0,28	
			43b	Knd1	0,26	1320
	43	Knd1	4,309	41a	KnÇsb3	0,01
42a				Kndc3	4,31	
Knd3		5,534	41a	KnÇsb3	0,04	
			42a	Kndc3	5,46	
			43a	KnÇsdc3	0,03	
KnÇsd1		17,39	41a	KnÇsb3	0,004	
			41c	Knb3	0,69	
			42a	Kndc3	6,18	
			42b	Kndc1	10,26	1360
KnÇsd3		18,972	43b	Knd1	0,24	1720
			42a	Kndc3	15,15	
			42b	Kndc1	3,28	1300
			43a	KnÇsdc3	0,28	
KnÇsd1		17,012	43b	Knd1	0,26	1320
			42b	Kndc1	0,11	1610
			43b	Knd1	7,95	1330
	43c		Çsb3	8,75		
	44b		Kndc3	0,07		
			44c	Knd3	0,14	

1986-1995 plan periyodunda gençleştirilmesi ön görülen meşcerelerin bir sonraki plan periyodu başlangıcındaki son durumunu gösteren Tablo 3.6'ya göre;

23 no'lu bölme içerisindeki geliştirilecek 1,454 ha'lık Knd1 meşceresinin %0,1'i (0,002 ha) ziraat ve iskan alanına dönüşmüştür.

24 no'lu bölme içerisindeki geliştirilecek 26,57 ha'lık Knd2 meşceresinin %2'si (0,549 ha) ziraat ve iskan alanına dönüşmüştür.

26 no'lu bölme içerisindeki geliştirilecek 9,677 ha'lık Knd1 meşceresinin %27'si (2,625 ha) ziraat ve iskana, 26,24 ha'lık Knd2 meşceresinin de %2'si (0,559 ha) Knd1 meşceresine, yaklaşık %2'si de (0,403 ha) ziraat ve iskan alanına dönüşmüştür. 26 no'lu bölme içerisinde geliştirilecek toplam 35,917 ha'lık alanın %10'unda (3,627 ha) uzaklaşma tespit edilmiştir. Bu alanın %8'i ziraat ve iskan, yaklaşık %2'si de Knd1 meşceresi olmuştur.

27 no'lu bölme içerisindeki geliştirilecek 12,01 ha'lık Knd1 meşceresinin yaklaşık %76'sı (9,12 ha) Knd1 meşceresi olurken, %20'si (2,420 ha) ziraat ve iskan alanına dönüşmüştür. 12,556 ha'lık Knd2 meşceresinin %88'i (11,052 ha) Knd1, yaklaşık %10'u da (1,232 ha) ziraat ve iskan alanına dönüşmüştür.

29 no'lu bölme içerisindeki geliştirilecek 11,005 ha'lık Knd2 meşceresinin %98'i (10,834 ha) Knd1 ve %2'si (0,171 ha) Kndc1 meşceresine dönüşmüştür. 12,779 ha'lık Knd2 meşceresinin %86'sı (10,986 ha) Knd1 meşceresine dönüşmüştür. 27,407 ha'lık Knd1 meşceresinin %98'i (26,862 ha) olduğu gibi değişmeden Knd1 olarak kalmış, yaklaşık %1'i (0,156 ha) Kndc1 olmuştur.

39 no'lu bölme içerisindeki geliştirilecek 16,848 ha'lık Knd1 meşceresinin yaklaşık %50'si (8,376 ha) KnÇkdc1 meşceresine, yaklaşık %0,5'i (0,067 ha) KnÇsd1 meşceresine dönüşmüştür. Yine geliştirilecek 17,317 ha'lık KnÇsd3 meşceresinin yaklaşık %37'si (6,324 ha) KnÇkdc1 ve %62'si (10,657 ha) KnÇsd1 meşceresine dönüşmüştür.

42 no'lu bölme içerisindeki geliştirilecek 17,39 ha'lık KnÇsd1 meşceresinin %59'u (10,262 ha) Kndc1 ve %1'i (0,244 ha) Knd1 meşceresine; 18,972 ha'lık KnÇsd3 meşceresinin ise %17'si (3,285 ha) Kndc1 ve %1'i (0,260 ha) Knd1 meşceresine dönüşmüştür.

43 no'lu bölme içerisindeki geliştirilecek 17,012 ha'lık KnÇsd1 meşceresinin %0,6'sı (0,260 ha) Kndc1 ve yaklaşık %47'si (7,949 ha) Knd1 meşceresine dönüşmüştür.

Tablo 3.7 2001-2010 yıllarını kapsayan amenajman planında gençleştirilmesi öngörülen meşcerelerin plan süresi sonundaki (2011-2020 yıllarını kapsayan amenajman planı meşcere tipleri haritasına göre) durumları.

2001-2010 Periyodunda Gençleştirilmesi Öngörülen Meşcereler			Meşcerelerin Bir Sonraki Periyot Başındaki Durumları			
Bölme	Meşcere	Alan (ha)	Bölme	Meşcere	Alan (ha)	En Yakın Yerleşim Yerine Olan Uzaklık (m)
27a	Knd1	32,4	26	Knd3	1,3	
			27	Knd1/a3	11,38	
			28	KnDybc3	0,19	
			27	KnDybc3	3,11	
			27	KnDycd1	7,64	750
			27	KnDycd3	7,29	
			25	Z	0,03	850
			27	Z	0,02	700
			27	Knd3	1,41	
			26	KnDycd1	0,01	860
29a	Knd1	20,82	29	Knd1/a	2,82	
			30	GnDybc2	0,01	
			28	MGnb3	0,09	
			27	KnDycd1	0,06	1100
			27	KnDycd3	1,11	
			29	Kncd3	16,72	
29b	Knd1	16,2	30	BKn	0,18	750
			29	KnDya	4,3	
			29	Knd1/a	0,25	
			30	GnDybc2	0,68	
			28	MGnb3	0,02	
			28	Kncd3	0,19	
			29	Kncd3	10,58	
29c	Knd1	23,21	29	BKn	0,01	910
			30	BKn	0,45	880
			29	KnDya	20,24	
			29	KnD	2,06	
			28	MGnb3	0,09	
			29	Kncd3	0,37	
39b	KnÇkdc1	27,39	39	KnGnab3	8,68	
			60	KnGÇsD	0,97	
			39	KnGcd3	2,35	
			38	KnDycd3	0,41	
			39	Kncd2	6,2	

Tablo 3.7 (devam ediyor).

2001-2010 Periyodunda Gençleştirilmesi Öngörülen Meşcereler			Meşcerelerin Bir Sonraki Periyot Başındaki Durumları			
Bölme	Meşcere	Alan (ha)	Bölme	Meşcere	Alan (ha)	En Yakın Yerleşim Yerine Olan Uzaklık (m)
39b	KnÇkdc1	27,39	39	KnDycd3	7,33	
39c	KnÇsd1	14,7	39	KnGnab3	9,61	
			60	KnGÇsD	0,35	
			39	KnGcd3	4,59	
			39	KnÇkGnbc3	0,01	
			39	KnDycd3	0,13	
42b	Kndc1	14,83	41	KnGnab3	1,26	
			43	Knbn3	0,05	
			42	Knbn3	10,43	
			43	KnGcd3	0,02	
			61	GÇsKnD	0,05	
			42	Knd1/a	3,02	
43b	Knd1	18,65	43	Çsb3	2,26	
			43	Knbn3	4,15	
			42	Knbn3	0,41	
			43	Çsd1/KnÇsab3	5,65	
			43	KnGcd3	5,71	
			61	GÇsKnD	0,31	
			43	Knd1/a	0,13	
			42	Knd1/a	0,03	

2001-2010 plan dönemi içerisinde gençleştirilecek meşcerelerin plan sonu durumunu gösteren Tablo 3.7'ye göre;

27a no'lu bölme içerisindeki gençleştirilecek 32,4 ha'lık Knd1 meşceresinin %24'ü (7,65 ha) KnDycd1 meşceresine ve %0,2'si (0,05 ha) ziraat alanına dönüşmüştür.

29a no'lu bölme içerisindeki gençleştirilecek 20,82 ha'lık Knd1 meşceresinin %0,3'ü (0,06 ha) KnDycd1 meşceresine dönüşmüştür.

29b no'lu bölme içerisindeki gençleştirilecek 16,2 ha'lık Knd1 meşceresinin %1'i (0,18 ha) BKnd meşceresine dönüşmüştür.

29c no'lu bölme içerisindeki gençleştirilecek 23,21 ha'lık Knd1 meşçeresinin yaklaşık %2'si (0,46 ha) BKn meşçeresine dönüşmüştür.

3.2 SÖKÜ ORMAN İŞLETME ŞEFLİĞİ BÜNYESİNDEKİ ORMAN KÖYLERİ VE KÖYLÜLERİNE AİT BİLGİLER

3.2.1 Köylerdeki Dolu Hane Sayıları

Tablo 3.8 Köylerde mevcut olan dolu hane sayıları.

Köyler	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Akörensöküler	66	18,2	18,2
Ceyüpler	40	11	29,3
Öncüler	28	7,7	37
Uluköy	58	16	53
Üçsaray	48	13,3	66,3
Zafer	122	33,7	100
Toplam	362	100	

Köylerdeki mevcut dolu olan hane sayılarına gösteren Tablo 3.8'e göre; en fazla dolu haneye %33,7 (122 adet) ile Zafer Köyü sahip iken, Öncüler Köyü %7,7 (28 adet) ile en az dolu haneye sahip olan köydür.

Dolu olan hanelerin büyük çoğunluğunda yaşlı ve emekli olan karı-koca çiftler oturmaktadır. Köydeki komşularına hanelerin neden boş olduğu sorulduğunda, kimisinin zamanında köyden iş bulmak, çocuklarını okutmak için süresiz olarak göçtüklerini, kimisinin de kışı çocuklarının yanında ya da şehirde kendilerine ait evlerinde geçirmek için gittiklerini belirtmişlerdir. Köyden her ne sebeple göçerlerse göçsünler bu kişilerin yaz aylarında veya bayram tatillerinde köye geldikleri de belirtilmiştir. Bu bölgede ağırlıklı olarak göç süresiz ve mevsimsel göç olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

3.2.2 Hanelerdeki Erkek Birey Sayısı

Hanelerdeki erkek birey sayısını gösteren Tablo 3.9 incelendiğinde; %90,9 (329 adet hane) oranla birinci sırada en az 1, en fazla 3 erkek bireyin bulunduğu haneler yer almaktadır. Erkek bireyin bulunmadığı %3,3'lük (12 adet hane) kısım, eşi vefat etmiş ya da eşi uzakta

çalışan bayanların bulunduğu hanelerden oluşmaktadır. Yukarıda da belirttiğimiz gibi haneler çoğunlukla orta yaş üstü, emekli karı-koca çiftten oluşmaktadır. Bazılarında ise bu çiftlerin daha yaşlı olan kendi anne ya da babaları bulunmaktadır.

Tablo 3.9 Hanelerdeki mevcut erkek birey sayıları.

Erkek Bireyler	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
0	12	3,3	3,3
1-3	329	90,9	94,2
4-6	20	5,5	99,7
7-9	1	0,3	100
Toplam	362	100	

3.2.3 Hanelerdeki Bayan Birey Sayısı

Tablo 3.10 Hanelerdeki mevcut bayan birey sayıları.

Bayan Bireyler	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
0	8	2,2	2,2
1-3	322	89	91,2
4-6	32	8,8	100
Toplam	362	100	

Hanelerdeki bayan birey sayısını gösteren tabloya bakıldığında (Tablo 3.10); %89 (322 adet hane) oranla birinci sırada en az 1, en fazla 3 bayan bireyin bulunduğu haneler yer almaktadır. Bayan bireyin bulunmadığı %2,2'lik (8 adet hane) kısım, hanımı vefat etmiş erkeklerin bulunduğu hanelerden oluşmaktadır. Yukarıdaki erkek birey sayılarını gösteren tablonun açıklamasında da belirttiğimiz gibi haneler çoğunlukla orta yaş üstü karı-koca çiftinden oluşan iki kişilik bireylerden oluşmaktadır. Nadiren bu çiftlerin yanında daha yaşlı olan anne ya da babaları da aynı haneyi paylaşmaktadır. Bu sebeple hem erkek hem de bayan birey sayısı 1-3 (min=1, max=3) grubunda yığılma göstermiştir.

3.2.4 Katılımcıların Öğrenim Durumları

Köylerde ankete katılan kişilerin öğrenim durumlarına bakıldığında (Tablo 3.11); ilk sırada %63 ile (228 adet hane) ilkokul mezunu olanlar yer alırken bunu %24,6 (89 adet hane) ile herhangi bir öğrenim durumu olmayanlar (Yok) takip etmektedir. Araştırmaya konu olan

bölgede köylülerin %87,6'sını ilkokul mezunları ve okur-yazarlar oluşturmaktadır. Herhangi bir eğitim-öğretim kurumundan mezun olmayanların tamamına yakını okuma-yazma bilmektedir. %0,3'lük (1 adet hane) kısmı oluşturan lisans mezunu birey ise, o gün için köyüne Ankara'dan ziyarete gelen, köyde evinin olduğunu, kendisinin de bir orman köylüsü olduğunu belirterek ankete katılmak istediğini dile getiren köy halkındandır. Önlisans mezunu olan %3'lük (11 adet hane) kişilerin çoğunluğu köy imamlarından oluşmaktadır. Köylerin genel durumuna bakıldığında, yöre halkının %87,6'sının ilkokul mezunu ve bir eğitim-öğretim kurumundan mezun olmamış ancak okuma-yazma bilenlerden oluştuğu görülmektedir.

Tablo 3.11 Katılımcıların öğrenim durumları.

Öğrenim Durumu	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Yok	89	24,6	24,6
İlkokul	228	63	87,6
Ortaokul	13	3,6	91,2
Lise	20	5,5	96,7
Önlisans	11	3	99,7
Lisans	1	0,3	100
Toplam	362	100	

3.2.5 Hanelerin Ana Gelir Kaynakları

Tablo 3.12 Katılımcıların ana gelir kaynakları.

Ana Gelir	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Emekli	258	71,3	71,3
İşçi	39	10,8	82
Memur	21	5,8	87,8
Çiftçi	6	1,7	89,5
Esnaf	11	3	92,5
Serbest	27	7,5	100
Toplam	362	100	

Köylerde ana gelir kaynağı denildiğinde hep insanların aklına tarım ve hayvancılığın iç içe olduğu rençperlik (çiftçilik) gelir. Fakat son zamanlarda köylerde tarım ve hayvancılık büyük oranda ana gelir kaynağı değil yan gelir veya bir uğraş, bir eğlence olarak yapılmaktadır. Yukarıda ki tabloda (Tablo 3.12) görüldüğü gibi köylülerin %71,3'ü (258 adet hane) ana gelir

kaynağı olarak emekli maaşını belirtmiştir. %10,8'i (39 adet hane) işçilik yaparak ana gelir sağladığını söylemiştir. Bölgede gözlemediğimiz ve yukarıdaki konu başlıklarında da değindiğimiz gibi köylerde orta yaş üstü emekli olmuş insanlar yaşamaktadır. Bu tablo hem gözlemlerimizi hem de diğer konu başlıklarında ki sonuçları desteklemektedir. Çiftçilik yaparak ana gelir elde ettiklerini dile getiren %1,7'lik (6 adet hane) kısım ise, genellikle hayvan sayısı 10 ve üzeri olanları kapsamaktadır.

3.2.6 Katılımcıların Sosyal Güvenceleri

Tablo 3.13 Katılımcıların sosyal güvenceleri.

Sosyal Güvence	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
SSK	241	66,6	66,6
Bağ-Kur	49	13,5	80,1
ES	26	7,2	87,3
Yeşil Kart	33	9,1	96,4
Yok	13	3,6	100
Toplam	362	100	

Katılımcıların sosyal güvence durumlarına gösteren tabloya (Tablo 3.13) göre; birinci sırada %66'lık (241 adet hane) oranla SSK'lular ve ikinci sırada %13,5'lik (49 adet hane) Bağ-Kur'lular yer almaktadır. Köylerdeki hane reislerinin birçoğu ya Zonguldak'tan maden işçi emeklisi ya da yurtdışından işçi emeklisidir. Bağ-Kur'luların bir kısmı esnaf, bir kısmı da çiftçidir. 13 kişi (%3,6) herhangi bir sosyal güvencesi olmadığını belirtmiştir. Yeşil kartlı olan 33 kişi (%9,1) yaşlı ya da herhangi bir geliri olmayan köylü halktır. Sosyal güvencem yok diyenlerin yeşil kartlı olma ihtimalleri yüksek olmasına karşın, araştırma boyunca ankete katılan kişilerin yorum ve cevaplarına sadık kalmak amacıyla olduğu gibi analizlere aktarılmıştır.

3.2.7 Hanelerin Yan Gelir Kaynakları

Köylülerin yan gelir kaynaklarını gösteren tablo (Tablo 3.14) incelendiğinde; birinci sırada %31,8'lik (115 adet hane) oranla herhangi bir yan gelir kaynağı olmayanlar yer almaktadır. Sırasıyla hayvancılık %18,5 (67 hane), tarım %17,1 (62 adet hane), tarım ve hayvancılığı birlikte yan gelir olarak yapanlar ise %10,5'lik (38 adet hane) kısmı oluşturmaktadır. Yalnız orman işçiliğini yan gelir olarak yapanlar %8,8 (32 adet hane), tarım ve ormancılığı bir arada

yapanlar %1,4 (5 adet hane), ormancılık ve hayvancılığı bir arada yan gelir elde etmek için yapanlar ise %6,9'luk (25 adet hane) kısmı oluşturmaktadır. Şimdi konuya ormancılık çalışmalarını açısından bakarsak; ormancılıkla yan gelir elde edenler 32+5+25=65 adet hane olmaktadır. Toplamda 362 hane olduğuna göre ormancılıkla yan gelir elde edenler tüm katılımcıların yaklaşık %18'ini oluşturmaktadır.

Tablo 3.14 Katılımcıların yan gelir kaynakları.

Yan Gelir	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Tarım	62	17,1	17,1
Ormancılık	32	8,8	26
Hayvancılık	67	18,5	44,5
Ticaret	5	1,4	45,9
Diğer	13	3,6	49,4
Tarım+Ormancılık	5	1,4	50,8
Tarım+Hayvancılık	38	10,5	61,3
Ormancılık+Hayvancılık	25	6,9	68,2
Yok	115	31,8	100
Toplam	362	100	

Yörenin ormanlarla kaplı olması ve dolayısıyla ormancılık faaliyetlerinin yoğun olduğu bilinmesine rağmen bu oranın beklenenden düşük çıkma sebepleri içerisinde, yöre halkının orta yaş üstü olması, iş gücünün yetersizliği, köylülerin büyük bir kısmının ifade ettiği gibi kooperatiften iş alamamaları, orman işlerinde zamanında yaşanan ölümcül kazalar, orman işlerinin sosyal güvencesinin olmaması ve diğer bazı sebepler yer almaktadır.

3.2.8 Hanelerin Aylık Masrafları (TL/Ay)

Tablo 3.15 Hanelerin aylık masrafları (TL/ay).

Masraf (TL/ay)	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
250 TL/ay'dan az	8	2,2	2,2
251-500 TL/ay	58	16	18,2
501-750 TL/ay	129	35,6	53,9
751-1000 TL/ay	89	24,6	78,5
1000 TL/ay üzeri	78	21,5	100
Toplam	362	100	

Hanelerin aylık masraflarını gösteren tabloya (Tablo 3.15) göre; birinci sırada %35,6 (129 adet hane) ile aylık masrafı 501-570 TL arası olanlar, ikinci sırada %24,6 (89 adet hane) ile 751-1000 TL olanlar ve üçüncü sırada %21,5 (78 adet hane) ile 1000 TL üzeri olanlar yer almaktadır. Genel anlamda değerlendirecek olursak yöre halkının yaklaşık %80'inin aylık gideri 500 TL'nin üzerindedir.

TÜİK'in 2009 yılı verilerine göre; kırsal yerleşim yerlerinde yaşayanlarda 2008 yılında %34,62 olan yoksulluk oranı 2009 yılında %38,69'a yükselirken, kentsel yerlerde yaşayanların yoksulluk oranı %9,38'den %8,86'ya düşmüştür. Ayrıca yoksulluk oranı ile öğrenim durumu arasında ters orantı olduğu, öğrenim durumu arttıkça yoksulluk sınırının düşüş gösterdiği tespit edilmiştir (URL-7, 2011).

Belediye ve Özel İdare Çalışanları Birliği Sendikası (Bem-Bir-Sen) AR-GE Birimi tarafından TÜİK verileri temel alınarak hazırlanan 2011 yılı mart ayı Asgari Gıda Harcaması (Açlık Sınırı) ve Asgari Geçim Haddi (Yoksulluk Sınırı) rakamlarına göre; şubat ayında 4 kişilik bir ailenin tüketmesi gereken zorunlu gıda harcaması yani açlık sınırı 903,22 lira olarak hesaplanmıştır. Mart ayında açlık rakamları 7,49 oranında artarak 910,71 lira olarak kayıtlara geçmiştir. Yine 4 kişilik bir ailenin asgari şartlarda geçinebilmesi için harcaması gereken tutar yani yoksulluk sınırı şubat ayında 2.622,49 TL olarak gerçekleşmiş, yoksullaşma mart ayında 11,93 TL'lik bir yükselişle 2.634,41 TL olarak kayda geçmiştir (URL-8, 2011). Ayrıca kırsal alanlarda yoksulluk oranı kentsel yerlere göre artış göstermiştir. TÜİK ve Bem-Bir-Sen'in verileri ile araştırma kapsamında bölgeden elde ettiğimiz veriler birlikte incelendiğinde; bölgenin kırsal olması, yöre halkının %87,6'sının ilkökul mezunu ve okur-yazar, yaklaşık %80'inin de aylık masrafının 500 TL'nin üzerinde olması yöre halkının ekonomik durumunu açıkça ortaya koymaktadır.

3.2.9 Konutların Yapısı

Yöredeki hanelerin mevcut yapısını gösteren tabloya (Tablo 3.16) göre; beton malzemedan yapılmış konutlar %58,3 (211 adet hane) oranla birinci sırada yer almaktadır. İkinci sırada ise %32,3 (117 adet hane) oranla ahşap konutlar yer almaktadır. Yöredeki ahşap+beton karışımından oluşan %8,8 (32 adet hane) oranındaki konutların alt katları ahşap, üst katları ise betondur.

Tablo 3.16 Konutların temel yapı malzemesi.

Konutun Yapısı	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Ahşap	117	32,3	32,3
Beton	211	58,3	90,6
Ahşap+Beton	32	8,8	99,4
Prefabrik	1	0,3	99,7
Diğer	1	0,3	100
Toplam	362	100	

Betonlaşmanın bu kadar fazla olmasında yörede 1985 ve 1998 yılların da aşırı yağışın etkisi sonucunda yaşanan heyelanın (afet) etkisi büyüktür. Çünkü devlet, evleri afetten büyük zarar görerek oturulamaz hale gelmiş olan afetzedelere uygun yerlerde toplu olarak ihale ile betondan evler inşa ettirmiş ve afetzedeleri 2002 yılında afet evleri olarak adlandırılan bu evlere yerleştirmiştir (Mazman 2005).

3.2.10 Hane Başı Sahip Olunan Tapulu Arazi Miktarları (dönüm)

Tablo 3.17 Hane başı sahip olunan tapulu arazi miktarları (dönüm).

Tapulu Arazi (dönüm)	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Yok	67	18,5	18,5
0-5 dönüm	131	36,2	54,7
6-10 dönüm	94	26	80,7
11-15 dönüm	27	7,5	88,1
16 dönüm üzeri	43	11,9	100
Toplam	362	100	

Hane başı sahip olunan tapulu arazi miktarlarını gösteren tabloya (Tablo 3.17) göre; birinci sırada %36,2 (131 adet hane) ile 0-5 dönüm arası tapulu arazisi olanlar, ikinci sırada ise %26 (94 adet hane) ile 6-10 dönüm arası tapulu arazisi olanlar yer almaktadır. Tapulu arazim yok diyenler ise %18,5 (67 adet hane) ile üçüncü sırada yer almaktadır. Bölgede arazilerin tapu kadastro işlemleri önceden tamamlanmıştır. Bazı köylerde tapu anlaşmazlığı sebebiyle orman işletme ile köyler arasında sonuçlanmayı bekleyen davalar bulunduğu dile getirilmiş, bu yüzden de çoğu yöre halkı tapulu arazisinin şu anda olmadığını belirtmişlerdir.

Yörenin engebeli ve yüksek meyilli olması sebebiyle araziler küçük parçalar halinde dağınık olarak bölgeye yayılmıştır. Arazilerin çoğunun boş ve ekilmemekte olduğu, özellikle ormana bitişik ya da yakın olanlarının üzerinde çam ağaçlarının geldiği, bazılarının da hayvanların otlaması için mera olarak kullanıldığı hem yöre halkı tarafından dile getirilmiş hem de yerinde gözlemlenmiştir. Sebze ve meyve ekiminin genellikle evlerin ön veya arkasındaki küçük bahçelerde yapıldığı tespit edilmiştir. Üretilen bu sebze ve meyveler pazara götürülüp satılmamakta sadece hanenin günlük tüketimi için kullanılmaktadır.

3.2.11 Hane Başı Sahip Olunan Büyükbaş Hayvan Sayısı (adet)

Tablo 3.18 Hane başı sahip olunan büyükbaş hayvan sayısı (adet).

Büyükbaş (adet)	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Yok	184	50,8	50,8
0-3 adet	114	31,5	82,3
4-6 adet	47	13	95,3
7-10 adet	9	2,5	97,8
10-12 adet	5	1,4	99,2
12 adet üzeri	3	0,8	100
Toplam	362	100	

Hane başı sahip olunan büyükbaş hayvan sayısını gösteren tabloya (Tablo 3.18) göre; bölgede hiç hayvanı olmayan haneler %50,8 (184 adet hane) ile birinci sırada yer alırken, bunu %31,5 (114 adet hane) ile 0-3 adet arası (min=1, max=3) büyükbaş hayvanı olanlar izlemektedir. Hem tapulu arazi, hem yan gelir kaynağı, hem de büyükbaş hayvan varlığı birlikte ele alırsak yörede köy yaşantısı denilince akla gelen ilk özellik olan aktif tarım ve hayvancılıktan söz etmek mümkün değildir. Köylüler her türlü ihtiyaçlarını belirli günlerde Zafer Köyü, Kumluca ve Abdipaşa beldelerinde kurulan pazarlardan karşılamaktadır. Yöre halkının köylerden beklenen üretici vasfından uzaklaşıp tüketici vasfına büründüğü açıkça ortadır.

Bartın'da faaliyet gösteren, 65 çeşit konserve üreterek bunları yurt içi ve yurt dışına pazarlayan Türkili Konserve Fabrikası sahibi Serhat Çörek'in haber ajanslarına verdiği bir röportaj bu konuya iyi bir örnek olacaktır. Çörek, konserveye dönüştürülecek ürünlerin tazeliği ve doğallığının büyük önem taşıdığını ifade ederek: "Türkili, Bartın'daki 112 dönüm kendi arazisinde ve civar arazilerde doğal ortamda hiçbir suni gübre kullanmaksızın bazı sebze ve meyve çeşitlerini üretilip, bu ürünleri işlemektedir. Domates, biber, bezelye, bamya,

patlıcan, taze fasulye, biber, yaprak sarma, kuru fasulye gibi ürünleri alım garantisi vermemize rağmen yöredeki çiftçiler yeterli üretim yapmıyorlar. Üreticilere (tohumu, gübreyi biz verelim, siz üretin ve ürettiğiniz ürünü de biz alalım) diyoruz. Ama maalesef insanlar üretimden uzak. Türkiye Taşkömürü Kurumu yöredeki insanları tembelleştirmiş ve tarlalar bomboş duruyor. Köylüler bile sebze ihtiyacını pazardan karşılıyor. Biz de yıllık 200 ton bakliyat, 250 ton sebze ihtiyacımızı yurdun farklı illerinden ve kendi kurduğumuz tarım arazilerinden karşılıyoruz” (URL-9, 2011).

Yukarıdaki konu başlıklarında da verdiğimiz TÜİK’in verilerinde, kırsal alandaki yoksulluğun kentsel alandakine oranla daha yüksek çıkması, köylünün üretimden uzak olması sebepleri irdelenip, kısa ya da uzun vadede bu bölgede ve Türkiye’nin benzer özellikteki bölgelerinde gerekli önlemler alınarak projeler geliştirilmesinin önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

3.2.12 Köy Meraları Hayvancılık İçin Yeterli Mi?

Tablo 3.19 Mevcut köy meralarının hayvancılık açısından yeterliliği.

Meraların Yeterliliği	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Evet	287	79,3	79,3
Hayır	75	20,7	100
Toplam	362	100	

Ankete katılanlara “Köy meraları hayvancılık için yeterli mi?” sorusuna verdikleri cevaplara bakıldığında (Tablo 3.19); %79’u (287 adet hane) evet, %20,7’si (75 hane) hayır cevabını vermiştir. Evetlerin açık ara farkla fazla çıkmasının sebebi; köylerin civarındaki boş olan arazilerin yıllardır ekilmemesi, hayvanların zaten buralarda rahatça otladığı, bu ekilmeyen arazilerin hem bugün hem de gelecekte hayvancılık yapacaklar için yeterli olacağı düşüncesinin hakim olmasıdır.

3.2.13 Hanelerin Isınmak ve Yemek Pişirmek İçin Kullandıkları Kaynaklar

Ankete katılanların “Isınmak ve yemek pişirmek için hangi kaynakları kullanıyorsunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara bakıldığında (Tablo 3.20); %60 (218 adet hane) ile odun-

kömür-tüp'ü birlikte kullananlar birinci sırada yer almaktadır. Kömür kullanmayanlar %39,8 (144 adet hane) ile diğer grubu oluşturmaktadır.

Tablo 3.20 Katılımcıların ısınmak ve yemek pişirmek için kullandıkları kaynaklar.

Kaynaklar	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Odun+Tüp	144	39,8	39,8
Odun+Kömür+Tüp	218	60,2	100
Toplam	362	100	

Türkiye'nin hemen hemen tüm köylerinde tüp gaz artık vazgeçilmez bir pişirme aracı olmuştur. Odun ise orman köylerinde halen aktif olarak kullanılan ısınma ve pişirme aracıdır. Kömürü kullananların çoğu maden emeklisi olan köy halkıdır. Maden emeklisi olmayan kömür kullanıcıları ise ormandan yeterli odun ihtiyacını çeşitli sebeplerle karşılayamadığı için kömürü oduna nazaran ağırlıklı olarak kullandıklarını ifade etmişlerdir. Orman köylüleri ısınma ve pişirme amacıyla ister kömür isterse tüp gaz kullansınlar tüm bunların yanında eskiden beri devam eden odun kullanımından kolay kolay vazgeçmeyecekleri ortadadır.

3.2.14 Hanelerin Yıllık Odun İhtiyaçları (ster/yıl)

Tablo 3.21 Hanelerin yıllık odun ihtiyaç miktarları (ster/yıl).

Yıllık Odun (ster/yıl)	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
5 ster/yıl ve aşağısı	68	18,8	18,8
6-11 ster/yıl	192	53	71,8
11-15 ster/yıl	72	19,9	91,7
16-20 ster/yıl	30	8,3	100
Toplam	362	100	

Hanelerin ısınmak ve pişirmek için ihtiyaç duydukları yıllık odun miktarlarını ster cinsinden gösteren tabloya (Tablo 3.21) göre; %53 (192 adet hane) ile 6-11 ster/yıl diyenler birinci, 11-15 ster/yıl diyenler %19,9 (72 adet hane) ile ikinci, 5 ster/yıl ve daha aşağısı diyenler ise %18,8 (68 adet hane) ile üçüncü sırada yer almaktadır. Tüm bu bilgiler ışığında yılda 6 ile 15 ster arasında oduna ihtiyaç duyanlar tüm halkın yaklaşık %73'ünü oluşturmaktadır.

3.2.15 Odun İhtiyacını Karşılama Sorun Yaşıyor Musunuz?

Ankete katılanların “Odun ihtiyacını karşılamakta herhangi bir sorun yaşıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevapları gösteren tabloya göre; %57’si (207 adet hane) sorun yaşamadığını, %43’ü (155 adet hane) ise odun ihtiyacını karşılamakta bazı sorunlar yaşadığını dile getirmiştir.

Tablo 3.22 Hanelerin odun ihtiyaçlarını karşılamada sorun yaşayıp yaşamadıkları.

Odun Sorunu	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Evet	155	42,8	42,8
Hayır	207	57,2	100
Toplam	362	100	

3.2.16 Odun İhtiyacını Karşılama Sorunları

Tablo 3.23 Hanelerin odun ihtiyacını karşılamakta yaşadıkları sorunlar.

Sorunlar	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Vasıtam yok.	43	28	28
Odun yeri çok uzakta.	50	32	60
İş gücüm yok.	29	19	79
İhtiyaç günü uygun değil.	22	14	93
İkametgah sorunu var.	11	7	100
Toplam	155		

Odun ihtiyacını karşılamakta sorunlar yaşadığını ifade eden 155 adet haneye “Yaşadığımız sorunlar nelerdir?” diye sorulmuştur. Verdikleri cevapları gösteren tabloya (Tablo 3.23) göre; birinci sırada %32 (50 adet hane) ile odun ihtiyacının karşılanması için orman işletmenin köylüye gösterdiği alanın çok uzakta olduğunu ifade edenler yer almaktadır. İkinci sırada ise %28 (43 adet hane) ile verilen odun ihtiyacını ormandan eve getirebilmek için kendisine ait nakliye aracının olmadığını, üçüncü sırada ise %19 (29 adet hane) ile odunları hazırlamak ve getirmek için iş gücünün olmadığını ifade edenler yer almaktadır. %7 (11 adet hane) ile son sırada yer alanlar, ikametgahlarının zamanında çeşitli nedenlerle göçtükleri şehre almak zorunda kaldıklarını ve bunu tekrar köye aldıramadıkları sebebiyle orman köylüsü

sayılmadıklarını, ancak emekliliğini doğduğu bu köyde yaşayarak sürdürmek istediklerini dile getirenler yer almaktadır.

3.2.17 Katılımcıların Orman Suçlarına Dair Bilinçleri

Katılımcılara sorulan “Orman yasasına göre suç olan eylemleri (açma, nakil, işgal gibi) biliyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara bakıldığında (Tablo 3.24); Çok Azını biliyorum diyenler %29,6 (107 adet hane) ile birinci, Çoğunu biliyorum cevabını verenler %22,1 (80 adet hane) ile ikinci, Bazılarını biliyorum diyenler ise %21,8 (79 adet hane) ile üçüncü sırada yer almaktadır. Orman suçlarının hiçbirini bilmiyorum diyenler ise toplamda %17 (61 adet hane)’dir. Bu kesimin ormanda işçilik, ormanla ilişkisi olmayan, orman suçlarından ceza veya uyarı almayan kişiler olduğu düşünülmektedir. Hepsini cevabını veren %9,7’lik (35 adet hane) kesim ile Çoğunu cevabını veren %22,1’lik (80 adet hane) kesim genellikle ya orman suçundan ceza almış ya da ormanda işçilik yapan maktacılardan (kesim işçileri) oluşmaktadır.

Tablo 3.24 Katılımcıların orman suçlarına karşı bilinçleri.

Suç Bilinci	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Hiçbirini	61	16,9	16,9
Çok Azını	107	29,6	46,4
Bazılarını	79	21,8	68,2
Çoğunu	80	22,1	90,3
Hepsini	35	9,7	100
Toplam	362	100	

3.2.18 Katılımcıların Yasalarca Kendilerine Tanınan Haklara Dair Bilinçleri

Katılımcılara sorulan “Orman yasasına göre orman köylüsüne tanınan hakları (zati yapacak-yakacak ihtiyacı gibi) biliyor musunuz?” soruya verdikleri cevapları gösteren tabloya (Tablo 3.25) göre; yasal hakların Hiçbirini bilmiyorum ve Çok Azını biliyorum diyenlerin her ikisi de %35,9 (130 adet hane) ile birinci sırada yer almaktadır. Köylüler orman köylüsü olarak sahip oldukları yasal hakları genel olarak bilmemektedirler. Hepsini ve Çoğunu biliyorum diyenler ise yukarıda da belirttiğimiz gibi ormanda işçilik yapanlar ya da orman suçlarından ceza ya da uyarı alanlardır.

Tablo 3.25 Katılımcıların sahip oldukları yasal haklara karşı bilinçleri.

Hak Bilinci	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Hiçbirini	130	35,9	35,9
Çok Azını	130	35,9	71,8
Bazılarını	61	16,9	88,7
Çoğunu	16	4,4	93,1
Hepsini	25	6,9	100
Toplam	362	100	

3.2.19 Katılımcıların Orman Suçlarına Verilen Cezalara Bakış Açılıarı

Tablo 3.26 Katılımcıların orman suçlarına verilen cezalara bakış açıları.

Cezalar	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Önemsiz	4	1,1	1,1
Hafif	32	8,8	9,9
Normal	50	13,8	23,8
Ağır	182	50,3	74
Çok Ağır	94	26	100
Toplam	362	100	

Katılımcılara sorulan “Orman suçlarına karşı verilen cezaları nasıl buluyorsunuz?” sorusuna verdikleri cevapları gösteren tabloya (Tablo 3.26) göre; %50’si (185 adet hane) cezaları Ağır, %26’sı (94 adet hane) ise Çok Ağır olarak nitelendirmektedir. Sadece %1,1’i (4 adet hane) ile Önemsiz ve %8,8’i (32 adet hane) ise cezaları Hafif bulmaktadır. Köylülerin yaklaşık olarak %77’si orman suçlarına karşılık verilen cezaların ağır olduğunu düşünmekte, ancak konuya orman ve çevre açısından bakıldığında da bu cezaların hafiflememesi gerektiğini savunmaktadırlar.

3.2.20 Katılımcılara Göre Orman Suçu İşleme Nedeni

Katılımcılara sorulan “Suç olduğu bilinen bir iş (açma, nakil, işgal gibi) sizce neden yapılıyor?” sorusuna verdikleri cevapları gösteren tablo (Tablo 3.27) incelendiğinde; birinci sırada %77,9 (285 adet hane) gibi yüksek bir oranla İhtiyaçtan yapıldığı cevabı yer almaktadır. İkinci sırada ise %20,7 (75 adet hane) ile Cehaletten yapıldığını dile getirenler yer almaktadır. Sadece %0,3 ile bir kişi orman işletme ile anlaşmazlık yaşanması yüzünden suç işlendiğini dile getirmiştir. Köylüler ormanla iç içe yaşadıklarını, bu sebeple ormanı

korudukları, bir dalda olsa bir odunda olsa ihtiyaç duyduklarında bunu en yakınları ormanlık alandan temin etmek zorunda olduklarını, kendilerince ihtiyaç yasalarca suç olan ihtiyaçlarını bu şekilde karşılamaktan başka çarelerinin olmadığını söylemişlerdir.

Tablo 3.27 Katılımcılara göre ormanda suç olduğu bilinen bir faaliyetin yapılma nedeni.

Suç İşleme Nedeni	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
İhtiyaçtan	282	77,9	77,9
Cehaletten	75	20,7	98,6
İşletmeyle Uyuşmazlık	1	0,3	98,9
Diğer	4	1,1	100
Toplam	362	100	

3.2.21 Orman Suçu İşleyen Birisi Sözlü Olarak Uyarılsa Tekrar Orman Suçu İşler Mi?

Tablo 3.28 Katılımcıların orman suçu işleyen bir kişinin sözlü olarak uyarılmasının tekrar aynı suçu işlemesine teşvik edip etmeyeceğine dair görüşleri.

Suçun Tekrarı	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Kesinlikle Yapar	36	9,9	9,9
Yapar	176	48,6	58,6
Kararsızım	8	2,2	60,8
Yapmaz	136	37,6	98,3
Kesinlikle Yapmaz	6	1,7	100
Toplam	362	100	

Katılımcılara sorulan “Orman suçu işleyen birine yasal işlem uygulanmadan sözlü uyarı yapılırsa kişi aynı suçu tekrar yapar mı?” sorusuna verdikleri cevapları gösteren tabloya (Tablo 3.28) göre; birinci sırada %48,6 (176 adet hane) ile Yapar diyenler, ikinci sırada %37,6 (136 adet hane) ile Yapmaz diyenler, üçüncü sırada ise %9,9 ile Kesinlikle Yapar diyenler yer almaktadır. Tablodaki verileri sadece Yapar ve Yapmaz başlıklarını altında toplar ve Kararsızım diyen 8 kişiyi de eşit oranda bu iki gruba dağıtırsak; %60’ı (216 adet hane) orman suçu işleyen birinin affedilmesi halinde tekrar aynı suçu yapacağı, %40’ı (146 adet hane) ise tekrar suç işlemeyeceği düşüncesindedir. Kısacası köylü orman suçundan yakalananların cezalarının affedilmeyerek resmi yoldan gereğinin yapılmasını istemektedir.

3.2.22 Hanede Orman Suçundan Ceza Almış Kişi Sayısı

Tablo 3.29. Hanede orman suçundan ceza almış kişi sayısı.

Ceza Alan	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Yok	311	85,9	85,9
1 kişi	49	13,5	99,4
2 kişi	1	0,3	99,7
3 kişiden fazla	1	0,3	100
Toplam	362	100	

Katılımcılara sorulan “Hanedeki kişilerden kaç tanesi bugüne kadar orman suçlarından ceza almıştır?” sorusuna verilen cevaplara göre (Tablo 3.29); birinci sırada %85,9 (311 adet hane) ile herhangi bir ceza almayanlar, ikinci sırada ise %13,5 (49 adet hane) ile yalnızca ceza alan 1 kişinin olduğu cevabını verenler yer almaktadır. 2 kişi ile 3 kişi ve fazlasının ceza aldığı birer adet hane olduğu tespit edilmiştir.

3.2.23 Hanede Ceza Alanların Hangi Suçtan Ceza Aldıkları

Tablo 3.30 Hanede orman suçundan ceza alanların hangi suçtan ceza aldıkları.

Suçun Türü	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Açma	5	9,8	9,8
Kesme	29	56,9	66,7
Nakil	7	13,7	80,4
İşgal	2	3,9	84,3
Sarf	2	3,9	88,2
Bulundurma	5	9,8	98,0
Diğer	1	2	100
Toplam	51	100	

Katılımcılara haneden şimdiye kadar ceza alanların bulunması halinde “Hangi suç veya suçlardan ceza almıştır?” sorusu yöneltilmiştir. Verilen cevaplara göre (Tablo 3.30); birinci sırada %56,9 (29 adet hane) ile kesme, ikinci sırada %13,7 (7 adet hane) ile nakil, üçüncü sırada ise %3,9 (5 adet hane) ile açma ve bulundurma suçları yer almaktadır. Görüldüğü gibi kesme suçundan ceza alanlar toplamın yarısından fazlasıdır. Yukarıdaki konularda da değindiğimiz gibi bu sonuçlarda açıkça göstermektedir ki orman köylüsü yakacak ve yapacak

ihtiyacını yasal veya yasal olmayan yollardan ormandan sağlamış ve sağlamaya da devam etmektedir.

Tablo 3.31 Yıllar itibariyle orman suçları (faili meçhuller de dahildir).

YILLAR	SUÇUN CİNSİ										TOPLAM
	Açma	Kesme	İşgal	Sarf	Bulundurma	Nakil	Gizleme	Otlatma	Yangın	Budama	
1970	1	4	4	15	5	3	2				34
1971	3	6	2	9		2	9				31
1972	3	10	16	12	2		9				52
1973	4	4	1	12	3		9				33
1974		13	6	16		4	7				46
1975	4	4	9	11	2		7				37
1976	1	12		6	3	1	1				24
1977	2	7	5	15	1		4				34
1978		10	2	17	3		6			2	40
1979	2	13	1	16							32
1980	7	9	3	20	1		1				41
1981	3	9	2	15	1	1	1				32
1982	5	14	4	10	11		2				46
1983	2	16	1	8	3						30
1984		5	1	1	5	1		2			15
1985		4		4	1						9
1986		9		2	5	2		1			19
1987		5		2							7
1988	1	9	3		11						24
1989	1	5			1	1					8
1990		8	3	5	1						17
1991		5		3							8
1992		6			7	1					14
1993	1	9	1	2	4						17
1994		5		2	3						10
1995		8		4	8	3					23
1996		7	1	1	1						10
1997		8		2	1						11
1998		10		3	2						15
1999		6		2	1						9
2000		12		1						1	14
2001		9		1							10
2002	1	9	1		3						14
2003	1	11			1	1					14
2004		12		2	2						16
2005		3							1		4
2006		3		1							4
2007		2									2
2008		2	1		2				2		7
2009	1	4									5
2010		1	1								2
TOPLAM	43	308	68	220	94	20	58	3	3	3	820

Suç zabıt defterinden elde edilen veriler yardımıyla düzenlenen Tablo 3.31 incelendiğinde; 1971-2010 yılları arasında en fazla suç oranı kesme (308) ve sarf (220) suçlarına aittir. Suçların toplamını yıllar itibariyle değerlendirdiğimizde en fazla suç sayısı 52 adet ile 1972 yılında, en az suç sayısı ise 2 adet ile 2007 ve 2010 yılında işlenmiştir. 2005 yılı ve sonrasındaki yıllarda işlenen suçlarda büyük oranda azalma olduğu görülmektedir.

3.2.24 Ormanı Koruyan Kişi ve Kurumlar

Tablo 3.32 Katılımcılara göre köy civarındaki ormanları en iyi koruyanlar.

Ormanı Koruyanlar	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Köylü	290	80,1	80,1
Ormancı	62	17,1	97,2
Jandarma	9	2,5	99,7
Kooperatifler	1	0,3	100
Toplam	362	100	

Katılımcılara yöneltilen “Orman koruma işini en iyi kim yapar?” sorusuna verdikleri cevapları gösteren tabloya (Tablo 3.32) bakıldığında; %80’i (290 adet hane) ormanları köylünün koruduğunu, %17’si (62 adet hane) ise ormancılardan koruduğunu söylemiştir. %2,5 (9 adet) ile ormanları jandarma korur diyenlerin ise şimdiye kadar orman ve ormancılıkla uğraşmamış, bu konuda yeterli bilgiye sahip olmayan köy halkı olduğu düşünülmektedir. Ormanları köylünün koruduğu düşüncesini savunanlar, köy civarındaki ormanlarda herhangi bir olay olduğunda ilk müdahaleyi kendilerinin yapacağını ve ormancılara durumu ilk kendilerinin haber verdiklerini söylemişlerdir. Kısacası köylüler ormanlara ve olaylara en yakın kişi olarak kendilerini görmekte bu yüzden de ormanları en iyi kendilerinin koruduğu ve de koruyacaklarını savunmaktadırlar.

3.2.25 Katılımcılar Açısından Ormanın Anlam ve Önemi

Katılımcılara yönelttiğimiz “Orman sizin için neyi ifade ediyor?” sorusuna karşılık aldığımız cevapları gösteren tablo (Tablo 3.33) incelendiğinde; birinci sırada ormanları temiz hava ve su olarak görenler %32,3 (117 adet hane) ile birinci sırada, sağlık olarak görenler %22,4 (81 adet hane) ile ikinci, odun olarak görenler ise %17,1 (62 adet hane) ile üçüncü sırada yer almaktadır. Köylüler ormanları odun üretimi fonksiyonundan daha ziyade topluma sağladığı sağlık, hava ve su gibi hizmet fonksiyonlarını dikkate almaktadır.

Tablo 3.33 Katılımcılar için ormanın anlam ve önemi.

Orman İfade	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
İş (Gelir)	61	16,9	16,9
Odun	62	17,1	34
Sağlık	81	22,4	56,4
Güzellik	30	8,3	64,6
Erozyon Önleme	11	3	67,7
Hava-Su	117	32,3	100
Toplam	362	100	

Şüphesiz ki köylerde kitle iletişim araçlarından olan televizyonun olmadığı ev yok denecek kadar azdır. Son yıllarda televizyon, gazete, dergi gibi işitsel ve görsel iletişim araçlarında iklimlerde yaşanan anormal değişikliklere sebep olan küresel ısınma ve sonuçları sıkça yer almaktadır. Küresel ısınmanın, ormanların azalması ve aynı oranda sera gazı üreten faktörlerin artışı ile ortaya çıktığı, bu tehdidin ancak karbonu yutarak oksijen üretebilme yeteneğine sahip ormanların var olması ve artırılması ile önlenebileceği dile getirilmektedir. Toplumun kentsel kesimi gibi köylülerde izledikleri, duydukları ve okuduklarının sonucu olarak ormana bakış açılarını odun üretiminden ziyade ormanın kendiliğinden ürettiği diğer hizmet ve fonksiyonlarına çevirmişlerdir.

3.2.26 Katılımcıların Orman-Ormancılıkla İlgili Konularda Diyalog Kurdukları Kişi

Tablo 3.34 Katılımcıların ormancılıkla ilgili konularda diyalog kurdukları kişiler.

Danışılan Kişiler	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Kooperatif Başkanı	32	8,8	8,8
Köy Muhtarı	192	53	61,9
Ormancılar	69	19,1	80,9
İşletme Şefi	66	18,2	99,2
İşletme Müdürü	3	0,8	100
Toplam	362	100	

Katılımcılara yöneltilen “Ormancılıkla ilgili konularda (bilgi alışverişi, soru sorma v.s.) en çok hangi kişiyle diyalog içindesiniz?” sorusuna karşılık verilen cevapların sonuçlarını gösteren tabloya (Tablo 3.34) göre; %53 (192 adet hane) ile birinci sırada Köy Muhtarı cevabını, ikinci sırada %19,1 (69 adet hane) ile Ormancılar cevabını, üçüncü sırada ise İşletme Şefi cevabını verenler yer almaktadır. Köylülerin yaklaşık %38’i (138 adet hane)

ormancılıkla ilgili olan bir konu hakkında orman işletme personeli (ormancı, işletme şefi ve müdürü) ile birebir görüşüğünü söylemiştir. Köy muhtarları da gerekli sorun ve olaylarda köyü temsil eden, köy ve köylünün adına herhangi bir konuda ilgili kurum ve yetkileri ile iletişime geçen ilk kişilerdir. Bu sebeple köylüler sorun ve sıkıntılarını öncelikler muhtara iletmektedirler.

3.2.27 Katılımcıların Orman İşletme Personeli İle İlişkileri

Tablo 3.35 Katılımcılar ile orman işletme personeli arasındaki ilişkiler.

İlişkiler	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Çok Kötü	1	0,3	0,3
Kötü	10	2,8	3
Normal	188	51,9	55
İyi	153	42,3	97,2
Çok İyi	10	2,8	100
Toplam	362	100	

Katılımcılara yönelttiğimiz “Orman işletmesi personeli ile (Şef, Ormancı vs.) ilişkileriniz nasıldır?” sorusuna karşılık aldığımız cevapları gösteren tabloya (Tablo 3.35) göre; birinci sırada %51,9 (188 adet hane) Normal, ikinci sırada %42,3 (153 adet hane) ile İyi cevabını verenler yer almaktadır. Orman işletme personeli ile ilişkilerinin kötü ya da çok kötü olduğunu ifade edenler katılımcıların %3’ünü (11 adet hane) temsil etmektedir. Tablodaki verilere göre köylü ile orman işletme personeli arasında herhangi bir uyuşmazlığın yaşanmadığı söylenebilir.

3.2.28 Katılımcıların Orman İşletme Personeli İle Sorun Yaşama Sıklığı

Tablo 3.36 Katılımcıların orman işletme personeli ile yaşadıkları sorunların sıklığı.

Sorun Yaşama	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Nadiren	44	12,2	12,2
Hiçbir Zaman	318	87,8	100
Toplam	362	100	

Katılımcılara sorduğumuz “Orman işletmesi personeli ile (Şef, Ormancı vs.) ne sıklıkta sorun yaşıyorsunuz?” sorusuna aldığımız cevaplara göre (Tablo 3.36); yaklaşık %88’i (318 adet

hane) hiçbir zaman oran işletme personeli ile sıkıntı yaşamadığını belirtmiştir. %12'lik (44 adet hane) kısım ise nadiren sorun yaşadıklarını dile getirmişlerdir. Nadirde olsa sorun yaşadıklarını söyleyen 44 hanenin yaşadığı bu sorunların neler olduğu aşağıdaki konuda yer alan tablo ve yorumunda açıklanmıştır.

3.2.29 Katılımcıların Orman İşletme Personeli İle Yaşadıkları Sorunların Türü

Tablo 3.37 Katılımcıların orman işletme personeli ile yaşadıkları sorunların türü.

Sorunlar	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Üretim (İş)	5	11,5	11,5
Mülkiyet	1	2,2	13,7
Odun Temini	33	75	88,7
Avlanma	1	2,2	90,9
Yol-Su	4	9,1	100
Toplam	44	100	

Katılımcılara sorduğumuz “Orman işletmesi personeli ile (Şef, Ormancı vs.) genellikle hangi konuda sorun yaşıyorsunuz?” sorusuna karşılık olarak aldığımız cevapları gösteren tabloya (Tablo 3.37) göre; %75 (33 hane) ile birinci sırada odun temininden dolayı sorun yaşayanlar, ikinci sırada %11,5 (5 adet hane) ile üretim (iş) konusunda, üçüncü sırada ise %9,1 (4 adet hane) ile yol-su nedeniyle orman işletme personeli ile sıkıntı yaşayanlar yer almaktadır. Orman köylüleri yakacak ve yapacak ihtiyaçlarını ormandan karşılamaktadır. Köylüler ormanla iç içe yaşadıklarını, ormana dönük her türlü ihtiyaçlarını yine bu ormanlardan karşılamak zorunda olduklarını ve ormanı kendilerinin koruduklarını önceki konularda da değindiğimiz gibi ifade etmişlerdir.

3.2.30 Katılımcılara Göre Orman İşletme Personeli İle Yaşanan Sorunların Sebebi

Katılımcılara sorduğumuz “Orman işletmesi personeli ile (Şef, Ormancı vs.) yaşanan sorunların sebebi sizce nedir?” sorusuna karşılık olarak aldığımız cevaplara bakıldığında (Tablo 3.38); birinci sırada %72,1 (261 adet hane) ile köylülerin ormancılık bilgilerinin yetersiz olduğunu ifade edenler, ikinci sırada %20,7 (75 adet hane) ile orman işletme personelinin halkla ilişkilerinin kötü olduğunu düşünenler yer almaktadır.

Tablo 3.38 Katılımcılara göre orman işletme personeli ile yaşanan sorunların sebepleri.

Sorunların Sebebi	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Personelin halkla ilişkilerinin kötü olması.	75	20,7	20,7
Köylülerin ormancılık bilgilerinin yetersiz olması.	261	72,1	92,8
Personelin ormancılık bilgilerinin yetersiz olması.	5	1,4	94,2
Kanunlardaki yetersizlikler ve düzensizlikler.	21	5,8	100
Toplam	362	100	

Köylüler gayet açık bir ifade ile ormancılık konusunda bilgilerinin az olduğu dile getirmişlerdir. Ayrıca orman muhafaza memurlarının köylüye karşı tutum ve yaklaşımlarının hoş olmadığını da belirtmişlerdir.

3.2.31 Katılımcılara Göre Orman İşletme Personeli İle Yaşanan Sorunların Önlenmesi İçin Yapılması Gerekenler

Tablo 3.39 Katılımcıların orman işletme personeli ile yaşanan sorunların önlenmesi için yapılması gerekli olanlar.

Sorunların Önlenmesi İçin Yapılması Gerekenler	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Orman-köylü ilişkileri iyileştirilmeli.	74	20,4	20,4
Köylülere ormancılık konusunda bilgiler verilmeli.	259	71,5	92
Personelin halkla ilişkileri iyileştirilmeli.	6	1,7	93,6
Kanun ve yasalar hazırlanırken köylünün istekleri dikkate alınmalı.	23	6,4	100
Toplam	362	100	

Katılımcılara sorduğumuz “Orman işletmesi personeli ile (Şef, Ormancı gibi) yaşanan sorunlar sizce nasıl önlenebilir?” sorusuna verilen cevaplara göre (Tablo 3.39); birinci sırada %71,5 (259 adet hane) köylülere ormancılık konusunda bilgiler verilmeli cevabını, ikinci sırada ise %20,4 (74 adet hane) ile orman-köylü ilişkileri iyileştirilmeli cevabını verenler yer almaktadır. Köylüler orman ve ormancılık ile ilgili konularda yetkililer tarafından köylerde yapılacak seminerler, toplantılar ile hem bilgileneceklerini hem de orman teşkilatı ile köylü arasındaki ilişkilerin daha iyi hale gelebileceğini düşünmektedirler.

3.2.32 Katılımcıların Avlanmak İçin Ormana Gidiş Sıklıkları

Tablo 3.40 Katılımcıların avlanmak için ormana gidiş sıklıkları.

Ava Gidiş Sıklığı	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Her Zaman	2	0,6	0,6
Genellikle	6	1,7	2,2
Nadiren	45	12,4	14,6
Hiçbir Zaman	309	85,4	100
Toplam	362	100	

Katılımcılara sorduğumuz “Avlanmak için ormana ne sıklıkta çıkarsınız?” sorusuna verilen cevapları gösteren tabloya (Tablo 3.40) göre; hiçbir zaman ava gitmediklerini söyleyenler %85,4 (309 adet hane) ile birinci sırada, nadiren cevabını verenler ise %12,4 (45 adet hane) ile ikinci sırada yer almaktadırlar. Köylülerin büyük çoğunluğu ava çıkmadığını dile getirse de yörenin av ve yaban hayatı açısından zengin olduğu da bilinmektedir. Ayrıca bu bölgede yaban hayatı yetiştirme sahası da mevcuttur.

3.2.33 Katılımcıların Avlanmak İçin Seçtikleri Hayvan Türü

Tablo 3.41 Katılımcılardan ava çıkanların avlanmak için seçtiği hayvan türü.

Av Türü	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Domuz	37	70	70
Kuş	14	26	96
Karaca	2	4	100
Toplam	53	100	

Katılımcılardan ava gittiğini söyleyen 53 kişiye yönelttiğimiz “Ormanda avcılık yapıyorsanız öncelikle hangi hayvan türünü av olarak seçersiniz?” sorusuna aldığımız cevaplara göre (Tablo 3.41); birinci sırada %70 (37 adet hane) ile domuz, ikinci sırada %26 (14 adet hane) ile kuş ve son olarak %4 (2 adet hane) ile karacayı av olarak seçtiğini söylemiştir.

3.2.34 Katılımcıların Avlanma Sebebi

Katılımcılardan avlanmak için ormana çıkan 53 kişiye “Ormanda avcılık yapıyorsanız hangi amaç için avlanırsınız?” sorusu yöneltmiştir. Verilen cevapları gösteren tabloya (Tablo 3.42)

göre; birinci sırada %66 (34 adet hane) ile koruma, ikinci sırada ise %34 (18 adet hane) ile eğlence ve spor amaçlı avlanırım diyenler yer almaktadır. Ava çıkan ve çıkmayan köylüler bilhassa domuzdan -yöre halkının tabiriyle canavardan- yana çok sıkıntı içerisinde olduklarını, her türlü tedbirleri almalarına rağmen evlerinin önündeki bahçelere gece gelerek talan ettiğini, sırf bu yüzden bağ, bahçe ekemez olduklarını, cezalardan dolayı da domuzlara dokunamadıklarını söylemişlerdir.

Tablo 3.42 Katılımcılardan ava çıkanların avlanma gerekçeleri.

Avlanma Sebebi	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Koruma	35	66	66
Eğlence	18	34	100
Toplam	53	100	

. Bölgede av sahasının olduğunu, yerli ve yabancı avcılara bu bölgede para karşılığında karaca avı yaptırıldığını ama domuzun bu kadar çok olmasına rağmen vurdurulmadığını ya da vurmadıklarını söylemişlerdir. Paralı da olsa karaca avına karşı çıkan köylüler domuzla karşı acil önlemlerin alınması gerektiğini de dile getirmişlerdir.

3.2.35 Köyde Yaşamak Yerine Şehirde Yaşamak İster Miydiniz?

Tablo 3.43 Katılımcıların köy yerine şehirde yaşama istekleri.

İstek	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Evet	36	10	10
Hayır	326	90	100
Toplam	362	100	

Katılımcılara “Köyde yaşamak yerine şehirde yaşamak ister miydiniz?” diye sorduğumuz soruya verilen cevaplara göre (Tablo 3.43); %90’ı (326 adet hane) şehirde yaşamayı istemediğini, sadece %10’u (36 adet hane) şu an şehirde yaşamak istediğini dile getirmiştir. Bunların sebeplerine aşağıdaki konuda değinilmiştir.

3.2.36 Neden Köyde Yaşamak İstiyorsunuz?

Tablo 3.44 Katılımcıların köyde yaşamayı tercih etme nedenleri.

Köyün Avantajı	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Havası temiz.	274	84	84
Masraflar az.	52	16	100
Toplam	326	100	

Köyde yaşamayı şehirde yaşamaya tercih eden 326 kişiye “Neden köyde yaşamayı tercih ediyorsunuz?” sorusunu sorduk. Katılımcıların verdikleri cevaplara göre (Tablo 3.44); birinci sırada %84 (274 adet hane) ile köyün havası temiz ve sağlıklı diyenler, ikinci sırada ise %16 (52 adet hane) ile köyde masrafların çok az olduğunu söyleyenler yer almaktadır.

3.2.37 Neden Şehirde Yaşamak İstiyorsunuz?

Tablo 3.45 Katılımcıların şehirde yaşamayı tercih etme nedenleri.

Şehrin Avantajı	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Sosyal imkanlar.	34	94	94
Köyde kimse yok.	2	6	100
Toplam	36	100	

Şimdi köyde değil de şehirde yaşamak istediğini belirten 36 kişiye “Neden şehirde yaşamayı tercih ediyorsunuz?” sorusunu sorduğumuzda aldığımız cevapları gösteren tabloya (Tablo 3.45) göre; %94 (34 adet hane) ile ilk sırada sosyal imkanların köy yerinde kısıtlı olduğunu, ikinci sırada ise %6 (2 adet hane) ile köylerde kimsenin olmadığını söyleyenler yer almaktadır. Bu cevapları veren katılımcıların geneli genç ya da orta yaş sınıfındaki kişilerdir. Bilakis bayanlar köylerde eğitim, öğretim, sağlık, eğlence, komşuluk ilişkisi gibi imkanların kısıtlı olduğunu belirtmişlerdir.

3.2.38 Katılımcılara Göre Köyün Kalkınması İçin Yapılması Gerekenler

Katılımcılara sorduğumuz “Köyün refahının artırılması için hangi tedbirler alınmalı?” sorusuna verdikleri cevapları gösteren tabloya (Tablo 3.46) göre; birinci sırada %65 (235 adet hane) ile bölgede hayvancılığa yatırım yapılsın diyenler, ikinci sırada %16 (58 adet hane) ile

köy civarına küçük sanayi işletmeleri kurulsun diyenler, üçüncü sırada ise %15 ile tarım alanında kalkınma çalışmaları yapılsın diyenler yer almaktadır

Tablo 3.46 Katılımcılara göre köyün kalkındırılmasını için yapılması gerekenler.

Yapılması Gerekenler	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Tarım geliştirilsin.	54	15	15
Hayvancılık geliştirilsin.	235	65	80
Ormanlık geliştirilsin.	10	3	83
Köy civarında turizm yapılsın.	5	1	84
Köy civarında küçük sanayiler kurulsun.	58	16	100
Toplam	362	100	

Köylülerin geneli hayvancılık için mera olarak ekilip biçilmeyen terk edilmiş alanların kullanılabileceğini, bölgede uygun bir alanda tesis edilecek et ve süt fabrikasında elde edilecek hayvansal ürünlerin değerlendirilebileceğini söylemişlerdir. Köy civarına küçük sanayi işletmeleri kurulsun diyenler kooperatif tarafından zamanında kereste fabrikasının açılmış ancak işlemediği gerekçesiyle kapatıldığını, şu an bölgede Zafer Köyü'nde mevcut olan kereste fabrikasının ise iyi bir şekilde işlediğini söylemişlerdir. Köylüler hem bu gözlemleri hem de yörenin ormanlarla kaplı olmasından yola çıkarak yörede odun ham maddesine dayalı küçük sanayi işletmelerinin açılabilceğini ve işleyeceğini savunmaktadırlar. Böylece hem yöre halkı kazanacak, hem gurbete çalışmak için gidenler köyllerine geri dönecek hem de bölge eski canlılığına kavuşacaktır.

3.2.39 Kooperatifçiliğe Karşı Olan Memnuniyet

Tablo 3.47 Katılımcıların köy kooperatifinden memnun olup olmadıkları.

Memnuniyet	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Evet	188	52	52
Hayır	174	48	100
Toplam	362	100	

Katılımcılara sorduğumuz “Kooperatifçilikten memnun musunuz?” sorusuna aldığımız cevaplara göre (Tablo 3.47); %52’si (188 adet hane) Evet, %48’i ise Hayır cevabını vermiştir. Görüldüğü gibi her iki tarafta hemen hemen eşit bir durum söz konusudur. Evet ve hayır

cevabını verenlere bunun sebebi sorulmuş ve aşağıdaki konu başlıklarında ayrıca değerlendirilmiştir.

3.2.40 Kooperatiften Memnun Olma Gerekçeleri

Tablo 3.48 Köy kooperatifinden memnun olma gerekçeleri.

Memnun Olma Sebebi	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
İş sağlıyor.	122	65	65
Birliktelik sağlıyor.	66	35	100
Toplam	188	100	

Katılımcılardan kooperatiften memnun olduğunu söyleyen 188 kişiye “Kooperatiften Memnun Olma Sebebiniz Nedir?” sorusunu sorduk. Verilen cevaplara göre (Tablo 3.48); %65’i (122 adet hane) kooperatiften köylülere iş sağladığı için kooperatiften memnun olduklarını, %35’i (66 adet hane) ise köylüleri bir arada tutarak ortak karar alınmasını sağladığı için kooperatiften memnun olduklarını söylemiştir.

3.2.41 Kooperatiften Memnun Olmama Gerekçeleri

Tablo 3.49 Köy kooperatifinden memnun olmama gerekçeleri.

Memnun Olmama Sebebi	N	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Adil iş dağıtımı yok.	136	78	78
Paralar zamanında dağıtılmıyor.	4	2	80
İş alamıyorum.	4	2	82
Kendi menfaatlerine çalışıyor	28	16	98
Köye hiçbir getirisi yok	2	2	100
Toplam	174	100	

Katılımcılardan kooperatiften memnun olmadığını söyleyen 174 kişiye “Kooperatiften Memnun Olmama Sebebiniz Nedir?” sorusunu sorduk. Aldığımız cevaplara göre (Tablo 3.49); birinci sırada %78 (136 adet hane) ile kooperatif orman işi dağıtımında adil davranmadığı, ikinci sırada %16 (28 adet hane) ile kooperatifin bazı kişilerin menfaati doğrultusunda çalıştığı, üçüncü sırada %2 (4 adet hane) ile paralarını zamanında alamayanlar ve kooperatiften iş alamadıkları için memnun olmadıklarını dile getirenler yer almaktadır. Yörede kooperatif üyesi olsun ya da olmasın, kooperatiften memnun olanların bazıları da

dahil olmak üzere kooperatiflerin gerekli kurum ya da kurumlarca denetlenmesi gerektiğini dile getirmişlerdir. Köylüler ayrıca kooperatifin ormancılığın yanı sıra başka konularda da aktif olması gerektiğini söylemişlerdir. Çünkü çoğu insan hem araç-gereç noksanlığı hem de iş gücü yetersizliği sebebiyle ormana çalışmaya gidemediğini ancak hayvancılık, arıcılık gibi ağır iş gücü ve malzeme istemeyen işleri yapmaya istekli olduklarını belirtmişlerdir.

3.3 SÖKÜ ORMAN İŞLETME ŞEFLİĞİ BÜNYESİNDEKİ ORMAN KÖYLERİ VE KÖYLÜLERİNE AİT İSTATİSTİK ANALİZLER VE DEĞERLENDİRMELER

Bu bölümde araştırma kapsamında yapılan anketlerin sonuçlarından elde edilen; suç bilinci (köylülerin orman suçlarına dair bilgi düzeyleri), cezalar (orman suçlarına verilen cezalara bakış açıları) ve ceza alan (hanede bugüne kadar orman suçundan ceza almış kişi sayısı) verileri ele alınmıştır. Verilerin ortalamalarının çeşitli özelliklere göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla Kruskal Wallis H Testi kullanılmıştır. Bu testin sonucunda elde edilen tablonun “Asymp. Sig (Anlamlılık)” değeri $p>0,05$ çıkması değişkenler arasında anlamlı bir farkın olduğu, $p<0,05$ çıkması da değişkenler arasında anlamlı bir farkın olmadığı anlamına gelmektedir. Analiz sonucunda aralarında anlamlı fark çıkan değişkenler için farkın hangi gruplardan kaynaklandığını tespit etmek amacıyla Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır.

3.3.1 Orman Köylülerinin Orman Suçlarına Dair Bilinç Düzeylerinin İncelenmesi

3.3.1.1 Köylere Göre Suç Bilinci

Tablo 3.50 Köylere göre suç bilincinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Köyler	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Suç Bilinci	Akörensöküler	66	172,46	5	30,18	0,00	Anlamlı (p<0,05)
	Ceyüpler	40	150,52				
	Öncüler	28	138,09				
	Uluköy	58	238,56				
	Üçsaray	48	200,18				
	Zafer	122	172,03				
	TOPLAM	362					

Kruskal Wallis H Testi sonucunda köyler ile suç bilinci ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (Tablo 3.50). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.51).

Tablo 3.51 Orman köyleri ile suç bilinçleri arasındaki anlamlığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Köyler	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Akörensöküler	66	56,39	3721,5	-1,29	0,20
Ceyüpler	40	48,74	1949,5		
TOPLAM	106				
Akörensöküler	66	50,62	3341	-1,77	0,08
Öncüler	28	40,14	1124		
TOPLAM	94				
Akörensöküler	66	51,48	3398	-3,76	0,00
Uluköy	58	75,03	4352		
TOPLAM	124				
Akörensöküler	66	53,55	3534	-1,55	0,12
Üçsaray	48	62,94	3021		
TOPLAM	114				
Akörensöküler	66	94,42	6232	-0,02	0,99
Zafer	122	94,54	11534		
TOPLAM	188				
Ceyüpler	40	35,36	1414,5	-0,45	0,66
Öncüler	28	33,27	931,5		
TOPLAM	68				
Ceyüpler	40	37,05	1482	-3,70	0,00
Uluköy	58	58,09	3369		
TOPLAM	98				
Ceyüpler	40	38,1	1524	-2,20	0,03
Üçsaray	48	49,83	2392		
TOPLAM	88				
Ceyüpler	40	73,28	2931	-1,32	0,19
Zafer	122	84,2	10272		
TOPLAM	162				
Öncüler	28	29,7	831,5	-3,67	0,00
Uluköy	58	50,16	2909,5		
TOPLAM	86				
Öncüler	28	30,45	852,5	-2,49	0,01
Üçsaray	48	43,2	2073,5		
TOPLAM	76				
Öncüler	28	62,54	1751	-1,81	0,07
Zafer	122	78,48	9574		
TOPLAM	150				
Uluköy	58	59,17	3432	-2,16	0,03
Üçsaray	48	46,65	2239		
TOPLAM	106				

Tablo 3.51 (devam ediyor).

Köyler	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Uluköy	58	114,1	6618	-4,30	0,00
Zafer	122	79,28	9672		
TOPLAM	180				
Üçsaray	48	95,56	4587	-1,73	0,09
Zafer	122	81,54	9948		
TOPLAM	170				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.51); Uluköy'ün Akörensöküler, Ceyüpler, Öncüler, Üçsaray ve Zafer Köyü'ne, Üçsaray Köyü'nün ise Ceyüpler ve Öncüler Köyü'ne göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Diğer ikili ilişkilerde anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$). Burada açık bir şekilde görüldüğü gibi Uluköy halkının suç bilinci diğer köylere göre yüksek çıkmıştır. Eldeki veriler ve bölgedeki gözlemlerimize göre, Uluköylülerin suç bilinçlerinin diğer köylerden yüksek çıkmasının sebebi köy halkının büyük çoğunluğunun ormanda kesim işçiliği (maktacı) yapıyor veya önceden yapmış olmasıdır. Orman işlerinde çalışan köy halkı ormanda yapılacak bir işin yasal olup olmadığını, ormanda neyi yapıp neyi yapmayacağını orman işleriyle uğraşmamış insanlara göre daha iyi bilmekte, işletme personeli ile daima diyalog içerisinde bulunmaktadır.

3.3.1.2 Öğrenim Durumuna Göre Suç Bilinci

Tablo 3.52 Öğrenim durumuna göre suç bilincinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Öğrenim Durumu	N	Sıra Ortalaması	sd	X²	p	Anlamlı Fark
Suç Bilinci	Yok	89	143,21	5	23,93	0,00	Anlamlı ($p < 0,05$)
	İlkokul	228	189,41				
	Ortaokul	13	174,58				
	Lise	20	246,18				
	Önlisans	11	208,32				
	Lisans	1	287,5				
	TOPLAM	362					

Kruskal Wallis H Testi sonucunda katılımcıların öğrenim durumları ile suç bilinci ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (Tablo 3.52). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.53).

Tablo 3.53 Öğrenim durumu ile suç bilinçleri arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Öğrenim Durumu	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Yok	89	129,33	11510,0	-3,71	0,00
İlkokul	228	170,58	38893,0		
TOPLAM	317				
Yok	89	50,42	4487,5	-1,00	0,32
Ortaokul	13	58,88	765,5		
TOPLAM	102				
Yok	89	49,58	4413	-3,89	0,00
Lise	20	79,1	1582		
TOPLAM	109				
Yok	89	48,76	4339,5	-1,77	0,77
Önlisans	11	64,59	710,5		
TOPLAM	100				
İlkokul	228	121,52	27707	-0,50	0,62
Ortaokul	13	111,85	1454		
TOPLAM	241				
İlkokul	228	121,25	27644	-2,48	0,01
Lise	20	161,6	3232		
TOPLAM	248				
İlkokul	228	119,34	27210	-0,67	0,49
Önlisans	11	133,64	1470		
TOPLAM	239				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.53); ilkokul mezunu olanların herhangi bir öğrenimi olmayanlara (Yok), lise mezunlarının ise herhangi bir öğrenimi olmayanlara (Yok) ve ilkokul mezunlarına göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Diğer ikili ilişkilerde anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$). Sonuçlara bakıldığında kişilerin eğitim düzeyleri arttıkça orman suçlarına karşı bilgi düzeylerinin de arttığı ortaya çıkmıştır.

3.3.1.3 Sosyal Güvence Durumuna Göre Suç Bilinci

Kruskal Wallis H Testi sonucunda katılımcıların sosyal güvence durumları ile suç bilinci ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (Tablo 3.54).

Tablo 3.54 Sosyal güvence durumuna göre suç bilincinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Sosyal Güvence	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Suç Bilinci	SSK	241	175,72	4	9,96	0,041	Anlamlı (p<0,05)
	Bağ-Kur	49	207,48				
	ES	26	213,02				
	Yeşil Kart	33	181,12				
	Yok	13	128,62				
	TOPLAM	362					

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.55).

Tablo 3.55 Sosyal güvence durumu ile suç bilinçleri arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Sosyal Güvence	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
SSK	241	141,17	34021	-2,01	0,05
Bağ-Kur	49	166,82	8174		
TOPLAM	290				
SSK	241	131,42	31672,5	-1,71	0,09
ES	26	157,9	4105,5		
TOPLAM	267				
SSK	241	137,05	33029,5	-0,26	0,80
Yeşil Kart	33	140,77	4645,5		
TOPLAM	274				
SSK	241	129,08	31109	-1,52	0,13
Yok	13	98,15	1276		
TOPLAM	254				
Bağ-Kur	49	37,18	1822	-0,46	0,65
ES	26	39,54	1028		
TOPLAM	75				
Bağ-Kur	49	43,65	2139	-1,03	0,30
Yeşil Kart	33	38,3	1264		
TOPLAM	82				

Tablo 3.55 (devam ediyor).

Sosyal Güvence	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Bağ-Kur	49	34,83	1706,5	-2,94	0,00
Yok	13	18,96	246,5		
TOPLAM	62				
ES	26	33,02	858,5	-1,23	0,22
Yeşil Kart	33	27,62	911,5		
TOPLAM	59				
Yeşil Kart	33	25,42	839	-1,60	0,11
Yok	13	18,62	242		
TOPLAM	46				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.55); Bağ-Kur'luların herhangi bir sosyal güvencesi olmayanlara (Yok) göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır ($p<0,05$). Diğer ikili ilişkilerde anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

3.3.1.4 Yan Gelir Kaynaklarına Göre Suç Bilinci

Tablo 3.56 Yan gelir kaynaklarına göre suç bilincinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Yan Gelir	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Suç Bilinci	Tarım	62	165,9	8	25,24	0,001	Anlamlı ($p<0,05$)
	Ormancılık	32	196,58				
	Hayvancılık	67	175,11				
	Ticaret	5	294,6				
	Diğer	13	168,46				
	Tarım+Ormancılık	5	186,7				
	Tarım+Hayvancılık	38	221,29				
	Ormancılık+Hayvancılık	25	232,32				
	Yok	115	161,57				
	TOPLAM	362					

Kruskal Wallis H Testi sonucunda katılımcıların yan gelir kaynakları ile suç bilinci ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (Tablo 3.56). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.57).

Tablo 3.57 Yan gelir kaynakları ile suç bilinçleri arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Yan Gelir	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Tarım	62	44,82	2779	-1,371	0,170
Ormancılık	32	52,69	1686		
TOPLAM	94				
Tarım	62	62,98	3904,5	-0,61	0,54
Hayvancılık	67	66,87	4480,5		
TOPLAM	129				
Tarım	62	37,89	2349	-0,10	0,92
Diğer	13	38,54	501		
TOPLAM	75				
Tarım	62	39,16	2428	-2,92	0,00
Ormancılık+Hayvancılık	25	56	1400		
TOPLAM	87				
Tarım	62	90,74	5626	-0,34	0,73
Yok	115	88,06	10127		
TOPLAM	177				
Ormancılık	32	54,19	1734	-1,03	0,30
Hayvancılık	67	48	3216		
TOPLAM	99				
Ormancılık	32	24,02	768,5	-1,96	0,05
Diğer	13	20,5	266,5		
TOPLAM	45				
Ormancılık	32	24,02	768,5	-0,83	0,41
Diğer	13	20,5	266,5		
TOPLAM	45				
Ormancılık	32	32,69	1046	-1,09	0,28
Tarım+Hayvancılık	38	37,87	1439		
TOPLAM	70				
Ormancılık	32	26,8	857,5	-1,19	0,24
Ormancılık+Hayvancılık	25	31,82	795,5		
TOPLAM	57				
Ormancılık	32	84,84	2715	-1,67	0,09
Yok	115	70,98	8163		
TOPLAM	147				
Hayvancılık	67	40,76	2731	-0,24	0,81
Diğer	13	39,15	509		
TOPLAM	80				
Hayvancılık	67	48,05	3219,5	-2,27	0,02
Tarım+Hayvancılık	38	61,72	2345,5		
TOPLAM	105				
Hayvancılık	67	42,18	2826	-2,63	0,01
Ormancılık+Hayvancılık	25	58,08	1452		
TOPLAM	92				

Tablo 3.57 (devam ediyor).

Yan Gelir	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Hayvancılık	67	96,15	6442	-0,94	0,35
Yok	115	88,79	10211		
TOPLAM	182				
Ticaret	5	101	505	-2,73	0,01
Yok	115	58,74	6755		
TOPLAM	120				
Diğer	13	20,65	268,5	-1,54	0,12
Tarım+Hayvancılık	38	27,83	1057,5		
TOPLAM	51				
Diğer	13	66,73	867,5	-0,24	0,81
Yok	115	64,25	7388,5		
TOPLAM	128				
Tarım+Ormancılık	5	69,8	349	-0,63	0,53
Yok	115	60,1	6911		
TOPLAM	120				
Tarım+Hayvancılık	38	32,2	1223,5	-0,11	0,91
Ormancılık+Hayvancılık	25	31,7	792,5		
TOPLAM	63				
Tarım+Hayvancılık	38	94,97	3609	-2,96	0,00
Yok	115	71,06	8172		
TOPLAM	153				
Ormancılık+Hayvancılık	25	93,06	2326,5	-3,15	0,00
Yok	115	65,6	7543,5		
TOPLAM	140				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.57); yan gelir elde etmek için ormancılık+hayvancılık ile uğraşanların tarım, hayvancılık ve herhangi bir yan geliri olmayanlara (Yok), tarım+hayvancılık ile uğraşanların hayvancılık ve herhangi bir yan geliri olmayanlara (Yok), ticaret ile uğraşanların herhangi bir yan geliri olmayanlara (Yok) göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır ($p<0,05$). Diğer ikili ilişkilerde anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$). Ortaya çıkan bütün anlamlı farklılıklarda herhangi bir yan geliri olmayanların (Yok) suç bilinçleri diğer gruplardan daima düşük çıkmıştır.

3.3.1.5 Aylık Masraflara (TL/ay) Göre Suç Bilinci

Kruskal Wallis H Testi sonucunda katılımcıların aylık masrafları ile suç bilinci ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (Tablo 3.58). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.59).

Tablo 3.58 Aylık masraflara (TL/ay) göre suç bilincinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Aylık Masraf (TL/ay)	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Suç Bilinci	250 TL/ay'dan az	8	125	4	0,013	12,73	Anlamlı (p<0,05)
	251-500 TL/ay	58	150,12				
	501-750 TL/ay	129	177,77				
	751-1000 TL/ay	89	194,6				
	1000 TL/ay üzeri	78	201,85				
	TOPLAM	362					

Tablo 3.59 Aylık masraf (TL/ay) ile suç bilinçleri arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Aylık Masraf (TL/ay)	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
250 TL/ay'dan az	8	28,13	225	-0,88	0,38
251-500 TL/ay	58	34,24	1986		
TOPLAM	66				
250 TL/ay'dan az	8	50,19	401,5	-1,42	0,15
501-750 TL/ay	129	70,17	9051,5		
TOPLAM	137				
250 TL/ay'dan az	8	32,5	260	-1,78	0,08
751-1000 TL/ay	89	50,48	4493		
TOPLAM	97				
250 TL/ay'dan az	8	27,69	221,5	-1,93	0,05
1000 TL üzeri	78	45,12	3519,5		
TOPLAM	86				
251-500 TL/ay	58	84,93	4926	-1,59	0,11
501-750 TL/ay	129	98,08	12652		
TOPLAM	187				
251-500 TL/ay	58	62,67	3635	-2,68	0,01
751-1000 TL/ay	89	81,38	7243		
TOPLAM	147				
251-500 TL/ay	58	56,78	3293	-3,08	0,00
1000 TL/ay üzeri	78	77,22	6023		
TOPLAM	136				

Tablo 3.59 (devam ediyor).

Aylık Masraf (TL/ay)	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
501-750 TL/ay	129	105,58	13619,5	-1,14	0,26
751-1000 TL/ay	89	115,19	10251,5		
TOPLAM	218				
501-750 TL/ay	129	98,95	12764,5	-1,60	0,11
1000 TL/ay üzeri	78	112,35	8763,5		
TOPLAM	207				
751-1000 TL/ay	89	82,54	7346,5	-0,43	0,67
1000 TL/ay üzeri	78	85,66	6681,5		
TOPLAM	167				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.59); katılımcılardan aylık masrafı 751-1000 TL/ay olanların aylık masrafı 251-500 TL/ay arası olanlara, 1000 TL/ay üzeri olanların ise 251-500 TL/ay arası olanlara göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Diğer ikili ilişkilerde anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$).

3.3.1.6 Yıllık Odun İhtiyacına (ster/yıl) Göre Suç Bilinci

Kruskal Wallis H Testi sonucunda katılımcıların yıllık odun ihtiyaçları ile suç bilinci ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (Tablo 3.60). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.61).

Tablo 3.60 Yıllık odun ihtiyacına (ster/yıl) göre suç bilincinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Odun İhtiyacı (ster/yıl)	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Suç Bilinci	5 ster/yıl ve aşağısı	68	152,05	3	13,2	0,004	Anlamlı ($p < 0,05$)
	6-10 ster/yıl	192	178,15				
	11-15 ster/yıl	72	212,83				
	16-20 ster/yıl	30	194,5				
	TOPLAM	362					

Tablo 3.61 Yıllık odun ihtiyacı (ster/yıl) ile suç bilinçleri arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Ster Odun (ster/yıl)	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
5 ster/yıl ve aşağısı	68	116,71	7936,5	-1,81	0,07
6-10 ster/yıl	192	135,38	25993,5		
TOPLAM	260				
5 ster/yıl ve aşağısı	68	58,21	3958,5	-3,58	0,00
11-15 ster/yıl	72	82,1	5911,5		
TOPLAM	140				
5 ster/yıl ve aşağısı	68	46,13	3136,5	-1,82	0,07
16-20 ster/yıl	30	57,15	1714,5		
TOPLAM	98				
6-10 ster/yıl	192	125,63	24121,5	-2,45	0,01
11-15 ster/yıl	72	150,81	10858,5		
TOPLAM	264				
6-10 ster/yıl	192	110,13	21145,5	-0,83	0,41
16-20 ster/yıl	30	120,25	3607,5		
TOPLAM	222				
11-15 ster/yıl	72	52,92	3810	-0,77	0,44
16-20 ster/yıl	30	48,1	1443		
TOPLAM	102				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.61); katılımcılardan yıllık odun ihtiyacı 11-15 ster/yıl olanların 5 ster/yıl ve aşağısı ile 6-10 ster/yıl olanlara göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Diğer ikili ilişkilerde anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$). Odun ihtiyacı yüksek olanların suç bilinçleri odun ihtiyacı az olanlara göre yüksek çıkmıştır.

3.3.1.7 Orman İşletme Personeli ile Sorun Yaşama Sıklığına Göre Suç Bilinci

Tablo 3.62 Orman işletme personeli ile sorun yaşama sıklığına göre suç bilincinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Orman İşletmeyle Sorun Yaşama Sıklığı	N	Sıra Ortalaması	sd	X²	p	Anlamlı Fark
Suç Bilinci	Nadiren	44	211,44	1	4,33	0,037	Anlamlı ($p < 0,05$)
	Hiçbir Zaman	318	177,36				
	TOPLAM	362					

Kruskal Wallis H Testi sonucunda katılımcıların orman işletme personeliyle sorun yaşama sıklığı ile suç bilinci ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (Tablo 3.62). İki'den fazla grup olmadığı için Mann-Whitney U Testi yapmaya gerek kalmamıştır. Tabloya göre; orman işletme personeli ile nadiren sorun yaşadığını söyleyenlerin suç bilinçleri hiçbir zaman sorun yaşamadığını dile getirenlere göre yüksek çıkmıştır. İnsanlar nadiren de olsa işletme personeli ile sorun yaşadıkları için bu sorunun getireceği sonuçları araştırmakta ya da bir şekilde öğrenmektedirler. Bu yüzden orman suçlarının neler olduğunu, bu suçlara verilen cezaların nasıl ve ne kadar olduğunu yaşayarak, görerek öğrendikleri için suç bilinçleri yüksek çıkmıştır.

3.3.1.8 Sahip Olunan Yasal Hak Bilincine Göre Suç Bilinci

Tablo 3.63 Sahip olunan yasal hak bilincine göre suç bilincinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Yasal Hak Bilinci	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Suç Bilinci	Hiçbirini	130	111,59	4	157,46	0,00	Anlamlı (p<0,05)
	Çok Azını	130	182,2				
	Bazılarını	61	237,74				
	Çoğunu	16	273,97				
	Hepsini	25	345				
	TOPLAM	362					

Kruskal Wallis H Testi sonucunda katılımcıların yasal hak bilinci ile suç bilinci ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (Tablo 3.63). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.64).

Tablo 3.64 Sahip olunan yasal hak bilinci ile suç bilinçleri arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Yasal Hak Bilinci	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Hiçbirini	130	100,59	13076,5	-6,70	0,00
Çok Azını	130	160,41	20853,5		
TOPLAM	260				
Hiçbirini	130	74,78	9721	-7,99	0,00
Bazılarını	61	141,23	8615		
TOPLAM	191				

Tablo 3.64 (devam ediyor).

Yasal Hak Bilinci	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Hiçbirini	130	67,03	8714,5	-5,52	0,00
Çoğunu	16	126,03	2016,5		
TOPLAM	146				
Hiçbirini	130	65,69	8540	-8,10	0,00
Hepsini	25	142	3550		
TOPLAM	155				
Çok Azını	130	84,07	10928,5	-4,57	0,00
Bazılarını	61	121,43	7407,5		
TOPLAM	191				
Çok Azını	130	68,53	8908,5	-4,27	0,00
Çoğunu	16	113,91	1822,5		
TOPLAM	146				
Çok Azını	130	65,69	8540	-8,09	0,00
Hepsini	25	142	3550		
TOPLAM	155				
Bazılarını	61	36,25	2211,5	-2,28	0,02
Çoğunu	16	49,47	791,5		
TOPLAM	77				
Bazılarını	61	31,82	1941	-7,11	0,00
Hepsini	25	72	1800		
TOPLAM	86				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.64); orman köylüsüne devletin verdiği yasal hakların hepsini bilirim diyenlerin bazılarını, çok azını, hiçbirini diyenlere, çoğunu bilirim diyenlerin bazılarını, çok azını, hiçbirini diyenlere, bazılarını bilirim diyenlerin çok azını, hiçbirini diyenlere, çok azını bilirim diyenlerin ise hiçbirini diyenlere göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Diğer ikili ilişkilerde anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$).

Orman köylülerine devlet tarafından tanınan yasal haklara karşı köylünün bilgisini gösteren bu cevaplar ile suç bilinçleri arasındaki ilişkiye incelendiğinde, köylülerin yasal haklara karşı bilgi düzeyleri arttıkça orman suçlarına karşı olan bilgi düzeyleri de artmaktadır. Yasal haklarını bilenlerin orman suçlarına karşı olan bilgi ve bilinçleri de o derecede artış göstermektedir.

3.3.1.9 Orman Cezalarına Bakış Açılarında Göre Suç Bilinci

Kruskal Wallis H Testi sonucunda katılımcıların orman cezalarına bakış açıları ile suç bilinci ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (3.65). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.66).

Tablo 3.65 Orman cezalarına bakış açılarına göre suç bilincinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Orman Cezaları	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Suç Bilinci	Önemsiz	4	194,63	4	15,58	0,004	Anlamlı (p<0,05)
	Hafif	32	194,5				
	Normal	50	149,53				
	Ağır	182	171,93				
	Çok Ağır	94	212,06				
	TOPLAM	362					

Tablo 3.66 Katılımcıların orman cezalarına bakış açıları ile suç bilinçleri arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Orman Cezalarına Bakış Açısı	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Önemsiz	4	103,25	413	-0,38	0,71
Ağır	182	93,29	16978		
TOPLAM	186				
Hafif	32	47,61	1523,5	-1,91	0,06
Normal	50	37,59	1879,5		
TOPLAM	82				
Hafif	32	118,92	3805,5	-1,17	0,24
Ağır	182	105,49	19199,5		
TOPLAM	214				
Hafif	32	59,02	1888,5	-0,83	0,41
Çok Ağır	94	65,03	6112,5		
TOPLAM	126				
Normal	50	104,54	5227	-1,47	0,14
Ağır	182	119,79	21801		
TOPLAM	232				
Normal	50	56,82	2841	-3,37	0,00
Çok Ağır	94	80,84	7599		
TOPLAM	144				
Ağır	182	127,86	23271	-3,17	0,00
Çok Ağır	94	159,1	14955		
TOPLAM	276				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.66); katılımcılardan orman suçlarına verilen cezaları çok ağır bulanların normal ve ağır bulanlara göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Diğer ikili ilişkilerde anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$).

3.3.1.10 Köy Kooperatifinden Memnun Olmaya Göre Suç Bilinci

Tablo 3.67 Köy kooperatifinden memnun olmaya göre suç bilincinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Kooperatiften Memnun Olma	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Suç Bilinci	Evet	188	164,74	1	10,59	0,001	Anlamlı ($p < 0,05$)
	Hayır	174	199,6				
	TOPLAM	362					

Kruskal Wallis H Testi sonucunda katılımcıların köy kooperatifinden memnun olma durumu ile suç bilinci ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (Tablo 3.67). İki'den fazla grup olmadığı için Mann-Whitney U Testi yapmaya gerek kalmamıştır. Tabloya göre; kooperatiften memnun olmayanların suç bilinçleri memnun olanlara nazaran daha yüksek çıkmıştır.

3.3.2 Orman Köylülerinin Orman Suçlarına Verilen Cezalara Bakış Açılarının İncelenmesi

3.3.2.1 Köylere Göre Orman Cezaları

Tablo 3.68 Köylülerin orman cezalarına bakış açılarının köylere göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Köyler	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Cezalar	Akörensöküler	66	178,21	5	19,09	0,00	Anlamlı ($p < 0,05$)
	Ceyüpler	40	136,8				
	Öncüler	28	215,82				
	Uluköy	58	203,34				
	Üçsaray	48	203,56				
	Zafer	122	170,99				
	TOPLAM	362					

Kruskal Wallis H Testi sonucunda katılımcıların köyler ile orman cezalarına bakış açıları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (Tablo 3.68). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.69).

Tablo 3.69 Köyler ile köylülerin orman cezalarına bakış açıları arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Köyler	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Akörensöküler	66	58,11	3835	-2,13	0,03
Ceyüpler	40	45,9	1836		
TOPLAM	106				
Akörensöküler	66	44,6	2943,5	-1,07	0,09
Öncüler	28	54,34	1521,5		
TOPLAM	94				
Akörensöküler	66	58,47	3859	-1,44	0,15
Uluköy	58	67,09	3891		
TOPLAM	124				
Akörensöküler	66	54,11	3571,5	-1,41	0,16
Üçsaray	48	62,16	2983,5		
TOPLAM	114				
Akörensöküler	66	96,92	6397	-0,49	0,62
Zafer	122	93,19	11369		
TOPLAM	188				
Ceyüpler	40	28,95	1158	-2,91	0,00
Öncüler	28	42,43	1188		
TOPLAM	68				
Ceyüpler	40	39,08	1563	-3,21	0,00
Uluköy	58	56,69	3288		
TOPLAM	98				
Ceyüpler	40	35,61	1424,5	-3,23	0,00
Üçsaray	48	51,91	2491,5		
TOPLAM	88				
Ceyüpler	40	69,26	2770,5	-2,07	0,04
Zafer	122	85,51	10432,5		
TOPLAM	162				
Öncüler	28	45,73	1280,5	-0,62	0,54
Uluköy	58	42,42	2460,5		
TOPLAM	86				
Öncüler	28	40,7	1139,5	-0,73	0,47
Üçsaray	48	37,22	1786,5		
TOPLAM	76				
Öncüler	28	90,63	2537,5	-2,22	0,03
Zafer	122	72,03	8787,5		
TOPLAM	150				

Tablo 3.69 (devam ediyor).

Köyler	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Uluköy	58	53,6	3109	-0,04	0,97
Üçsaray	48	53,38	2562		
TOPLAM	106				
Uluköy	58	101,54	5889,5	-2,14	0,03
Zafer	122	85,25	10400,5		
TOPLAM	180				
Üçsaray	48	96,91	4651,5	-2,10	0,04
Zafer	122	81,01	9883,5		
TOPLAM	170				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.69); Akören köylüleri Ceyüpler köylülerine, Öncüler köylüleri Ceyüpler ve Zafer köylülerine, Uluköylüler Ceyüpler ve Zafer köylülerine, Üçsaray köylüleri Ceyüpler ve Zafer köylülerine, Zafer köylüleri Ceyüpler köylülerine göre orman suçlarına verilen cezaları daha ağır buldukları ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Diğer ikili ilişkilerde anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$). Zafer ve Ceyüpler köylüleri diğer köylülere göre orman suçlarına verilen cezaları hafif bulmaktadır. Diğer köylüler ise Zafer ve Ceyüpler köylülerine göre orman suçlarına verilen cezaları daha ağır olduğunu belirtmişlerdir.

3.3.2.2 Aylık Masrafa (TL/ay) Göre Cezalar

Tablo 3.70 Köylülerin orman cezalarına bakış açılarının aylık masraf (TL/ay) göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Masraf (TL/ay)	N	Sıra Ortalaması	sd	X²	p	Anlamlı Fark
Cezalar	250 TL/ay'dan az	8	249,25	4	10,1	0,04	Anlamlı ($p < 0,05$)
	251-500 TL/ay	58	155,53				
	501-750 TL/ay	129	183,65				
	751-1000 TL/ay	89	194,48				
	1000 TL/ay üzeri	78	175,5				
	TOPLAM	362					

Kruskal Wallis H Testi sonucunda katılımcıların aylık masrafları ile orman cezalarına bakış açıları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (Tablo 3.70). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.71).

Tablo 3.71 Köylülerin orman cezalarına bakış açıları ile aylık masraf (TL/ay) arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Masraf (TL/ay)	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
250 TL/ay'dan az	8	48,06	384,5	-2,47	0,01
251-500 TL/ay	58	31,49	1826,5		
TOPLAM	66				
250 TL/ay'dan az	8	93,94	751,5	-2,06	0,04
501-750 TL/ay	129	67,45	8701,5		
TOPLAM	137				
250 TL/ay'dan az	8	62,56	500,5	-1,53	0,13
751-1000 TL/ay	89	47,78	4252,5		
TOPLAM	97				
250 TL/ay'dan az	8	58,19	465,5	-1,84	0,07
1000 TL/ay üzeri	78	41,99	3275,5		
TOPLAM	86				
251-500 TL/ay	58	83,43	4839	-2,07	0,05
501-750 TL/ay	129	98,75	12739		
TOPLAM	187				
251-500 TL/ay	58	64,51	3741,5	-2,35	0,02
751-1000 TL/ay	89	80,19	7136,5		
TOPLAM	147				
251-500 TL/ay	58	64,6	3747	-1,06	0,29
1000 TL/ay üzeri	78	71,4	5569		
TOPLAM	136				
501-750 TL/ay	129	106,65	13758	-0,89	0,38
751-1000 TL/ay	89	113,63	10113		
TOPLAM	218				
501-750 TL/ay	129	105,79	13647	-1,6	0,55
1000 TL/ay üzeri	78	101,04	7881		
TOPLAM	207				
751-1000 TL/ay	89	87,88	7821,5	-1,18	0,24
1000 TL/ay üzeri	78	79,57	6206,5		
TOPLAM	167				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.71); katılımcılardan aylık masrafı 250 TL/ay'dan az olanlar 251-500 ve 501-750 TL/ay olanlara, aylık masrafı 751-1000 TL/ay olanlar ise 251-500 TL/ay olanlara göre orman suçlarına verilen cezaları daha ağır buldukları ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Diğer ikili ilişkilerde

anlamli farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$). Aylık gideri yüksek olanlar orman suçlarına verilen cezaları aylık gideri düşük olanlara göre daha hafifi bulmaktadır.

3.3.2.3 Odun Sorunu Yaşama Durumuna Göre Cezalar

Tablo 3.72 Köylülerin orman cezalarına bakış açılarının odun sorunu yaşamalarına göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Odun Sorunu	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamli Fark
Cezalar	Evet	155	196,93	1	6,913	0,01	Anlamli (p<0,05)
	Hayır	207	169,95				
	TOPLAM	362					

Kruskal Wallis H Testi sonucunda katılımcıların odun sorunu yaşama ile orman cezalarına bakış açıları ortalamaları arasında anlamli bir farklılık olduğu bulunmuştur (Tablo 3.72). İki den fazla grup olmadığı için Mann-Whitney U Testi yapmaya gerek kalmamıştır. Tabloya göre; odun sorunu yaşadığını söyleyenler (evet) odun sorunu yaşamadığını dile getirenlere (hayır) göre orman suçlarına verilen cezaları daha ağır bulmaktadır.

3.3.2.4 Odun Sorunu Yaşama Sebebine Göre Cezalar

Tablo 3.73 Köylülerin orman cezalarına bakış açılarının odun sorunu yaşama sebebine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Odun Sorununun Sebebi	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamli Fark
Cezalar	Yok	207	169,39	5	11,56	0,41	Anlamli (p<0,05)
	Vasıtam yok	43	207,62				
	Yer uzakta	50	195,64				
	İş gücü yok	29	206,26				
	Mevsim uygun değil	22	162,68				
	İkametgah	11	215,41				
	TOPLAM	362					

Kruskal Wallis H Testi sonucunda katılımcıların odun sorunu yaşama sebebi ile orman cezalarına bakış açıları ortalamaları arasında anlamli bir farklılık olduğu bulunmuştur (Tablo

3.73). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.74).

Tablo 3.74 Köylülerin orman cezalarına bakış açıları ile odun sorunu yaşama sebebi arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Odun Sorunu Sebebi	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Yok	207	120,92	25031	-2,4	0,02
Vasıtam yok	43	147,53	6344		
TOPLAM	250				
Yok	207	125,47	25973	-1,68	0,09
Yer uzakta	50	143,6	7180		
TOPLAM	257				
YOK	207	115,45	23898	-2,02	0,04
İş gücü yok	29	140,28	4068		
TOPLAM	236				
Yok	207	115,44	23896,5	-34	0,73
Mevsim uygun değil	22	110,84	2438,5		
TOPLAM	229				
Yok	207	108,1	22377	-1,56	0,12
İkametgah	11	135,82	1494		
TOPLAM	218				
Vasıtam yok	43	48,43	2082,5	-0,51	0,61
Yer uzakta	50	45,77	2288,5		
TOPLAM	93				
Vasıtam yok	43	36,72	1579	-0,12	0,91
İş gücü yok	29	36,17	1049		
TOPLAM	72				
Vasıtam yok	43	35,69	1534,5	-1,72	0,09
Mevsim uygun değil	22	27,75	610,5		
TOPLAM	65				
Vasıtam yok	43	27,24	1171,5	-0,25	0,79
İkametgah	11	28,5	313,5		
TOPLAM	54				
Yer uzakta	50	39,39	1969,5	-0,33	0,74
İş gücü yok	29	41,05	1190,5		
TOPLAM	79				
Yer uzakta	50	38,43	1921,5	-1,25	0,21
Mevsim uygun değil	22	32,11	706,5		
TOPLAM	72				
Yer uzakta	50	30,45	1522,5	-0,55	0,58
İkametgâh	11	33,5	368,5		
TOPLAM	61				
İş gücü yok	29	28,62	830	-1,59	0,11
Mevsim uygun değil	22	22,55	496		
TOPLAM	51				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.74); katılımcılardan vasıtası olmadığını ve odun getirecek iş gücü olmadığını söyleyenler odun temin etmekte sorun yaşamayanlara (Yok) göre orman suçlarına verilen cezaları daha ağır buldukları ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Diğer ikili ilişkilerde anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$).

3.3.2.5 Suç Uyarısına Göre Cezalar

Kruskal Wallis H Testi sonucunda suç uyarısı ile orman cezalarına bakış açıları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (Tablo 3.75). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.76).

Tablo 3.75 Köylülerin orman cezalarına bakış açılarının suç uyarısına göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Suç Uyarı	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Cezalar	Kesinlikle Yapar	36	174,69	4	10,61	0,03	Anlamlı (p<0,05)
	Yapar	176	187,47				
	Kararsızım	8	155,63				
	Yapmaz	136	172,2				
	Kesinlikle Yapmaz	6	292,5				
	TOPLAM	362					

Tablo 3.76 Köylülerin orman cezalarına bakış açıları ile suç uyarısı arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Suç Uyarı	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Kesinlikle Yapar	36	100,78	3628	-0,66	0,51
Yapar	176	107,67	18950		
TOPLAM	212				
Yapar	176	93,22	16406,5	-0,95	0,34
Kararsızım	8	76,69	613,5		
TOPLAM	184				
Yapar	176	162,4	28582	-1,44	0,15
Yapmaz	136	148,87	20246		
TOPLAM	312				
Yapar	176	89,68	15784,5	-2,77	0,01
Kesinlikle Yapmaz	6	144,75	868,5		
TOPLAM	182				

Tablo 3.76 (devam ediyor).

Suç Uyarı	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Kararsızım	8	67,19	537,5	-0,41	0,69
Yapmaz	136	72,81	9902,5		
TOPLAM	144				
Yapmaz	136	69,53	9455,5	-2,94	0,00
Kesinlikle Yapmaz	6	116,25	697,5		
TOPLAM	142				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.76); katılımcılardan orman suçu işleyen birine görevlilerin ceza yazmadan sadece uyarması halinde (suç uyarı) aynı suçu tekrar kesinlikle yapmaz diyenler yapar ve yapmaz cevabını verenlere göre orman suçlarına verilen cezaları daha ağır buldukları ortaya çıkmıştır ($p<0,05$). Diğer ikili ilişkilerde anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

3.3.2.6 Orman Korumaya Göre Cezalar

Tablo 3.77 Köylülerin orman cezalarına bakış açılarının orman korumaya göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Orman Koruma	N	Sıra Ortalaması	sd	X²	p	Anlamlı Fark
Cezalar	Köylü	290	180,77	3	10,37	0,02	Anlamlı ($p<0,05$)
	Ormancı	62	195,26				
	Jandarma	9	95,28				
	Kooperatifler	1	315,5				
	TOPLAM	362					

Kruskal Wallis H Testi sonucunda katılımcıların orman koruma ile orman cezalarına bakış açıları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (Tablo 3.77). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.78).

Tablo 3.78 Köylülerin orman cezalarına bakış açıları ile orman koruma arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Orman Koruma	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Köylü	290	174,03	50467,5	-1,07	0,28
Ormancı	62	188,07	11660,5		
TOPLAM	352				
Köylü	290	152,11	44113	-2,58	0,01
Jandarma	9	81,89	737		
TOPLAM	299				
Ormancı	62	38,56	2391	-3,08	0,00
Jandarma	9	18,33	165		
TOPLAM	71				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.78); katılımcılardan ormanları köylünün koruduğunu söyleyenler ile ormancılardan koruduğunu söyleyenler jandarma koruru diyenlere göre orman suçlarına verilen cezaları daha ağır buldukları ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Diğer ikili ilişkilerde anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$).

3.3.2.7 Orman İşletme Personeli ile Köylüler Arasındaki İlişkiye Göre Cezalar

Tablo 3.79 Köylülerin orman cezalarına bakış açılarının orman işletme personeli ile köylüler arasındaki ilişkiye göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Ormancılarla İlişki	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Cezalar	Çok Kötü	1	20,5	4	16,9	0,00	Anlamlı ($p < 0,05$)
	Kötü	10	205,4				
	Normal	188	192,31				
	İyi	153	174,09				
	Çok İyi	10	83,7				
	TOPLAM	362					

Kruskal Wallis H Testi sonucunda katılımcıların orman personeliyle ilişkileri ile orman cezalarına bakış açıları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (Tablo 3.79). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.80).

Tablo 3.80 Köylülerin orman cezalarına bakış açıları ile orman işletme personeli ile köylüler arasındaki ilişki arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Ormanlılarla İlişki	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Kötü	10	106,75	1067,5	-0,45	0,65
Normal	188	99,11	18633,5		
TOPLAM	198				
Kötü	10	95,2	952	-0,99	0,32
İyi	153	81,14	12414		
TOPLAM	163				
Normal	188	178,86	33626,5	-1,78	0,08
İyi	153	161,34	24684,5		
TOPLAM	341				
Normal	188	102,38	19247,5	-3,31	0,00
Çok İyi	10	45,35	453,5		
TOPLAM	198				
İyi	153	84,67	12954	-3,05	0,00
Çok İyi	10	41,2	412		
TOPLAM	163				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.80); katılımcılardan orman işletme personeli ile aralarındaki ilişkinin normal ve iyi olduğunu söyleyenler çok iyi olduğunu söyleyenlere göre orman suçlarına verilen cezaları daha ağır buldukları ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Diğer ikili ilişkilerde anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$). Orman işletme personeli ile ilişkilerinin çok iyi olduğunu belirten katılımcılar orman suçlarına verilen cezaları diğer guruplara göre hafif bulmaktadır.

3.3.2.8 Ormanlılarla Sorun Yaşama Sıklığına Göre Cezalar

Tablo 3.81 Köylülerin orman cezalarına bakış açılarının ormanlılarla sorun yaşama sıklığına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Sorun Sıklığı	N	Sıra Ortalaması	sd	X²	p	Anlamlı Fark
Cezalar	Nadiren	44	227,45	1	11,34	0,00	Anlamlı ($p < 0,05$)
	Hiçbir Zaman	318	175,14				
	TOPLAM	362					

Kruskal Wallis H Testi sonucunda katılımcıların ormanlılarla sorun yaşama sıklığı ile orman cezalarına bakış açıları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (Tablo

3.81). İki'den fazla grup olmadığı için Mann-Whitney U Testi yapmaya gerek kalmamıştır. Tabloya göre; ormancılarla nadiren sorun yaşadıklarını söyleyenler hiçbir zaman sorun yaşamadığını söyleyenlere göre orman suçlarına verilen cezaları daha ağır bulmaktadır.

3.3.2.9 Ormancılarla Yaşanan Sorunlara Göre Cezalar

Tablo 3.82 Köylülerin orman cezalarına bakış açılarının ormancılarla yaşanan sorunlara göre farklılaşmış farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Sorunlar	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Cezalar	Yok	318	175,14	5	18,92	0,00	Anlamlı (p<0,05)
	Üretim(İş)	5	287,9				
	Mülkiyet	1	315,5				
	Odun Temini	33	224,35				
	Avlanma	1	20,5				
	Yol-Su	4	207,25				
	TOPLAM	362					

Kruskal Wallis H Testi sonucunda katılımcıların ormancılarla yaşanan sorunlar ile orman cezalarına bakış açıları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (Tablo 3.82). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.83).

Tablo 3.83 Köylülerin orman cezalarına bakış açıları ile ormancılarla yaşanan sorunlar arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Sorun Türü	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Yok	318	160,43	51018	-2,62	0,01
Üretim(İş)	5	261,6	1308		
TOPLAM	323				
Yok	318	171,5	54536,5	-2,8	0,01
Odun Temini	33	219,38	7239,5		
TOPLAM	351				
Yok	318	161,15	51247	-0,65	0,52
Yol-Su	4	189	756		
TOPLAM	322				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.83); katılımcılardan ormancılarla üretim (iş) konusunda sorun yaşadıklarını

söyleyenler ile odun temin etme konusunda sorun yaşadıklarını söyleyenlerin herhangi bir sorun yaşamadıklarını söyleyenlere göre orman suçlarına verilen cezaları daha ağır buldukları ortaya çıkmıştır ($p<0,05$). Diğer ikili ilişkilerde anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$). Ormancılarla sorun yaşamadığını belirtenler orman suçlarına verilen cezaları diğer gruplara göre hafif bulmaktadır.

3.3.2.10 Köy Refahını İyileştirecek Sektöre Göre Cezalar

Tablo 3.84 Köylülerin orman cezalarına bakış açılarının köy refahını iyileştirecek sektöre göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Sektör	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Cezalar	Tarım	54	148,17	4	9,9	0,04	Anlamlı ($p<0,05$)
	Hayvancılık	235	185,53				
	Ormancılık	10	166,2				
	Turizm	5	154,3				
	Sanayi	58	201,19				
	TOPLAM	362					

Kruskal Wallis H Testi sonucunda katılımcıların köy refahını iyileştirecek sektör ile orman cezalarına bakış açıları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (Tablo 3.84). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.85).

Tablo 3.85 Köylülerin orman cezalarına bakış açıları ile köy refahını iyileştirecek sektör arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Sektör	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Tarım	54	120,67	6516	-2,55	0,01
Hayvancılık	235	150,59	35389		
TOPLAM	289				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.85); katılımcılardan köyün refahının hayvancılık ile artacağını söyleyenlerin tarım çalışmaları artacağını söyleyenlere göre orman suçlarına verilen cezaları daha ağır buldukları ortaya çıkmıştır ($p<0,05$). Diğer ikili ilişkilerde anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

3.3.3 Orman Suçlarından Ceza Alan Kişi Sayılarının İncelenmesi

3.3.3.1 Tapulu Arazi (dönüm) Miktarına Göre Orman Suçlarından Ceza Alan Kişi Sayısı

Tablo 3.86 Orman suçlarından ceza alan kişi sayısının tapulu arazi miktarına (dönüm) göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Tapulu Arazi (dönüm)	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Ceza Alan	Yok	67	172,12	4	18,01	0,00	Anlamlı (p<0,05)
	0-5 dönüm	131	171,11				
	6-10 dönüm	94	184,99				
	11-15 dönüm	27	189,33				
	16 dönüm üzeri	43	215,21				
	TOPLAM	362					

Kruskal Wallis H Testi sonucunda katılımcıların tapulu arazi miktarı ile orman suçundan ceza alan kişi sayısı ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (Tablo 3.86). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.87).

Tablo 3.87 Orman suçlarından ceza alan kişi sayısı ile tapulu arazi miktarı (dönüm) arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Tapulu Arazi (dönüm)	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Yok	67	99,87	6691	-0,13	0,89
0-5 dönüm	131	99,31	13010		
TOPLAM	198				
Yok	67	77,66	5203,5	-1,31	0,19
6-10 dönüm	94	83,38	7837,5		
TOPLAM	161				
Yok	67	46,21	3096	-1,29	0,19
11-15 dönüm	27	50,7	1369		
TOPLAM	94				
Yok	67	50,38	3375,5	-3,14	0,00
16 dönüm üzeri	43	63,48	2729,5		
TOPLAM	110				
0-5 dönüm	131	109,4	14332	-1,77	0,07
6-10 dönüm	94	118,01	11093		
TOPLAM	225				

Tablo 3.87 (devam ediyor).

Tapulu Arazi (dönüm)	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
0-5 dönüm	131	78,13	10235,5	-1,58	0,11
11-15 dönüm	27	86,13	2325,5		
TOPLAM	158				
0-5 dönüm	131	82,26	10776,5	-3,93	0,00
16 dönüm üzeri	43	103,45	4448,5		
TOPLAM	174				
6-10 dönüm	94	60,68	5704	-0,29	0,77
11-15 dönüm	27	62,11	1677		
TOPLAM	121				
6-10 dönüm	94	65,42	6149,5	-2,2	0,03
16 dönüm üzeri	43	76,83	3303,5		
TOPLAM	137				
11-15 dönüm	27	32,39	874,5	-1,31	0,19
16 dönüm üzeri	43	37,45	1610,5		
TOPLAM	70				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.87); katılımcılardan tapulu arazi miktarı 16 dönümden fazla olanlar arazisi olamayanlar (Yok), 0-5 dönüm arası olanlar ve 6-10 dönüm arası olanlara göre orman suçlarından ceza alan kişi sayısının daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Diğer ikili ilişkilerde anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$).

3.3.3.2 Yıllık Odun İhtiyacına (ster/yıl) Göre Orman Suçlarından Ceza Alan Kişi Sayısı

Tablo 3.88 Orman suçlarından ceza alan kişi sayısının yıllık odun ihtiyacına (ster/yıl) göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Odun İhtiyacı (ster/yıl)	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Ceza Alan	5 ster/yıl ve aşağısı	68	166,59	3	9,96	0,02	Anlamlı ($p < 0,05$)
	6-10 ster/yıl	192	182,38				
	11-15 ster/yıl	72	181,36				
	16-20 ster/yıl	30	210				
	TOPLAM	362					

Kruskal Wallis H Testi sonucunda katılımcıların yıllık odun ihtiyacı ile orman suçundan ceza alan kişi sayısı ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (Tablo 3.88).

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.89).

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.89); katılımcılardan yıllık odun ihtiyacı 16-20 ster/yıl olanların 5 ster/yıl ve aşağısı ile 6-10 ster/yıl olanlara göre orman suçlarından ceza alan kişi sayısının daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır ($p<0,05$). Diğer ikili ilişkilerde anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Tablo 3.89 Orman suçlarından ceza alan kişi sayısı ile yıllık odun ihtiyacı (ster/yıl) arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Odun İhtiyacı (ster/yıl)	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
5 ster/yıl ve aşağısı	68	122,12	8304	-1,88	0,06
6-10 ster/yıl	192	133,47	25626		
TOPLAM	260				
5 ster/yıl r ve aşağısı	68	67,59	4596	-1,58	0,11
11-15 ster/yıl	72	73,25	5274		
TOPLAM	140				
5 ster/yıl ve aşağısı	68	45,88	3120	-3,23	0,00
16-20 ster/yıl	30	57,7	1731		
TOPLAM	98				
6-10 ster/yıl	192	132,7	25478,5	-1,12	0,91
11-15 ster/yıl	72	131,97	9501,5		
TOPLAM	264				
6-10 ster/yıl	192	109,21	20968,5	-2,08	0,03
16-20 ster/yıl	30	126,15	3784,5		
TOPLAM	222				
11-15 ster/yıl	72	49,15	3538,5	-1,84	0,06
16-20 ster/yıl	30	57,15	1714,5		
TOPLAM	102				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.89); katılımcılardan yıllık odun ihtiyacı 16-20 ster/yıl olanların 5 ster/yıl ve aşağısı ile 6-10 ster/yıl olanlara göre orman suçlarından ceza alan kişi sayısının daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır ($p<0,05$). Diğer ikili ilişkilerde anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

3.3.3.3 Ormanın Köylü İçin Anlamına Göre Orman Suçlarından Ceza Alan Kişi Sayısı

Kruskal Wallis H Testi sonucunda katılımcıların ormanın köylü için anlamı ile orman suçundan ceza alan kişi sayısı ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (Tablo 3.90). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.91).

Tablo 3.90 Orman suçlarından ceza alan kişi sayısının ormanın köylü için anlamına göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Ormanın Anlamı	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Ceza Alan	İş (Gelir)	61	206,59	5	14,43	0,01	Anlamlı (p<0,05)
	Odun	62	179,23				
	Sağlık	81	167,42				
	Güzellik	30	174				
	Erozyon Önleme	11	172,36				
	Hava-Su	117	182,15				
	TOPLAM	362					

Tablo 3.91 Orman suçlarından ceza alan kişi sayısı ile ormanın köylü için anlamı arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Orman İfade	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
İş (Gelir)	61	66,7	4069	-2,08	0,04
Odun	62	57,37	3557		
TOPLAM	123				
İş (Gelir)	61	80,2	4892	-3,48	0,00
Sağlık	81	64,95	5261		
TOPLAM	142				
İş (Gelir)	61	48,7	2971	-1,94	0,05
Güzellik	30	40,5	1215		
TOPLAM	91				
İş (Gelir)	61	37,54	2290	-1,32	0,19
Erozyon Önleme	11	30,73	338		
TOPLAM	72				
İş (Gelir)	61	97,44	5944	-2,18	0,03
Hava-Su	117	85,36	9987		
TOPLAM	178				
Odun	62	74,66	4629	-1,35	0,17
Sağlık	81	69,96	5667		
TOPLAM	143				
Odun	62	46,94	2910	-0,4	0,69
Güzellik	30	45,6	1368		
TOPLAM	92				

Tablo 3.91 (devam ediyor).

Orman İfade	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Odun	62	37,21	2307	-0,35	0,73
Erozyon Önleme	11	35,82	394		
TOPLAM	73				
Odun	62	89,05	5521	-0,3	0,77
Hava-Su	117	90,5	10589		
TOPLAM	179				
Sağlık	81	55,44	4491	-0,67	0,51
Güzellik	30	57,5	1725		
TOPLAM	111				
Sağlık	81	46,35	3754	-0,35	0,73
Erozyon Önleme	11	47,64	524		
TOPLAM	92				
Sağlık	81	94,72	7672	-1,8	0,07
Hava-Su	117	102,81	12029		
TOPLAM	198				
Güzellik	30	71,35	2140,5	-0,64	0,52
Hava-Su	117	74,68	8737,5		
TOPLAM	147				
Erozyon Önleme	11	61,32	674,5	-0,49	0,62
Hava-Su	117	64,8	7581,5		
TOPLAM	128				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.91); katılımcılardan ormanın kendileri için iş (gelir) anlam ifade ettiğini söyleyenlerin odun, sağlık, hava ve su ifade ettiğini söyleyenlere göre orman suçlarından ceza alan kişi sayısının daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Diğer ikili ilişkilerde anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$).

3.3.3.4 Ormancılıkla İlgili Konularda Danışılan Kişilere Göre Orman Suçlarından

Ceza Alan Kişi Sayısı

Kruskal Wallis H Testi sonucunda katılımcıların ormancılıkla ilgili konularda danışılan kişiler ile orman suçundan ceza alan kişi sayısı ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (Tablo 3.92). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.93).

Tablo 3.92 Orman suçlarından ceza alan kişi sayısının ormancılıkla ilgili konularda danışılan kişilere göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Danışılan Kişiler	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Ceza Alan	Kooperatif Başkanı	32	223,5	4	18,13	0,00	Anlamlı (p<0,05)
	Köy Muhtarı	192	175,95				
	Ormancılar	69	187,3				
	İşletme Şefi	66	172,36				
	İşletme Müdürü	3	156				
	TOPLAM	362					

Tablo 3.93 Orman suçlarından ceza alan kişi sayısı ile ormancılıkla ilgili konularda danışılan kişiler arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Diyalog	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Kooperatif Başkanı	32	137,63	4404	-3,86	0,00
Köy Muhtarı	192	108,31	20796		
TOPLAM	224				
Kooperatif Başkanı	32	57,94	1854	-2,2	0,03
Ormancılar	69	47,78	3297		
TOPLAM	101				
Kooperatif Başkanı	32	58,88	1884	-3,39	0,00
İşletme Şefi	66	44,95	2967		
TOPLAM	98				
Köy Muhtarı	192	128,84	24736,5	-1,34	0,18
Ormancılar	69	137,02	9454,5		
TOPLAM	261				
Köy Muhtarı	192	130,14	24987	-0,44	0,66
İşletme Şefi	66	127,64	8424		
TOPLAM	258				
Köy Muhtarı	192	98,16	18847,5	-0,61	0,55
İşletme Müdürü	3	87,5	262,5		
TOPLAM	195				
Ormancılar	69	70,74	4881	-1,41	0,16
İşletme Şefi	66	65,14	4299		
TOPLAM	135				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.93); katılımcılardan ormancılıkla ilgili konularda bilgi edinmek için kooperatif başkanına giderim diyenlerin muhtara, ormancılara ve işletme şefine giderim diyenlere göre

orman suçlarından ceza alan kişi sayısının daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır ($p<0,05$). Diğer ikili ilişkilerde anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

3.3.3.5 Ormancılarla Sorun Yaşama Sıklığına Göre Orman Suçlarından Ceza Alan Kişi Sayısı

Kruskal Wallis H Testi sonucunda katılımcıların ormancılarla sorun yaşama sıklığı ile orman suçlarından ceza alan kişi sayısı ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (Tablo 3.94). İki'den fazla grup olmadığı için Mann-Whitney U Testi yapmaya gerek kalmamıştır. Tabloya göre; ormancılarla nadiren sorun yaşadıklarını söyleyenlerin hiçbir zaman sorun yaşamadığını söyleyenlere göre orman suçlarından ceza alan kişi sayısının daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 3.94 Orman suçlarından ceza alan kişi sayısının ormancılarla sorun yaşama sıklığına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Sorun Sıklığı	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Ceza Alan	Nadiren	44	229,64	1	29,16	0,00	Anlamlı ($p<0,05$)
	Hiçbir Zaman	318	174,84				
	TOPLAM	362					

3.3.3.6 Ormancılarla Yaşanan Sorunun Türüne Göre Orman Suçlarından Ceza Alan Kişi Sayısı

Tablo 3.95 Orman suçlarından ceza alan kişi sayısının ormancılarla yaşanan sorunun türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Sorun Türü	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Ceza Alan	Yok	318	174,84	5	34,26	0,00	Anlamlı ($p<0,05$)
	Üretim(İş)	5	228				
	Mülkiyet	1	336				
	Odun Temini	33	232,36				
	Avlanma	1	156				
	Yol-Su	4	201				
	TOPLAM	362					

Kruskal Wallis H Testi sonucunda katılımcıların ormancılarla yaşanan sorunun türü ile orman cezalarına bakış açıları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (Tablo 3.95). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.96).

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.96); katılımcılardan ormancılarla üretim (iş) ve odun temini konusunda sorun yaşadıklarını söyleyenlerin herhangi bir sorun yaşamadığını (Yok) söyleyenlere göre orman suçlarından ceza alan kişi sayısının daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Diğer ikili ilişkilerde anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$).

Tablo 3.96 Orman suçlarından ceza alan kişi sayısı ile ormancılarla yaşanan sorunun türü arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Sorun Türü	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Yok	318	161,27	51282,5	-2,1	0,04
Üretim (İş)	5	208,7	1043,5		
TOPLAM	323				
Yok	318	170,76	54300,5	-5,1	0,00
Odun Temini	33	226,53	7475,5		
TOPLAM	351				
Yok	318	161,21	51265	-0,93	0,35
Yol-Su	4	184,5	738		
TOPLAM	322				

3.3.4 Orman Köylülerinin Doğal Ekosistemlere Bağlı Olarak Yaşamalarında Etkili Olan Faktörler

Orman köylülerinin doğal ekosistemlere bağlı olarak yaşamalarına etkili olabilecek çeşitli faktörleri belirlemek için faktör analizi uygulanmıştır. Bu amaçla, araştırma kapsamında faktör analizine sokulan 23 adet değişkenin analizdeki simgeleri Tablo 3.97’de verilmiştir.

Tablo 3.97 Faktör analizinde kullanılan değişkenler.

Sıra No	Değişkenler	Analizdeki Simgesi
1	Orman köy kooperatifine karşı duyulan memnuniyet	KOOP
2	Orman köy kooperatifinden memnun olma sebebi	EVETSE
3	Orman köy kooperatifinden memnun olmama sebebi	HAYIRSA
4	Köy veya şehir yaşantısını tercih etme	SEHIRMI
5	Şehir yaşantısını köy yaşantısına tercih etme sebebi	SEHRSBP
6	Köy yaşantısını şehir yaşantısına tercih etme sebebi	KOYSEBEB
7	Ormanda avlanmanın amacı	avamac
8	Ormanda avlanan hayvanın türü	avtürü
9	Ormana ava gidiş sıklığı	avagidis
10	Orman işletme personeli ile sorun yaşama sıklığı	sorsebep
11	Orman işletme personeli ile yaşanan sorunların önlenmesi için yapılacaklar	sorönle
12	Orman işletme personeli ile yaşanan sorunların türü	soruntür
13	Orman işletme personeli ile yaşanan sorunların varlığı	sorun
14	Odun temin etmede yaşanan sorunlar	ODSORUN
15	Odun temin etmede yaşanan sorunların sebebi	ODSEBEP
16	Hanede orman suçundan ceza alan kişi sayısı	cezaalan
17	Hanede orman suçundan ceza alan kişinin hangi suçtan ceza aldığı	suctur
18	Orman köylülerinin orman suçlarına olan bilinç düzeyleri	sucbil
19	Orman köylülerinin sahip oldukları yasal haklara olan bilinç düzeyleri	hakbil
20	Orman köylülerinin ana gelir kaynakları	Anagelir
21	Orman köylülerinin sahip oldukları sosyal güvence	güvence
22	Orman köylülerinin ısınmak ve yemek pişirmek için kullandıkları kaynaklar	isinma
23	Orman köylülerinin yıllık ihtiyaç duydukları odun miktarı	sterodun

Tablo 3.98 KMO katsayısı ve Bartlett Sphericity testi.

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		0,616
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	7624,003
	df	253
	Sig.	0,00

Verilerin faktör analizi için uygunluğu Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı ve Bartlett Sphericity testiyle incelenmiştir. KMO katsayısının 0,60'dan yüksek olması ve Bartlett testinin anlamlı çıkması, verilerin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir. Bu araştırmadan elde edilen veriler için KMO katsayısı 0,616, Bartlett Sphericity testi ise (7624,003; $p < 0,00$) anlamlı bulunmuştur (Tablo 3.98). Eldeki verilerin faktör analizi için uygun olduğunu gösteren bu değerler elde edildikten sonra faktör analizi yapılmıştır. Toplam

açıklanan varyans sayısına bakıldığında (Tablo 3.99) ölçekte özdeğeri 1 den büyük olan 10 faktör görülmektedir.

Tablo 3.99 Faktör analizi sonuçlarına göre toplam varyansın açıklanması.

Faktörler	İlk Özdeğerler			Rotasyon Öncesi Çevrilmemiş Faktör Yüklerinin Karesi			Rotasyon Sonucu Çevrilmiş Faktör Yüklerinin Karesi		
	Toplam	Varyans (%)	Birikimli Varyans (%)	Toplam	Varyans (%)	Birikimli Varyans (%)	Toplam	Varyans (%)	Birikimli Varyans (%)
1	3,478	15,123	15,123	3,478	15,123	15,123	2,83	12,305	12,305
2	2,918	12,689	27,812	2,918	12,689	27,812	2,787	12,119	24,424
3	2,702	11,749	39,561	2,702	11,749	39,561	2,763	12,013	36,437
4	2,196	9,546	49,108	2,196	9,546	49,108	1,976	8,592	45,029
5	1,96	8,523	57,631	1,96	8,523	57,631	1,955	8,501	53,53
6	1,864	8,105	65,736	1,864	8,105	65,736	1,833	7,968	61,498
7	1,565	6,803	72,539	1,565	6,803	72,539	1,756	7,636	69,134
8	1,451	6,307	78,846	1,451	6,307	78,846	1,697	7,379	76,513
9	1,317	5,727	84,573	1,317	5,727	84,573	1,591	6,917	83,431
10	1,071	4,656	89,229	1,071	4,656	89,229	1,334	5,799	89,229
11	0,625	2,717	91,947						
12	0,392	1,703	93,649						
13	0,343	1,493	95,142						
14	0,277	1,203	96,346						
15	0,204	0,889	97,234						
16	0,181	0,787	98,021						
17	0,157	0,682	98,703						
18	0,125	0,542	99,245						
19	5,06E-02	0,22	99,465						
20	4,44E-02	0,193	99,658						
21	3,86E-02	0,168	99,826						
22	2,28E-02	9,93E-02	99,925						
23	1,72E-02	7,49E-02	100						

Tablo 3.100 Dönüştürülmüş faktör matrisi.

Değişkenler	Faktörler									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
KOOP	0,979									
EVETSE	0,956									
HAYIRSA	-0,955									
SEHIRMI		-0,977								
SEHRBP		0,972								
KOYSEBEB		0,912								
avamac			0,979							
avturu			0,969							
avagidis			-0,915							
sorsebep				0,983						
sorönle				0,983						

Tablo 3.100 (devam ediyor).

Değişkenler	Faktörler									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
soruntür					0,97					
sorun					-0,968					
ODSORUN						0,946				
ODSEBEP						-0,941				
cezaalan							0,928			
suctur							0,919			
sucbil								0,905		
hakbil								0,905		
Anagelir									0,892	
güvence									0,873	
isinma										-0,846
sterodun										0,756

Dönüştürülmüş faktör matrisinde de görüldüğü gibi (Tablo 3.100); 23 adet değişken arasındaki korelasyonlar toplam 10 faktör ile temsil edilmiştir. Her faktörde, en yüksek korelasyona sahip değişken ilk sırada yer almıştır. Böylelikle;

1. faktörün ilk değişkeni kooperatiften memnun olma durumu (KOOP),
2. faktörün ilk değişkeni köy veya şehir yaşantısı tercihi (SEHIRMI),
3. faktörün ilk değişkeni ormanda avlanmanın amacı (avamac),
4. faktörün ilk değişkeni orman işletme personeli ile yaşanan sorunların sebebi (sorrsebep),
5. faktörün ilk değişkeni orman işletme personeli ile yaşanan sorunların türü (soruntür),
6. faktörün ilk değişkeni odun temin etmede yaşanan sorunlar (ODSORUN),
7. faktörün ilk değişkeni hanede orman suçundan ceza alan kişi sayısı (cezaalan),
8. faktörün ilk değişkeni orman köylülerinin suç bilinçleri (sucbil),
9. faktörün ilk değişkeni orman köylülerinin ana gelir kaynakları (Anagelir),
10. faktörün ilk değişkeni orman köylülerinin ısınmak ve yemek pişirmek için kullandıkları kaynaklar (isinma) olmuştur.

Köylüyü orman ekosistemine bağlı kılan faktörlerin başında burada doğmuş ve büyümüş olmaları gelmektedir. Bu nedenle katılımcıların çoğu köyde yaşamaktan memnun olduklarını dile getirmişlerdir. Civardaki ormanlardan yapacak ve yakacak odun ihtiyaçlarını yasal veya yasal olmayan yollardan karşılamışlar, bağ, bahçe için ormandan açma yoluna gitmişlerdir. Bu sebeple orman işletme personeli ile pek çok kez karşı karşıya gelmişlerdir. Yapılacak planlarda başarılı olmak için bu çatışmaların varlığı ve çözüm önerileri de dikkate alınmalıdır.

Tablo 3.101 Faktör analizi sonucunda elde edilen faktörler ve ağırlıkları.

Faktör Adı	Ağırlık (%)
1. Kooperatif çalışmalarına bakış açısı	12,305
2. Köy ve şehir yaşantısı tercihi	12,119
3. Avlanma şekli ve tercihi	12,013
4. Orman işletme personeli ile yaşanan sorunların sebepleri ve çözümleri	8,592
5. Orman işletme personeli ile yaşanan sorunlar	8,501
6. Odun temini ve karşılaşılan güçlükler	7,968
7. Orman suçları ve cezaları	7,636
8. Orman suçları ve yasal haklara olan bilinç	7,379
9. Ana gelir kaynağı ve sosyal durum	6,917
10. Isınma şekli ve odun ihtiyacı	5,799
TOPLAM	<u>89,229</u>

Faktör analizi ile elde edilen 10 adet faktörden; köylünün ana gelir kaynağı ve sosyal durumu, ısınma şekli ve odun ihtiyacı, odun temini ve karşılaşılan güçlükler ile orman işletme personeli ile yaşanan sorunlar, bu sorunların sebep ve çözümleri direk ETFOP'ta sosyo-ekonomik envanter konularıyla ilgilidir (Tablo 3.101).

BÖLÜM 4

SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1 SONUÇLAR

4.1.1 Yerleşim Alanları Civarındaki Alanların Değişimi

4.1.1.1 Orman Alanı Değişimi

Her bir plan yılına içerisindeki 0-250 m, 250-500 m ve 500-1000 m'lik etkilenme bölgelerinde yapılan ölçüm sonuçlarına göre; orman alanlarının 0-250 m'lik alanda az olduğu 500-1000 m'ye doğru giderek arttığı tespit edilmiştir. Herkesçe bilinen ve önlenmesi güç bir olgu olan insanoğlunun yaşadığı alan civarındaki ormanlara olan etkisi burada bir kez daha ortaya çıkmıştır. Her bir etkilenme bölgesi içerisindeki orman alanlarına yıllar itibariyle bakıldığında (Tablo 4.1), azalan ve artan dalgalı bir yapı görülmektedir. Plan dönemlerinin başlangıç yılları olan 1967, 1986 ve 2001 yıllarında orman alanlarındaki artış ve azalışlar küçük miktarlarda gerçekleşirken, 2011 yılında (2001-2010 plan yılı sonunda) orman alanı artışının hem büyük miktarlarda, hem de üç etkilenme bölgesi içerisinde sürekli olduğu görülmektedir.

Tablo 4.1 Plan yıllarına göre etkilenme bölgeleri içerisindeki orman alanlarının değişimi.

Uzaklık (m)	Plan Yıllarına Göre Orman Alanı Değişimi (ha)			
	1967-1986	1986-1995	2001-2010	2011-2020
0-250	288,76	225,82 ↓	172,57 ↓	463,65 ↑
250-500	381,13	393,50 ↑	357,01 ↓	715,27 ↑
500-1000	771,79	749,11 ↓	780,30 ↑	1018,41 ↑

0-250 m içerisindeki orman alanları, 1967 ve 1986 (1967-1986 plan yılı sonu) yılında hemen hemen aynı iken 2001 (1986-1995 plan yılı sonu) yılında %24 kadar azalmış, 2011 (2001-2010 plan yılı sonu) yılında ise %169 gibi büyük bir oranda artış göstermiştir.

250-500 m içerisindeki orman alanları, 1967 yılına göre 1986 yılında %3 artmış, 2001 yılında %9 azalmış, 2011 yılında ise %100 artış göstermiştir.

500-100 m içerisindeki orman alanları, 1967 yılındaki miktara göre 1986 yılında %3 azalmış, 2001 yılında %4 artmış, 2011 yılında ise yaklaşık %31 artış göstermiştir.

4.1.1.2 Ziraat Alanı Değişimi

Yapılan ölçümlerin sonucuna göre orman alanlarının miktarı yerleşim merkezlerinden uzaklaştıkça artarken, ziraat alanlarının miktarı ise uzaklaştıkça azalmaktadır. Yani yerleşim biriminden olan mesafeye ile orman alanı miktarı arasında doğru, ziraat alanı miktarı ile ters bir orantı söz konusudur.

Tablo 4.2 Plan yıllarına göre etkilenme bölgeleri içerisindeki ziraat alanlarının değişimi.

Uzaklık (m)	Plan Yıllarına Göre Ziraat Alanı Değişimi (ha)			
	1967-1986	1986-1995	2001-2010	2011-2020
0-250	1151,32	983,56 ↓	1267,41 ↑	891,34 ↓
250-500	904,54	866,94 ↓	927,49 ↑	502,61 ↓
500-1000	543,31	559,21 ↑	533,1 ↓	243,44 ↓

Yıllar itibariyle her bir etkilenme bölgesi içerisinde ki ziraat alanı değişimlerini gösteren Tablo 4.2' de görüldüğü üzere; sadece 2001 yılında (1986-2001 plan yılı sonu) ziraat alanı miktarı 0-250 ve 250-500 m'lik etkilenme bölgelerinde artış göstermiştir, 500-1000 m'de ise azalma olduğu tespit edilmiştir. 500-100 m'lik alanda ziraat alanı sadece 1986 yılında (1967-1986 plan yılı sonu) artış göstermiştir. 2011-2020 plan yılı başlangıcında yapılan envantere göre ziraat alanlarındaki azalma diğer yıllara göre daha fazladır. Bunun sebebi olarak köylerde yaşanan mevsimlik ya da süresiz olarak gerçekleşen göçlerin etkisi gösterilebilir.

4.1.1.3 İskan Alanı Değişimi

İskan alanı miktarları 1986 yılında bütün etkilenme bölgeleri içerisinde artış gösterirken, 2001 yılında hepsinde bir azalma görülmektedir (Tablo 4.3). 2011 yılında 0-250 m içerisinde küçük de olsa bir artış olurken, diğer etkilenme bölgelerinde azalma devam etmiş 500-1000 m içerisinde iskan alanına rastlanmamıştır. Çalışmamız kapsamında yaptığımız anket

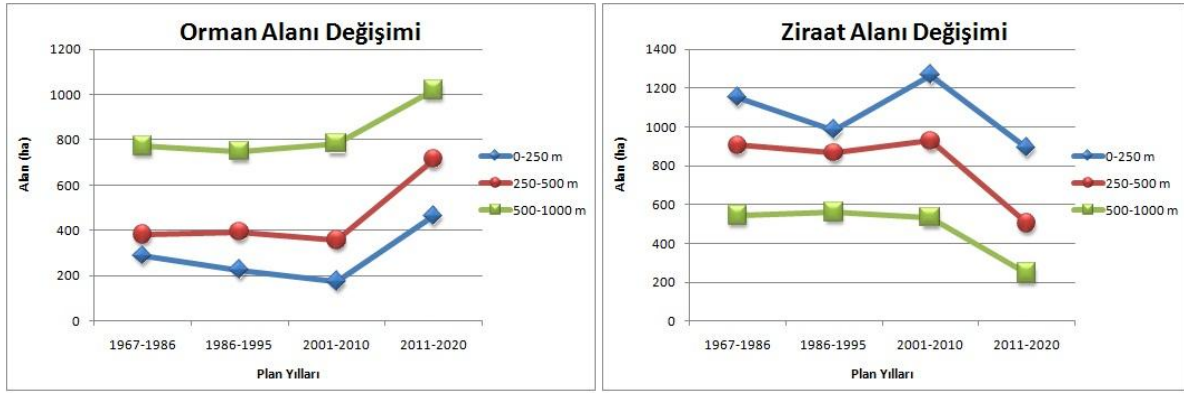
çalışmalarını her haneye ulaşma amacıyla yürüttüğümüz için köylerdeki hanelerin büyük oranda boş olduğu tespit edilmiştir. Merkez kabul edilen köylere birkaç kilometre uzakta dağınık halde olan mahalleler merkeze göre neredeyse boştur. Yani göç dağınık alandaki bu uzak mahallerden içeriye doğru gelişmiştir.

Tablo 4.3 Plan yıllarına göre etkilenme bölgeleri içerisindeki iskan alanlarının değişimi.

Uzaklık (m)	Plan Yıllarına Göre İskan Alanı Değişimi (ha)			
	1967-1986	1986-1995	2001-2010	2011-2020
0-250	241,9	410,79 ↑	181,98 ↓	185 ↑
250-500	0	28,18 ↑	7,14 ↓	4,61 ↓
500-1000	0	3,67 ↑	1,95 ↓	0 ↓

Orman, ziraat ve iskan alanları için yapılan tespitler sonucunda elde edilen alan değişimlerinin bu şekilde ortaya çıkmasında şüphesiz ki yörede yaşanan süreli ve süresiz göçlerin etkisi büyüktür. Azalan nüfusla beraber ormanlar üzerindeki baskı azalmış, azalan baskıyla birlikte orman suçları da azalmıştır. Arazide yapılan gözlemler ve elde edilen verilere göre, orman kenarındaki tarla, bağ ve bahçelerin kimi mera, kimi de üzerine gelen orman ağacı fidanları ile ormanlık alana doğru kaymaya başlamıştır. Zamanında ormandan açmacılık ile tarlaya dönüşen pek çok alan bu şekilde serbest bırakıldığında muhakkak eski şekli olan orman alanına dönüşecektir.

Etkilenme bölgelerindeki orman, ziraat ve iskan alanlarının plan yılları itibariyle değişimlerinin kolayca izlenebilmesi için şekil olarak verilmiştir (Şekil 4.1). Şekilde görüldüğü gibi her bir etkilenme bölgesinde ziraat alanı azaldıkça orman alanı artmış, ziraat alanı artıkça da orman alanı azalmıştır. Ancak 1986-1995 plan yılında 0-250 m etkilenme bölgesi içerisinde hem orman alanı hem de ziraat alanı azalma gösterirken iskan alanı artış göstermiştir. Burada artış ve azalış ziraat ile iskan alanı arasındaki durumdan kaynaklanmaktadır. Plan haritalarına ayrı ayrı iskan veya ziraat yerine ziraat ve iskanın bir bütün olarak edilmesinden (Z-İs) kaynaklandığı düşünülmektedir.

a) Orman alanı değişimi.

b) Ziraat alanı değişimi.

c) İskan alanı değişimi.

Şekil 4.1 Plan yıllarına göre etkilenme bölgeleri içerisindeki orman (a), ziraat (b) ve iskan (c) alanlarının değişimleri.

4.1.2 Plan Dönemi İçerisinde Gençleştirilmesi Ön Görülen Meşcerelerin Durumu

4.1.2.1 1967-1986 Plan Periyodu Sonundaki Durum

Meşcere tipleri haritalarına göre, 1967-1986 plan yılı periyodunda gençleştirilmesi ön görülen toplam 556,525 ha alanın plan süresi sonunda yaklaşık %4'ünün (23,725 ha) ziraat (Z), %25'inin (138,808 ha) bir (1) kapalı ve çok bozuk (ÇB), geriye kalan %50'sinin de (277,012 ha) iki (2) ve üç (3) kapalı meşcerelere dönüştüğü tespit edilmiştir. Plan süresi sonunda gençlik ve sıklık (a) çağına ulaşmış olan sadece 116,98 ha (%21) alan tespit edilmiştir. Bir (1) kapalı olan meşcerelerin gençleştirme çalışmaları için tohumlama kesimi ile alanda bırakılan ağaçların oluşturduğu meşcerelerin olma olasılığı da yüksektir (%25). Böyle olduğunu varsaysak bile gençleştirilmesi ön görülen meşcerelerin %54'ünde gençleştirme çalışması yapılmadığı görülmektedir.

1967-1986 plan süresi sonunda ziraat alanına dönüşen orman alanlarının en yakın yerleşim alanlarına olan ortalama uzaklıkları 1.030 m'dir (min=180 m, max=1.950 m). Kapalılığı 1'e (bir) düşen meşcereler ile çok bozuk (ÇB) hale gelen meşcerelerin en yakın yerleşim alanına olan ortalama uzaklıkları 1.040 m'dir (min=150 m, max=2.200 m). Yani planlama süresi içerisinde orman alanlarında görülen gerileme ve bozulmalar yerleşim yerlerine ortalama 1.000 m'lik mesafe içerisindeki alanlarda gerçekleşmiştir.

4.1.2.2 1986-1995 Plan Periyodu Sonundaki Durum

1986-1995 plan yılı periyodunda gençleştirilmesi ön görülen toplam 261,198 ha alanın plan süresi sonunda yaklaşık %3'ü (7,231 ha) ziraat (Z), %45'i (117,312 ha) bir (1) kapalı ve geriye kalan %52'lik (136,655 ha) kısmı da iki (2) ve üç (3) kapalı meşcereler olarak tespit edilmiştir. Ancak plan süresi sonunda gençlik ve sıklık (a) çağında hiçbir meşcere tipine rastlanmamıştır. Bir (1) kapalı olan meşcerelerin gençleştirme çalışmaları için tohumlama kesimi ile alanda bırakılan ağaçlardan oluşmuş meşcerelerin olma olasılığı da vardır (%45). Böyle olsa bile gençleştirilmesi ön görülen meşcerelerin %52'sinde gençleştirme çalışması yapılmadığı görülmektedir.

1986-1995 plan süresi sonunda ziraat alanına dönüşen orman alanlarının en yakın yerleşim alanlarına olan ortalama uzaklıkları 935 m'dir (min=95 m, max=1.950 m). Kapalılığı 1'e (bir) düşen meşcereler ile çok bozuk (ÇB) hale gelen meşcerelerin en yakın yerleşim alanına olan ortalama uzaklıkları ise 935 m'dir (min=95 m, max=2.350 m). Yani istenenin aksi yönde gelişim gösteren bu alanlar yerleşim yerlerine ortalama olarak 900-1000 m arasındaki mesafe içerisinde gerçekleşmiştir.

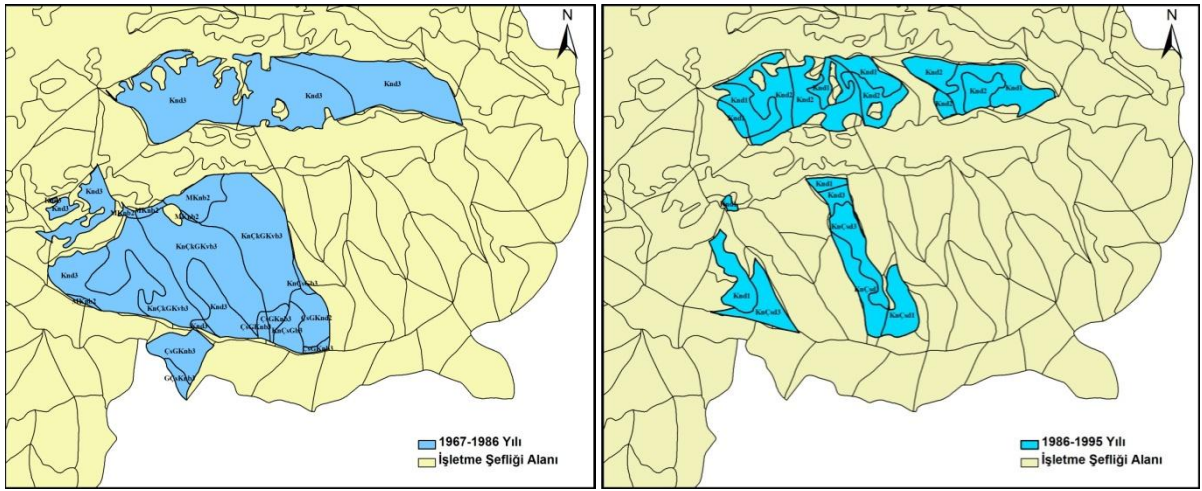
4.1.2.3 2001-2010 Plan Periyodu Sonundaki Durum

2001-2010 plan yılı periyodunda gençleştirilmesi ön görülen toplam 168,2 ha alanın plan süresi sonunda yaklaşık %1'i (1,46 ha) ziraat (Z), %5'i (8,35 ha) bir (1) kapalı ve bozuk, %54'ü (90,98 ha) iki (2), üç (3) kapalı meşcereler olarak tespit edilmiştir. Plan süresi sonunda gençlik ve sıklık (a) çağında sadece 67,41 ha (%40) meşcere tipine rastlanmıştır. Fakat bir (1) kapalı olan meşcerelerin gençleştirme çalışmaları için tohumlama kesimi ile alanda bırakılmış ağaçların oluşturduğu meşcereler olma olasılığı da düşünülmelidir (%5). Durum ne olursa

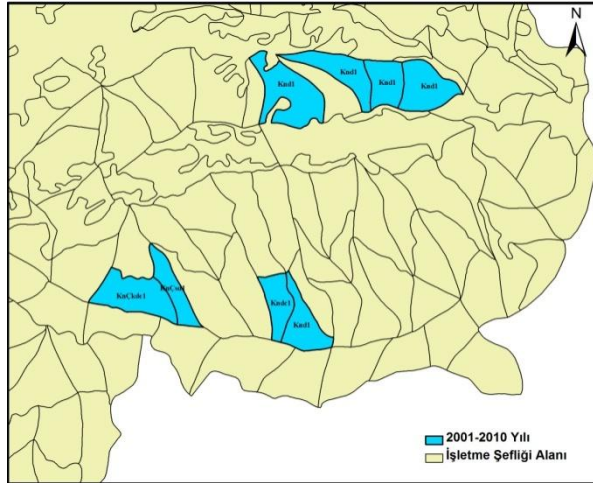
olsun plan süresi sonunda gençleştirilmesi ön görülen meşcerelerin %54'ünde gençleştirme çalışması yapılmadığı ortadadır.

2001-2010 plan süresi sonunda ziraat alanına dönüşen orman alanlarının en yakın yerleşim alanlarına olan ortalama uzaklıkları 772 m'dir (min=750 m, max=1.100 m). Kapalılığı 1'e (bir) düşen meşcereler ile çok bozuk (ÇB) hale gelen meşcerelerin en yakın yerleşim alanına olan ortalama uzaklıkları ise 861 m'dir (min=95 m, max=2.350 m). Yani baskı görmüş, kapalılığı düşmüş ve gerilemiş meşcereler yerleşim yerleri ile ortalama olarak 700-800 m'lik mesafe içerisindeki alanlarda yer almaktadır.

a) 1967-1986 plan periyodu.

b) 1986-1995 plan periyodu.

c) 2001-2010 plan periyodu.

Şekil 4.2 Gençleştirilmesi öngörülen meşcerelerin plan yılları itibariyle şeflik alanındaki konumları (a, b, c).

Sökü Orman İşletme Şefliği'ne ait bütün amenajman planlarında gençleştirmesi ön görülen meşcereler olarak verilen meşcerelerin hepsinin şeflik meşcere tipleri haritalarında aynı bölge içerisinde yer aldığı tespit edilmiştir. Yani gençleştirme alanları her plan dönemi için aynı bölgeler içerisinde verilmiştir (Şekil 4.2).

4.1.3 Yerleşim Yerlerine 1000 m'den Daha Uzak Meşcerelerde Görülen Değişimler

Tablo 4.4 Yerleşim alanlarından 1000 m'den daha uzaktaki meşcerelerin gelişimleri.

Nokta No	1967-1986		1986-1995		2001-2010		2011-2020	
	Bölme	Meşcere	Bölme	Meşcere	Bölme	Meşcere	Bölme	Meşcere
1	41	KnÇsGb3	33	KnGc3	33b	KnGdc3	33	KnCd3
2	54	Knd3	50	Knc3	50a	Knd3	50	KnGD
3	41	KnÇsGb3	33	KnGc3	33b	KnGdc3	33	KnGcd3
4	50	KnÇkGKvb3	42	KnÇsd3	42a	Kndc3	42	Kncd3
5	51	KnÇsGb3	44	Knd3	44b	Kndc3	44	Knd2
6	51	ÇsGKn3	46	KnÇsd3	46b	KnÇsGdc3	46	KnA-1
7	52	KnÇsGb3	47	Knd3	47a	KnÇsGdc3	47	KnD
8	53	Knd2	49	KnGÇsd3	49a	KnÇsGd3	49	KnGA
9	54	KnÇsGb3	50	Knc3	50b	KnGdc3	50	KnGD
10	54	KnÇsGb3	50	KnGc3	50c	KnÇsGdc3	50	KnGD
11	42	KnMd1	18	KnDybc3	18b	Kndc3	18	KnDybc3
12	43	Knd2	34	Knd3	34d	Knd3	34	KnDydc3
13	44	Knd2	35	Knd3	35a	KnDydc3	35	KnDydc3
14	44	Knd3	54	KnDyc3	54a	KnGDydc3	54	GnDyD
15	46	KnÇkGKvb3	36	KnDybc3	36b	Kndc3	36	KnDybc3
16	46	KnÇkGKvb3	56	KnDybc3	56a	Kndc3	56	KnDybc3
17	47	Knd3	58	KnDybc3	58a	KnÇkMc3	58	KnDyD
18	47	MKn3	58	KnDybc3	58b	KnÇkMc3	58	KnDyD
19	48	Knd3	39	Knd2	39b	KnÇkdc1	39	Kncd2
20	48	KnÇkGKvb3	39	Knd1	39b	KnÇkdc1	39	KnGnab3
21	49	Knd3	40	ÇkÇsKna	40b	Knc3	40	KnGnab3
22	49	KnÇkGKvb3	41	ÇkÇsKna	41c	Kn3	41	KnGnab3
23	50	ÇsGKnd2	43	KnÇsd1	43c	Çsb3	43	Çsb3
24	51	KnÇsGb3	44	Knd1	44c	Knd3	44	KnGcd3
25	52	KnÇsGb3	46	KnGÇsc3	46b	KnÇsGdc3	46	KnA-1
26	52	KnÇsGb3	47	KnGÇsd3	47c	KnGdc3	47	KnÇsGD
27	54	Knd2	49	Knd2	49c	KnGdc3	49	Knd1
28	55	Knd2	34	KnGc3	34d	Knd3	34	Knde1
29	44	Knd3	52	Knd1	52b	KnDyd3	52	KnDydc3
30	44	KnÇsGb3	53	KnDyc3	53a	KnDyd3	53	KnD
31	45	KnÇkGKvb3	54	KnDyc3	54b	KnÇsd3	54	KnÇsD

Tablo 4.4 (devam ediyor).

Nokta No	1967-1986		1986-1995		2001-2010		2011-2020	
	Bölme	Meşcere	Bölme	Meşcere	Bölme	Meşcere	Bölme	Meşcere
32	46	KnÇkGKvb3	55	KnÇsGc3	55a	KnÇsGd3	55	KnDyD
33	46	KnÇkGKvb3	56	KnDybc3	56b	KnDc3	56	KnGcd3
34	59	KnD3	59	KnD1	59a	KnÇsDydc3	59	KnGÇsD
35	59	KnD3	59	KnD1	59b	KnDydc3	59	KnGÇsD
36	47	ÇsGKn3	60	KnGÇsc3	60b	KnGMcd3	60	KnGÇsD
37	47	ÇsGKn3	60	KnGÇsc3	60b	KnGMcd3	60	KnGÇsD
38	61	ÇsGKn3	61	KnGÇsc3	61a	KnGÇsdc3	61	GÇsKnD
39	50	KnÇsGb3	43	KnGÇsc3	43b	KnD1	43	KnGcd3
40	51	KnD2	45	KnGÇsc3	45c	KnÇsdc3	45	KnÇsGD
41	62	ÇsGKn3	62	KnGÇsd3	62b	GKnÇsdc3	62	GKnÇsD
42	62	ÇsGKn3	63	KnGÇsd3	63a	GKnÇsdc3	63	GÇsKnD
43	55	KnD3	51	KnD1	51a	KnDyd3	51	KnDybc3
44	55	KnÇkGKvb3	52	KnD1	52a	KnÇsd3	52	KnDydc3
45	56	KnD3	53	KnD3	53b	KnÇsGd3	53	KnD
46	56	KnD3	53	KnD1	54b	KnÇsd3	54	KnA
47	45	Çkb2	54	KnÇsGc3	55b	KnÇsdc3	55	KnÇsD
48	58	KnÇkGKvb3	57	KnDyc3	57a	KnD3	57	KnGÇsD
49	59	KnÇsGb3	57	KnÇsGc3	57a	KnD3	57	KnGÇsD
50	59	KnD3	59	KnDyc3	59b	KnDydc3	59	KnGÇsD
51	61	ÇsGKn3	61	KnGÇsc3	61b	KnGÇsdc3	61	GÇsKnD
52	61	ÇsGKn3	61	KnGÇsc3	61b	KnGÇsdc3	61	GÇsKnD
53	55	KnD3	51	KnD3	51b	KnD3	51	KnD2
54	56	KnÇkGKvb3	53	KnGd3	53b	KnÇsGd3	53	KnD
55	63	KnD3	54	KnD1	54c	KnÇsd3	54	KnÇsD
56	57	KnÇsGb3	64	KnÇsGc3	64c	KnÇsdc3	64	KnD
57	58	KnÇsGb3	57	KnÇsGc3	57b	KnÇsGdc3	57	KnÇsGD
58	59	KnÇsGb3	57	KnÇsGc3	57c	ÇsKnGdc3	57	KnÇsGD
59	60	KnD2	59	KnGc3	59c	ÇsKnGdc3	59	KnGÇsD
60	63	KnD3	64	KnGÇsc3	64b	KnÇscd3	64	KnD
61	57	KnÇsGb3	65	KnÇsGc3	65b	KnGÇsdc3	65	KnÇsGD
62	58	KnÇsGb3	66	KnÇsGc3	66b	KnGÇsdc3	66	KnGÇsD
63	59	KnÇsGb3	66	KnGc3	66c	KnGÇsdc3	66	GKnA
64	63	KnD3	65	KnGd3	65a	KnGdc3	65	KnGA
65	63	KnÇsGb3	65	KnGd3	65b	KnGÇsdc3	65	KnGA
66	58	KnÇsGb3	66	KnGd3	66c	KnGÇsdc3	66	KnGD

Yerleşim yerlerinden 1000 m'den daha uzak olan orman alanlarında herhangi aksi bir durum gözlemlenmemiş, meşcerelerin gelişim seyirleri normal olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4.4).

4.1.4 Orman Köy ve Köylülerinin Değerlendirilmesi

Araştırma bölgesi içerisindeki köylerde en fazla dolu haneye %33,7 (122 adet) ile Zafer Köyü, en az dolu haneye de %7,7 (28 adet) ile Öncüler Köyü sahiptir. Çalışmalar kapsamında gittiğimiz mahallelerinin birinde karşılaştığımız bir durum olaya en iyi örnek olacaktır. 11 hanelik bir mahallede sadece 4 adet hane dolu olarak tespit edilmiştir. Boş olan hanelerin iş bulmak, çocuklarını okutmak, sağlık gibi çeşitli nedenlerle göç edenlerin boşalttığı haneler olduğu yöre halkı tarafından dile getirilmiştir. Zaten dolu olan hanelerin büyük çoğunluğunda emekli olmuş yaşlıların yaşadığı bire bir gözlemlenmiştir.

Dolu olan hane sayısından sonra bu hanelerde yaşayan erkek birey sayıları incelenmiş, 1 ile 3 arasında erkek bireyin bulunduğu 329 adet (%90,9) hane olduğu tespit edilmiştir. Hiç erkek bireyin olmadığı 12 adet (%3,3) hane ise genellikle eşi vefat etmiş ya da eşi uzakta çalışan bayanların yaşadığı hanelerdir.

Bayan birey sayılarına göre, 322 adet hanede (%89) 1 ile 3 arasında bayan bireyin bulunduğu tespit edilmiştir. Bayan bireyin bulunmadığı %2,2'lik (8 adet hane) kısım, hanımı vefat etmiş erkeklerin bulunduğu hanelerden oluşmaktadır. Hem erkek hem de bayan birey sayısının 1-3 (min=1, max=3) arası olmasında; hanelerde çoğunlukla orta yaş üstü emekli karı-koca çiftin yaşaması, bu çiftlerin yanında daha yaşlı anne ya da babalarının da aynı haneyi paylaşmasının payı olduğu söylenebilir.

Köylerde ankete katılan kişilerin öğrenim durumlarına göre ilk sırada %63 ile (228 adet hane) ilkököl mezunu olanlar yer alırken, bunu %24,6 (89 adet hane) ile herhangi bir öğrenim durumu olmayanlar (Yok) takip etmektedir. Yöre insanının %87,6'sı ilkököl mezunu ve okur-yazarlardan oluşmaktadır. Herhangi bir eğitim-öğretim kurumundan mezun olmayanların tamamına yakını okuma-yazma bildiğini söylemiştir. Önlisans mezunu olan %3'lük (11 adet hane) gruptaki kişilerin çoğunluğu köy imamlarından oluşmaktadır. Görüldüğü üzere köylerdeki insanların büyük çoğunluğunu ilkököl mezunları ve bir eğitim-öğretim kurumundan mezun olmamış ancak okuma-yazma bilenler oluşturmaktadır.

Köy yaşantısı denildiği zaman insanın aklına ilk gelen şey tarım ve hayvancılıktır. Yani köylülerin geçimlerini sağlamak amacıyla tarım ve hayvancılık yaptığı bilinir. Ancak çalışmamız içerisinde bu durumun biraz farklı olduğu tespit edilmiştir. Yöre halkının %71,3'ü

(258 adet hane) ana gelir kaynağı olarak emekli maaşını gösterirken, %10,8'i (39 adet hane) işçilik yaparak ana gelir sağladığını belirtmiştir. Bölgede gözlemediğimiz ve yukarıda da değindiğimiz gibi köylerde orta yaşın üstünde, emekli olmuş insanlar yaşamaktadır. Çiftçilik yaparak ana gelir elde ettiklerini dile getiren %1,7'lik (6 adet hane) kısım ise, genellikle hayvan sayısı 10 ve üzerinde olanlardır. Tarım için gerekli olan traktör başta olmak üzere tarım alet ve edevatları köylüler de yok denecek durumdadır. Şöyle ki, 30 hanelik bir köyde ancak 4-5 kişide traktörün olduğunu söylersek yanlış söylemez, hatta abartmış bile olabiliriz. Ancak Bartın yöresinin, hele hele orman köylerinin engebeli, sarp, dar, erozyona yatkın olan arazi yapısı göz önüne alındığında geniş bir tarımdan söz etmek pek de mümkün değildir. Makineli çalışmaya imkan verecek bir eğimde arazi çok azdır. Sonuç olarak, insan gücü ve emeği ile çalışmaya müsait küçük, dağınık ve eğimli arazilerin olması, yöre insanının yaşlı kesimden oluşması, çoğunun emekli maaşının olması, üretecekleri ürünleri pazarlama kaygısı, domuz gibi yaban hayvanların istilasından ürünleri koruyamamaları gibi bir sürü nedenlerden tarım bu yörede giderek gerilemiştir. Köylülerin çoğu yöreye en yakın pazardan sebzesini, meyvesini ve diğer ihtiyaçlarını rahatça karşıladığını da belirtmiştir. Köylülerden bahçesine, evinin önü ya da arkasına küçük ve büyük ölçekli sera yapanlar da vardır ancak sayıları azdır.

Katılımcıların sosyal güvence durumlarına göre; birinci sırada %66'lık (241 adet hane) oranla SSK'lular ve ikinci sırada %13,5'lik (49 adet hane) Bağ-Kur'lular yer almaktadır. Köylerdeki hane reislerinin birçoğu ya Zonguldak'tan maden işçi emeklisi ya da yurtdışından işçi emeklisidir. Bağ-Kur'luların bir kısmını esnaflar, bir kısmını da çiftçiler oluşturmaktadır. Yalnızca 13 kişi (%3,6) herhangi bir sosyal güvencesi olmadığını belirtmiştir. Yeşil kartlı olan 33 kişi (%9,1) çok yaşlı ya da herhangi bir geliri olmayan ihtiyaç sahibi köylü halkıdır. Burada belirtilmesi gereklidir ki, sosyal güvencem yok diyenlerin yeşil kartlı olma ihtimalleri yüksektir. Ancak araştırma boyunca ankete katılan kişilerin yorum ve cevaplarına sadık kalmak için olduğu gibi değerlendirilmiştir.

Köylülerin yan gelir kaynaklarına bakıldığında; 115 adet hane (%31,8) herhangi bir yan gelir kaynağı olarak bir uğraşının olmadığını belirtmiştir. 67 adet hane hayvancılık (%18,5), 62 adet hane (%17,1) tarım, 38 adet hane tarım ve hayvancılığı birlikte yan gelir olarak yaptığını dile getirmiştir. Yöre halkından %8,8'i (32 adet hane) sadece orman işçiliği, %1,4'ü (5 adet hane) tarım ve ormancılığı bir arada, %6,9'u (25 adet hane) ormancılık ve hayvancılığı bir arada yan gelir elde etmek için yapmaktadır. Konuya ormancılık çalışmaları açısından baktığımızda; ormancılıkla yan gelir elde edenler $32+5+25=65$ adet hane olmaktadır.

Toplamda 362 hane olduğuna göre, ormancılıkla yan gelir elde edenler tüm katılımcıların yaklaşık %18'ini oluşturmaktadır. Yörenin verimli ormanlarla kaplı olmasına rağmen ormancılık işlerinden yan gelir elde edenler beklenenden azdır. Bunun sebebi olarak, ilk başta kooperatifin iş dağıtımındaki tutumu, köylülerin orta yaş üstü olmasına bağlı olarak iş gücü kıtlığı, traktör, motorlu testere gibi çeşitli aletlerin yokluğu, iş kazalarının çok, sigorta ve güvencenin olmaması gibi faktörler gösterilebilir.

Köylülerin ekonomik durumunu ortaya koyabilmek amacıyla aylık masrafları (giderleri) incelenmiştir. Buna göre, katılımcılardan aylık masrafı 501-570 TL arası olanlar %35,6 (129 adet hane) ile birinci sırada, 751-1000 TL olanlar %24,6 (89 adet hane) ile ikinci sırada ve 1000 TL üzeri olanlar %21,5 (78 adet hane) ile üçüncü sırada yer almaktadır. Genel anlamda değerlendirecek olursak yöre halkının yaklaşık %80'inin aylık gideri 500 TL'nin üzerindedir.

Yöredeki hanelerin mevcut yapısı incelendiğinde, beton malzemeden yapılmış konutlar %58,3 (211 adet hane) ile birinci, %32,3 (117 adet hane) ile ahşap konutlar ikinci sırada yer almaktadır. Yöredeki ahşap+beton karışımından oluşan 32 adet hanenin (%8,8) alt katları ahşap, üst katları ise betondur. Betonlaşmanın bu kadar fazla olmasında yörede 1985 ve 1998 yılların da aşırı yağış sonucunda yaşanan heyelanın (afet) etkisi büyüktür. Çünkü devlet, evleri afetten büyük zarar görerek oturulamaz hale gelmiş olan afetzedelere uygun yerlerde toplu olarak ihale ile betondan evler inşa ettirmiş ve afetzedeleri 2002 yılında afet evleri olarak adlandırılan bu evlere yerleştirmiştir (Mazman 2005).

Hane başı sahip olunan tapulu arazi miktarlarına göre; birinci sırada %36,2 (131 adet hane) ile 0-5 dönüm arası tapulu arazisi olanlar, ikinci sırada ise %26 (94 adet hane) ile 6-10 dönüm arası tapulu arazisi olanlar yer almaktadır. Tapulu arazim yok diyenler ise %18,5 (67 adet hane) ile üçüncü sırada yer almaktadır. Bölgede arazilerin tapu kadastro işlemleri önceden tamamlanmıştır. Köylerin bazılarında tapu anlaşmazlığı sebebiyle orman işletme ile aralarında sonuçlanmayı bekleyen davaların bulunduğu dile getirilmiş, bu yüzden de çoğu yöre halkı tapulu arazisinin şu an için olmadığını söylemiştir.

Hane başı sahip olunan büyükbaş hayvan sayısına göre; bölgede hiç hayvanı olmayan haneler %50,8 (184 adet hane) ile birinci sırada yer alırken, bunu %31,5 (114 adet hane) ile 0-3 adet arası (min=1, max=3) büyükbaş hayvanı olanlar izlemektedir. Yöredeki hanelerin yarısı hayvancılıkla uğraşmamaktadır. Önceki konularda açıkladığımız tapulu arazi, yan gelir

kaynağına ve şimdi de büyükbaş hayvan varlığını ilave ederek konuyu bir bütün halinde incelersek yörede köy yaşantısı denilince akla gelen tarım ve hayvancılık yok denecek kadar azdır. Köylüler sebze, meyve ve diğer ihtiyaçlarını Zafer Köyü, Kumluca ve Abdipaşa beldelerinde kurulan pazarlardan karşılamaktadır. Kısacası yöre halkının yarısı üretimden uzaklaşarak sadece tüketim odaklı olarak yaşamaktadır.

Köylülere “Köy meraları hayvancılık için yeterli mi?” sorusu sorulduğunda, %79’u (287 adet hane) evet, %20,7’si (75 hane) hayır cevabını vermiştir. Evetlerin bu kadar çok çıkmasında köylerin civarındaki boş olan arazilerin yıllardır ekilmemesi, hayvanların zaten buralarda rahatça otladığı, hayvancılığın yörede yoğun olmadığı gibi düşüncelerin hakim olması etkilidir.

Ankete katılanların “Isınmak ve yemek pişirmek için hangi kaynakları kullanıyorsunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara göre, birinci sırada %60 (218 adet hane) ile odun-kömür-tüp’ü birlikte kullananlar yer almaktadır. Kömür kullanmayan 144 adet hane (%39,8) vardır. Türkiye’nin hemen hemen tüm köylerinde tüp gaz artık vazgeçilmez bir pişirme aracı olmuştur. Kömürü kullananların çoğu ya maden emeklisi ya da ormandan yeterli odun ihtiyacını çeşitli sebeplerle karşılayamadığı için kömürü ağırlıklı olarak kullananlardır. Orman köylüleri ısınma ve pişirme amacıyla ister kömür isterse tüp gaz kullansınlar tüm bunların yanında eskiden beri devam eden odun kullanımından kolay kolay vazgeçemeyecekleri açıkça ortadadır.

Yöre halkının ısınmak ve pişirmek için ihtiyaç duydukları yıllık odun miktarları ele alındığında; 6-11 ster/yıl diyenler %53 (192 adet hane) ile birinci, 11-15 ster/yıl diyenler %19,9 (72 adet hane) ile ikinci, 5 ster/yıl ve daha aşağısı diyenler ise %18,8 (68 adet hane) ile üçüncü sırada yer almaktadır. Tüm halkın yaklaşık %73’ü ısınmak ve yemek pişirmek için yıllık 6 ile 15 ster arasında oduna ihtiyaç duymaktadır.

Yöre halkının ısınmak ve pişirmek amacıyla kullandığı odunu karşılamakta herhangi bir sorun yaşayıp yalamadığı sorusuna verdikleri cevaplara göre; %57’si (207 adet hane) sorun yaşamadığını, %43’ü (155 adet hane) ise odun ihtiyacını karşılamakta çeşitli sorunlar yaşadığını dile getirmiştir. Odun ihtiyacını karşılamakta sorunlar yaşadığını ifade eden 155 adet hanenin %32’si (50 adet hane) odun ihtiyacının karşılanması için orman işletmenin köylüye gösterdiği alanın çok uzakta olduğunu, %28’i (43 adet hane) verilen odun ihtiyacını

nakletmek için kendisine ait nakliye aracının olmadığını, %19'u (29 adet hane) odunları hazırlamak ve getirmek için gerekli olan iş gücünün olmadığını ifade etmiştir. Yöre halkının yalnızca %7'si (11 adet hane) ikametgahlarını zamanında çeşitli nedenlerle göçtükleri şehre almak zorunda kalmaları, emekli olup köye döndüklerinde bunu tekrar köye aldırmadıkları için orman köylüsü sayılmadıklarını, bu yüzden de odun ihtiyacından faydalanamadıklarını belirtmiştir. Her ne olursa olsun, odun ihtiyacı yılda 1 sterde olsa 10 sterde olsa orman köylerinde yaşayan insanların ısınmak ve yemek pişirmek, kömürde kullansa bunu tutuşturmak için odunu kullanacağı kaçınılmaz bir gerçektir. Tüm bunlar göz önüne alınarak gerekli düzenlemeler yapılmalı ve planlama dahilinde değerlendirilmelidir.

Köylülerin orman suçlarına olan bilgi düzeylerini ölçmek için “Orman yasasına göre suç olan eylemleri (açma, nakil, işgal gibi) biliyor musunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Verdikleri cevaplara göre; Çok Azını biliyorum diyenler %29,6 (107 adet hane) ile birinci, Çoğunu biliyorum diyenler %22,1 (80 adet hane) ile ikinci, Bazılarını biliyorum diyenler ise %21,8 (79 adet hane) ile üçüncü sırada yer almaktadır. Orman suçlarının hiçbirini bilmiyorum diyenler ise toplamda %17 (61 adet hane)'dir. Hepsini cevabını veren %9,7'lik (35 adet hane) kesim ile Çoğunu cevabını veren %22,1'lik (80 adet hane) kesim genellikle ya orman suçundan ceza almış ya da ormanda işçilik yapan maktacılardan (kesim işçileri) oluşmaktadır.

Köylülere “Orman yasasına göre orman köylüsüne tanınan hakları (zati yapacak-yakacak ihtiyacı gibi) biliyor musunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Verilen cevaplara göre; yasal hakların Hiçbirini bilmiyorum ve Çok Azını biliyorum diyenlerin her ikisi de %35,9 (130 adet hane) ile birinci sırada yer almaktadır. Bu cevaplara göre köylülerin büyük çoğunluğu orman köylüsü olarak sahip oldukları yasal hakları net olarak bilmemektedirler. Hepsini ve Çoğunu biliyorum diyenler ise yukarıda da belirttiğimiz gibi ya ormanda işçilik yapanlar ya da orman suçlarından ceza, uyarı alanlardır.

Köylülerin orman suçlarına karşılık verilen cezalara olan bakış açlarına bakıldığında; %50'si (185 adet hane) cezaları Ağır, %26'sı (94 adet hane) ise Çok Ağır bulmaktadır. Sadece %1,1'i (4 adet hane) Önemsiz, %8,8'i (32 adet hane) ise Hafif bulmaktadır. Köylülerin yaklaşık olarak %77'si orman suçları sonucunda verilen cezaların ağır olduğunu düşünmekte, ancak konuya orman ve çevre açısından bakıldığında da bu cezaların hafiflememesi gerektiğini savunmaktadırlar.

Köylülerin ormanda işlenen suçların ne amaçla işlendiğine dair fikirlerini almak amacıyla “Suç olduğu bilinen bir iş (açma, nakil, işgal gibi) sizce neden yapılıyor?” sorusu yöneltilmiştir. Verilen cevaplara göre; %77,9’u (285 adet hane) İhtiyaçtan, %20,7’si (75 adet hane) Cehaletten demiştir. Sadece %0,3 ile bir kişi orman işletme ile anlaşmazlık yaşanması yüzünden suç işlendiğini dile getirmiştir. Köylüler ormanla iç içe yaşadıklarını, bu sebeple ormanı koruduklarını, bir dal, bir oduna ihtiyaç duyduklarında bunu en yakındaki ormanlık alandan temin etmek zorunda olduklarını, yasalarca suç olarak algılansa da ihtiyaçlarını ormandan bu şekilde karşılamaktan başka çarelerinin olmadığını dile getirmişlerdir.

Katılımcılara sorulan “Orman suçu işleyen birine yasal işlem uygulanmadan sözlü uyarı yapılırsa kişi aynı suçu tekrar yapar mı?” sorusuna verdikleri cevaplara göre; birinci sırada %48,6 (176 adet hane) ile Yapar diyenler, ikinci sırada %37,6 (136 adet hane) ile Yapmaz diyenler, üçüncü sırada ise %9,9 ile Kesinlikle Yapar diyenler yer almaktadır. Tablodaki verileri sadece Yapar ve Yapmaz başlıkları altında toplar ve Kararsızım diyen 8 kişiyi de eşit oranda bu iki gruba dağıtırsak; %60’ı (216 adet hane) orman suçu işleyen birinin affedilmesi halinde tekrar aynı suçu yapacağını, %40’ı (146 adet hane) ise tekrar suç işlemeyeceğini düşünmektedir. Kısacası köylü orman suçundan yakalananlara taviz verilmemesi gerektiğini, cezalarının affedilmeyerek resmi yoldan gereğinin yapılmasını istemektedir.

Köylerde orman suçundan bugüne kadar ceza alan kişilerin varlığına bakıldığında; birinci sırada %85,9 (311 adet hane) ile herhangi bir ceza almayanlar, ikinci sırada ise %13,5 (49 adet hane) ile yalnızca ceza alan 1 kişinin olduğu cevabını verenler yer almaktadır. 2-3 kişi ve üzeri ceza alan kişinin bulunduğu hanelerin iki tane olduğu tespit edilmiştir. Ceza alanlar ise; %56,9 (29 adet hane) ile kesme birinci sırada, %13,7 (7 adet hane) ile nakil ikinci sırada, %3,9 (5 adet hane) ile açma ve bulundurma suçları üçüncü sırada yer almaktadır. Ceza alanların yarısından fazlası kesme suçundan ceza almıştır. Yukarıdaki konularda da değindiğimiz gibi bu sonuçlarda açıkça göstermektedir ki orman köylüsü yakacak ve yapacak ihtiyacını yasal veya yasal olmayan yollardan ormandan sağlamış ve sağlamaya da devam edecek gibi görünmektedir.

Katılımcılara yöneltilen “Orman koruma işini en iyi kim yapar?” sorusuna verdikleri cevaplara göre; %80’i (290 adet hane) ormanları köylünün koruduğunu, %17’si (62 adet hane) ise ormancılardan koruduğunu söylemiştir. Ormanları köylünün koruduğu düşüncesini savunanlar, köy civarındaki ormanlarda herhangi bir olay olduğunda ilk müdahaleyi

köylülerin yaptıklarını ve ormancılara durumu ilk kendilerinin haber verdiklerini söylemişlerdir. Köylüler ormanlara ve olaylara en yakın kişi olarak kendilerini görmekte bu yüzden de ormanları en iyi kendilerinin koruduklarını ve koruyacaklarını savunmaktadırlar.

Köylüler için ormanın anlam ve önemini belirlemek için “Orman sizin için neyi ifade ediyor?” sorusu sorulmuştur. Buna göre; ormanları temiz hava ve su olarak görenler %32,3 (117 adet hane) ile birinci sırada, sağlık olarak görenler %22,4 (81 adet hane) ile ikinci, odun olarak görenler ise %17,1 (62 adet hane) ile üçüncü sırada yer almaktadır. Köylüler ormanları odun üretimi fonksiyonundan daha ziyade topluma sağladığı sağlık, hava ve su gibi hizmet fonksiyonlarını dikkate almaktadır.

Katılımcılara yöneltilen “Ormancılıkla ilgili konularda (bilgi alışverişi, soru sorma v.s.) en çok hangi kişiyle diyalog içindesiniz?” sorusuna karşılık verilen cevaplara göre; göre; %53 (192 adet hane) ile birinci sırada Köy Muhtarı, ikinci sırada %19,1 (69 adet hane) ile Ormancılar, üçüncü sırada ise İşletme Şefi cevabını verenler yer almaktadır. Köylülerin yaklaşık %38’i (138 adet hane) ormancılıkla ilgili olan bir konu hakkında orman işletme personeli (ormancı, işletme şefi ve müdürü) ile birebir rahatça görüşebildiğini söylemiştir.

Katılımcılara yönelttiğimiz “Orman işletmesi personeli ile (Şef, Ormancı vs.) ilişkileriniz nasıldır?” sorusuna karşılık aldığımız cevaplara göre; birinci sırada %51,9 (188 adet hane) Normal, ikinci sırada %42,3 (153 adet hane) ile İyi cevabını verenler yer almaktadır. Orman işletme personeli ile ilişkilerinin kötü ya da çok kötü olduğunu ifade edenler katılımcıların %3’ünü (11 adet hane) temsil etmektedir. Köylünün verdikleri cevaplar dikkate alındığında orman işletme personeli ve köylüler arasında ciddi anlamda bir sorun olmadığı anlaşılmaktadır.

Katılımcılara sorduğumuz “Orman işletmesi personeli ile (Şef, Ormancı vs.) ne sıklıkta sorun yaşıyorsunuz?” sorusuna aldığımız cevaplara göre; yaklaşık %88’i (318 adet hane) hiçbir zaman, %12’si (44 adet hane) ise nadiren sorun yaşadıklarını dile getirmişlerdir. Nadirde olsa sorun yaşadıklarını söyleyen 44 hanenin yaşadığı bu sorunların; %75’i (33 hane) odun temini, %11,5’i (5 adet hane) üretim (iş), %9,1’i (4 adet hane) ise yol-su nedeniyle kaynaklandığını belirtmiştir.

Köylülere orman işletmesi personeli ile aralarında yaşanan sorunların sebebi sorulduğunda; köylülerin ormancılık bilgilerinin yetersiz olması diyenler %72,1 (261 adet hane) ile birinci

sırada, orman işletme personelinin halkla ilişkilerinin kötü olduğunu düşünenler %20,7 (75 adet hane) ile ikinci sırada yer almaktadır. Orman işletmesi personeli ile yaşadıkları sorunların kendilerine göre nasıl çözülebileceği sorusuna; 71,5'i (259 adet hane) köylülere ormancılık konusunda bilgiler verilmeli cevabını, ikinci sırada ise %20,4 (74 adet hane) ile orman-köylü ilişkileri iyileştirilmeli cevabını verenler yer almaktadır. Köylüler gayet açık bir ifade ile ormancılık konusunda bilgilerinin yetersiz olduğunu, bu yüzden seminerler, konferanslar, ağaç bayramları gibi etkinliklerin hem orman-köy ilişkilerinin iyileştirileceğini hem de köylüyü bilgilendireceğini dile getirmişlerdir. Ayrıca orman muhafaza memurlarının köylüye karşı tutum ve yaklaşımlarının daha iyi hale gelmesi gerektiğini de belirtmişlerdir.

Katılımcılara sorduğumuz “Avlanmak için ormana ne sıklıkta çıkarsınız?” sorusuna verilen cevaplara göre; hiçbir zaman ava gitmediklerini söyleyenler %85,4 (309 adet hane) ile birinci sırada, nadiren cevabını verenler ise %12,4 (45 adet hane) ile ikinci sırada yer almaktadırlar. Köylülerin büyük çoğunluğu ava çıkmadığını dile getirirse de yörenin av ve yaban hayatı açısından zengin olduğu da bilinmektedir. Ayrıca bu bölgede yaban hayatı yetiştirme sahası da mevcuttur. Katılımcılardan ava gittiğini söyleyen 53 kişiden; %70'i (37 adet hane) domuz, %26'sı (14 adet hane) kuş ve %4'ü (2 adet hane) karaca avladığını söylemiştir. Avcılık yapanların; %66'sı (34 adet hane) koruma, %34'ü (18 adet hane) eğlence ve spor amaçlı avlandığını belirtmiştir. Ava çıkan ve çıkmayan köylüler bilhassa domuzdan -yöre halkının tabiriyle canavardan- yana çok sıkıntı içerisinde olduklarını, her türlü tedbirleri almalarına rağmen evlerinin önündeki bahçelere gece gelerek talan ettiğini, sırf bu yüzden bağ, bahçe ekemez olduklarını, cezalardan dolayı da domuzlara dokunamadıklarını söylemişlerdir. Bölgede av sahasının olduğunu, yerli ve yabancı avcılara bu bölgede para karşılığında karaca avı yaptırıldığını ama domuzun bu kadar çok olmasına rağmen vurdurulmadığını ya da vurmadıklarını söylemişlerdir. Domuza karşı acil bir önlemin alınması gerektiğini de dile getirmişlerdir.

Katılımcılara “Köyde yaşamak yerine şehirde yaşamak ister miydiniz?” diye sorduğumuz soruya verilen cevaplara göre; %90'ı (326 adet hane) şehirde yaşamayı istemediğini, sadece %10'u (36 adet hane) şu an şehirde yaşamak istediğini dile getirmiştir. Köyde yaşamayı şehirde yaşamaya tercih eden 326 kişiden %84'ü (274 adet hane) köy havasının temiz ve sağlıklı, %16'sı (52 adet hane) köyde masrafların çok az olduğunu için köyde yaşamayı tercih ettiğini söylemiştir. Şehirde yaşamak istediğini belirten 36 kişiden %94'ü (34 adet hane) sosyal imkanların köy yerinde kısıtlı olmasından, %6'sı (2 adet hane) köylerin kimsenin

sessiz ve ıssız olmasından dolayı şehirde yaşamayı istediğini söylemiştir. Bu cevapları veren katılımcıların geneli genç ya da orta yaşa yakın olan kişilerdir. Bilakis bayanlar köylerde eğitim, öğretim, sağlık, eğlence, komşuluk ilişkisi gibi imkanların kısıtlı olmasından dolayı şehirde yaşamayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Katılımcılara sorduğumuz “Köyün refahının artırılması için hangi tedbirler alınmalı?” sorusuna verdikleri cevaplara göre; birinci sırada %65 (235 adet hane) ile bölgede hayvancılığa yatırım yapılsın diyenler, ikinci sırada %16 (58 adet hane) ile köy civarına küçük sanayi işletmeleri kurulsun diyenler, üçüncü sırada ise %15 ile tarım alanında kalkınma çalışmaları yapılsın diyenler yer almaktadır. Yöre insanı arazilerin boş olduğunu, bu arazilerin meyve ağaçları ve sebzeçilik ile geliştirilebileceğini, meraların ıslah edilerek hayvancılığın canlandırılabilirliği, hatta bir meyve suyu fabrikası ile et ve süt fabrikası yapılarak elde edilen ürünlerin yerinde değerlendirilebileceğini de savunmaktadırlar. Köy civarına küçük sanayi işletmeleri kurulsun diyenler, kooperatif tarafından zamanında kereste fabrikasının açıldığını ancak işlemediği gerekçesiyle kapatıldığını, şu an bölgede Zafer Köyü’nde mevcut olan kereste fabrikasının ise çok iyi işlediğini söylemişlerdir. Köylüler bu düşüncelerden yola çıkarak yörede odun ham maddesine dayalı küçük sanayi işletmelerinin açılarak işletilebileceğini savunmaktadırlar. Tüm bu çalışmaların sonucunda hem yöre halkı kazanacak, hem gurbete çalışmak için gidenler köylerine geri dönecek, hem de bölge eski canlılığına kavuşacaktır.

Köylülerin yöredeki mevcut kooperatiften memnun olup olmadıklarını öğrenmek amacıyla “Kooperatifçilikten memnun musunuz?” sorusu sorulmuştur. Verilen cevaplara göre; %52’si (188 adet hane) Evet, %48’i ise Hayır cevabını vermiştir. Görüldüğü memnun olanlar ile olmayanlar hemen hemen eşit sayıdadır. Kooperatiften memnun olanların %65’i (122 adet hane) köylülere iş sağladığı için, %35’i (66 adet hane) ise köylüleri bir arada tutarak ortak karar alınmasını sağladığı için memnun olduklarını söylemişlerdir. Memnun olmadıklarını ifade edenlerin ise %78’i (136 adet hane) kooperatifin orman işi dağıtımında adil davranmadığını, %16’sı (28 adet hane) kooperatifin bazı kişilerin menfaati doğrultusunda çalıştığını, %2’si (4 adet hane) orman işlerinden kazandıkları paraların zamanında ödenmediğini ve kooperatiften iş alamadıkları için memnun olmadıklarını söylemişlerdir.

Yöre halkı kooperatif ve kooperatifçiliğin köye ve köylüye ne getirip ne götüreceğinin farkındadır. Öyle ki, yörede kooperatif üyesi olsun ya da olmasın, kooperatiften memnun

olanların bazıları da dahil olmak üzere kooperatiflerin gerekli kurum ya da kurumlarca denetlenmesi gerektiğini dile getirmişlerdir. Ayrıca köylüler kooperatifin sadece ormancılığa bağlı kalmadan başka konularda da aktif olması gerektiğini, köylünün de destek ve çalışmaları ile daha güzel çalışmaların başarıyla yapılabileceğini söylemişlerdir. Çalışmak istemelerine rağmen hem araç-gereç noksanlığı, hem de iş gücü yetersizliği nedeniyle ormana çalışmaya gidemeyen birçok insan hayvancılık, arıcılık gibi ağır iş gücü ve malzeme istemeyen işleri yapmak istediklerini dile getirmişlerdir. Yukarıdaki konularda da değindiğimiz gibi kooperatif ve köylülerin birlikteliği ile yörede meyve, sebze, arıcılık, hayvancılık ve orman ürünleri gibi çok farklı işler yapılarak yörenin kalkınması ve canlanması sağlanabilir.

4.1.5 Orman Köylülerinin Suç Bilinci, Cezalara Bakış Açısı ve Ceza Alan Kişi Sayılarının Değerlendirilmesi

Suç bilinci, cezalara bakış açısı ve ceza alan kişi sayısına ait veriler Kruskal Wallis H Testi ile değerlendirilmiş, aralarında anlamlı fark çıkan değişkenler için farkın hangi gruptan kaynaklandığını tespit etmek amacıyla Mann-Whitney U Testi uygulanmış ve elde edilen sonuçlar aşağıda verilmiştir.

4.1.5.1 Suç Bilinci

Araştırma bölgesi içerisinde yer alan köyler ile suç bilinci arasındaki ilişkiye göre; açık bir şekilde görüldüğü gibi Uluköy halkının suç bilinçleri diğer köylere (Akörensöküler, Ceyüpler, Öncüler, Üçsaray ve Zafer) göre yüksek çıkmıştır. Eldeki veriler ve bölgedeki gözlemlerimize göre, Uluköy halkının suç bilincini diğer köylere nazaran yüksek çıkmasında köy halkının büyük çoğunluğunun ormanda kesim işçiliği (maktacı) yapıyor veya önceden yapmış olmasının rolü büyüktür. Orman işlerinde çalışan köy halkı ormanda yapılacak bir işin yasal olup olmadığını, ormanda neyi yapıp neyi yapmayacağını orman işleriyle uğraşmamış insanlara göre daha iyi bildiği gibi, işletme personeli ile daima diyalog içerisinde.

Öğrenim durumunun köylülerin orman suç bilinci üzerindeki etkisi incelenmiş, ilkökul mezunu olanların herhangi bir öğrenimi olmayanlara (Yok), lise mezunlarının ise herhangi bir öğrenimi olmayanlar (Yok) ile ilkökul mezunlarına göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu

ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak kişilerin eğitim düzeyi arttıkça orman suçlarına karşı bilgi düzeyi de artmaktadır.

Sosyal güvencenin suç bilinci üzerine etkisi incelendiğinde; Bağ-Kur'luların herhangi bir sosyal güvencesi olmayanlara (Yok) göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Yan gelir elde etmek için yapılan iş ile suç bilinci arasında ortaya çıkan bütün anlamlı farklılıkların içerisinde herhangi bir yan geliri olmayanların (Yok) suç bilinçlerinin diğer ilgili gruplardan düşük çıktığı tespit edilmiştir. Orman köylülerinden tarım olsun, hayvancılık olsun, ormancılık olsun bir uğraşı içerisinde olanların civardaki ormanlarla muhakkak iyi veya kötü ilişkileri olduğu bilinmektedir. Bu uğraşların sonucunda ormanla, ormancıyla bir şekilde karşı karşıya gelerek neyin suç, neyin suç olmadığını bizzat görüp, yaşayarak öğrenmiş olma ihtimalleri yüksektir.

Ekonomik durum olarak ele alındığında, aylık masrafı 751-1000 TL olanların aylık masrafı 251-500 TL arası olanlara, 1000 TL üzeri olanların ise 251-500 TL arası olanlara göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. İnsanlar genelde kazancı kadar harcama yapar. Hele orman köylüleri ve kırsal kesimde yaşayanlar ilerde yaşanması muhtemel olan hastalık, ölüm, düğün gibi olaylarda hazırlıklı olmak için tasarruf ve birikim yapar. Sonuç olarak geliri iyi olanlar zayıf olanlara göre orman suçlarına karşı daha bilinçlidirler.

Yıllık odun ihtiyacı açısından köylülerin suç bilincine bakıldığında; yıllık odun ihtiyacı 11-15 ster/yıl olanların 5 ster/yıl ve aşağısı ile 6-10 ster/yıl olanlara göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Odun ihtiyacı arttıkça insanların orman suçlarına olan bilinçleri de artmaktadır. Orman kaynakları insanoğlunun bakış açısıyla ne kadar çok gibi görünse de toplum yaralanması göz önüne alındığında kıt kaynaklar içerisine girmektedir. Kaynakların kıtlığı kadar ve insanoğlunun ihtiyaçları her geçen gün artmaktadır. Orman köylüleri kıt olan bu kaynaklardan ihtiyaç duydukları miktarı yasal olmadığını bilerek veya bilmeyerek ormandan temin etme yoluna gitmektedir. Her an yakalanma riskinin varlığı ve alacağı cezanın bilinci içerisinde ele aldığımız da artan odun ihtiyacı ile alınan riskte artmakta, sonuç olarak suç bilinci de daha yüksek olmaktadır.

Orman işletme personeli ile sorun yaşama sıklığına göre suç bilinçleri arasındaki ilişki incelendiğinde; nadiren sorun yaşadığını söyleyenlerin suç bilinçleri hiçbir zaman sorun yaşamadığını dile getirenlere göre daha yüksektir. İnsanlar nadiren de olsa işletme personeli ile sorun yaşadıkları için bu sorunun getireceği sonuçları araştırmakta ya da bir şekilde öğrenmektedirler. Bu yüzden orman suçlarının neler olduğunu, bu suçları işlemesi halinde nasıl bir sonuçla karşılaşacağını ya yaşayarak, ya da çevresinde bu durumlarla karşılaşan kişilerin yaşadıklarıyla öğrenmektedir.

Devletin orman köylüsü olmalarından dolayı kendilerine tanıdığı haklara karşı olan bilinç düzeyleri ile suç bilinçleri arasındaki ilişki incelendiğinde; köylülerin yasal haklara karşı bilgi düzeyleri arttıkça orman suçlarına karşı olan bilgi düzeyleri de artmaktadır. Çünkü insanoğlu yapacağı bir iş karşısında önce elde edeceği kazancı ve zararı muhakkak düşünür. Bu yüzden yasal hak bilinci ile suç bilinci aynı yönde artış göstermektedir.

Orman köylülerinin suçlara verilen cezalar ile suç bilinçleri arasındaki ilişkiye bakıldığında; orman suçlarına verilen cezaları çok ağır bulanların normal ve ağır bulanlara göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Suç işlemiş ve ceza almış bir insan için aldığı ceza ağır olduğu gibi işlediği suçu ve suçları da öğrenmektedir. Bu nedenle cezalara bakış açısı giderek ağırlaştıkça suçların neler olduğuna dair bilgi de o doğrultuda artmaktadır.

4.1.5.2 Orman Cezalarına Bakış Açısı

Orman cezalarına bakış açısının köylere göre farklılık gösterip göstermediği incelendiğinde; Zafer ve Ceyüpler köylülerinin diğer köylülere göre orman suçlarına verilen cezaları daha hafif bulmuştur. Diğer köylüler ise Zafer ve Ceyüpler köylülerine göre orman suçlarına verilen cezaları daha ağır olduğunu belirtmişlerdir. Yaptığımız gözlemlere göre, Zafer ve Ceyüpler köylerinde yaşayan halkın yaşanan bazı sorunlara karşı verilen cezaları diğer köylülere göre daha hafif bulmasında, ormana karşı olan duyarlılık ve bilinçlerinin yüksek olmasının payı büyüktür.

Köylülerin aylık masraflarına göre orman cezalarına bakış açıları incelendiğinde; aylık masrafı 250 TL/ay'dan az olanlar 251-500 ve 501-750 TL/ay olanlara, aylık masrafı 751-1000 TL/ay olanlar ise 251-500 TL/ay olanlara göre orman suçlarına verilen cezaları daha ağır buldukları ortaya çıkmıştır. Yani maddi durumu iyi olanlar zayıf olanlara göre cezaları daha

hafif bulmaktadır. Maddi gelir ve gideri kısıtlı olan bir insanın, orman suçundan aldığı para cezasını ödemesi imkanları dahilinde doğal olarak zorken, maddi durumu iyi olan insan için aynı parayı ödemek kolay gelecektir.

Odun sorunu yaşama ile cezalar arasındaki ilişkiye bakıldığında; odun temin etmede sorun yaşadığını (evet) söyleyenlerin odun sorunu yaşamayanlara (hayır) göre orman suçlarına verilen cezaları daha ağır bulmaktadır. Odun temininde sorun yaşayanlardan vasıtası olmadığını ve odun getirecek iş gücü olmadığı söyleyenler odun temin etmekte sorun yaşamayanlara (Yok) göre orman suçlarına verilen cezaları daha ağır buldukları tespit edilmiştir.

Suçlara karşılık ceza verilmeden sözlü uyarı yapılmasına dair görüşler ile cezalara bakış açıları arasındaki ilişki incelendiğinde; katılımcılardan orman suçu işleyen birine görevlilerin ceza yazmadan sadece uyarması halinde (suç uyarı) aynı suçu tekrar kesinlikle yapmaz diyenler yapar ve yapmaz cevabını verenlere göre orman suçlarına verilen cezaları daha ağır bulmaktadır.

Ormanları koruyan kişiler ile cezalara bakış arasındaki ilişki incelendiğinde; katılımcılardan ormanları köylünün koruduğunu söyleyenler ile ormancuların koruduğunu söyleyenler jandarma korur diyenlere göre orman suçlarına verilen cezaları daha ağır bulmuştur.

Cezalara bakış açısının orman işletme personeli ile köylüler arasındaki ilişki incelendiğinde; orman işletme personeli ile aralarındaki ilişkinin normal ve iyi olduğunu söyleyenler çok iyi olduğunu söyleyenlere göre orman suçlarına verilen cezaları daha ağır buldukları ortaya çıkmıştır. Orman işletme personeli ile ilişkilerinin çok iyi olduğunu belirten katılımcılar orman suçlarına verilen cezaları diğer guruplara göre hafif bulmaktadır.

Ormancularla sorun yaşama sıklığı ile cezalar arasındaki ilişki incelendiğinde; ormancularla nadiren sorun yaşayanlar, hiçbir zaman sorun yaşamayanlara göre orman suçlarına verilen cezaları daha ağır bulmaktadır. Orman suçu işlemediği için ceza almayan kişiler orman suçlarına verilen cezaların durumunu bilmedikleri için cezaları hafif bulmaktadır.

Ormancularla yaşanan sorunların türü ile cezalar arasındaki ilişki incelendiğinde; üretim (iş), odun temini konularında sorun yaşayanlar herhangi bir sorun yaşamayanlara göre orman

suçlarına verilen cezaları daha ağır bulmaktadır. Ormancılarla sorun yaşamadığını belirtenler orman suçlarına karışmadıkları için verilen cezaları diğer guruplara göre hafif bulmaktadır.

Köy refahını iyileştirecek sektör ile cezalar arasındaki ilişki incelendiğinde; katılımcılardan köy refahının hayvancılık ile artacağını düşünenler, tarım çalışmaları ile artacağını söyleyenlere göre cezaları daha ağır bulmaktadır.

4.1.5.3 Orman Suçlarından Ceza Alan Kişi Sayısı

Tapulu arazi miktarı ile orman suçlarından ceza alan kişi sayısı incelendiğinde; tapulu arazi miktarı 16 dönümden fazla olanların arazisi olmayan (Yok), 0-5 dönüm ve 6-10 dönüm arası olanlara göre orman suçlarından ceza alan kişi sayısının daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır. Arazi miktarı yüksek olanların ceza alan kişi sayısının da yüksek olmasının altında büyük ihtimalle açmacılık ya da arazileri çevirmek amacıyla ormandan kaçak odun kesme sonucu işlenen suçlar yatmaktadır.

Yıllık odun ihtiyacı ile ceza alan kişi sayısı arasındaki ilişki sonucunda; yıllık odun ihtiyacı 16-20 ster/yıl olanların 5 ster/yıl ve aşağısı ile 6-10 ster/yıl olanlara göre orman suçlarından ceza alan kişi sayısının daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır. Önceki konularda da değindiğimiz gibi ihtiyacın fazla kaynakların kıt ve sınırlı olması sonucunda insanlar ihtiyaçlarını karşılamak için kaçak yollara başvurmaktadır. Bu nedenle odun miktarı arttıkça suça eğilim artmakta, böylece ceza alan kişi sayısı da artmaktadır.

Ormanın köylülerdeki anlam ve ifadesi ile ceza alan kişi sayısı arsındaki ilişki incelendiğinde; ormanın kendileri için iş (gelir) anlamı ifade ettiğini söyleyenlerin odun, sağlık, hava ve su ifade ettiğini söyleyenlere göre orman suçlarından ceza alan kişi sayısının daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır. Ormanı doğrudan gelir kaynağı olarak görenlerin ceza alan kişi sayısı diğer guruplara göre daha fazla çıkıştır.

Ormancılık konularında danışılan kişiler ile ceza alan kişi sayısı arasındaki ilişki incelendiğinde; kooperatif başkanına danışanların muhtara, ormancılara ve işletme şefine danışmayı tercih edenlere göre orman suçlarından ceza alan kişi sayısının daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır. Kooperatif başkanına danışanların yeterli ve gerekli bilgileri alamadıkları, ya da yanlış yönlendirilmeleri sonucunda daha fazla ceza aldıkları söylenebilir.

Ormancılarla sorun aşama sıklığı ile ceza alan kişi sayısı arasındaki ilişki incelendiğinde; nadiren sorun yaşayanların hiçbir zaman sorun yaşamayanlara göre orman suçlarından ceza alan kişi sayısının daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır. Genelde ormancılarla orman suçları kapsamına giren bir eylem yapıldığında karşılaşıldığından ve bu usulsüz eylemlerin sonucunda da ceza kesildiği için ceza alan kişi sayısı da doğal olarak daha fazla olmaktadır.

Ormancılarla yaşanan sorunların türü ile ceza alan kişi sayısı arasındaki ilişki incelendiğinde; üretim (iş) ve odun temini konusunda sorun yaşayanların herhangi bir sorun yaşamayanlara (Yok) göre orman suçlarından ceza alan kişi sayısının daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır. Odun teminini yasal olmayan yollarla yapanlar ile üretim işlerinde çalışanlar orman suçlarından daha fazla ceza almışlardır.

4.1.6 Orman Köylülerinin Doğal Ekosistemlere Bağlı Olarak Yaşamalarında Etkili Olan Faktörler

Orman köylülerinin doğal ekosistemlere bağımlı olarak yaşamaları üzerinde etkili olabilecek faktörleri belirlemek amacıyla 23 adet değişkene faktör analizi uygulanmıştır.

1. faktörün ilk değişkeni kooperatiften memnun olma durumu (KOOP),
2. faktörün ilk değişkeni köy veya şehir yaşantısı tercihi (SEHIRMI),
3. faktörün ilk değişkeni ormanda avlanmanın amacı (avamac),
4. faktörün ilk değişkeni orman işletme personeli ile yaşanan sorunların sebebi (sorrsebep),
5. faktörün ilk değişkeni orman işletme personeli ile yaşanan sorunların türü (soruntür),
6. faktörün ilk değişkeni odun temin etmede yaşanan sorunlar (ODSORUN),
7. faktörün ilk değişkeni hanede orman suçundan ceza alan kişi sayısı (cezalan),
8. faktörün ilk değişkeni orman köylülerinin suç bilinçleri (sucbil),
9. faktörün ilk değişkeni orman köylülerinin ana gelir kaynakları (Anagelir),
10. faktörün ilk değişkeni orman köylülerinin ısınmak ve yemek pişirmek için kullandıkları kaynaklar (isinma).

1. faktörün ilk değişkeni olan kooperatiften memnun olma durumu (KOOP) toplam varyansın %12,305'ini açıklamaktadır. Daşdemir (2002); orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin asıl kuruluş nedenlerinin orman köylüsünün olumsuz yaşam koşullarını iyileştirmek, onların sosyo-ekonomik sorunlarını çözmek, gönenç düzeyini yükseltmek ve böylece yoksul orman

köylerinin kalkındırılmasına olanak oluşturarak orman kaynakları üzerindeki sosyo-ekonomik baskıları azaltmak olduğunu ifade etmektedir.

2. faktörün ilk değişkeni olan köy veya şehir yaşantısı tercihi (SEHIRMI) toplam varyansın %12,119'unu açıklamaktadır. İnsanlar her zaman rahat hareket edebildikleri, mutlu oldukları bir ortamda yaşamak ister. Yaşamını sürdürmek istediği yer ve çevresine burada kaldığı sürece olumlu yada olumsuz yönde birçok etkisinin olması kaçınılmazdır.

3. faktörün ilk değişkeni olan ormanda avlanmanın amacı (avamac) toplam varyansın %12,013'ünü açıklamaktadır. Orman köylüsü gerek yiyecek için, gerek spor için, gerekse koruma amaçlı olarak ormanda çeşitli hayvanları avlamaktadır. Bu yolla doğal ekosistem üzerine etkisi söz konusudur.

4. faktörün il değişkeni olan orman işletme personeli ile yaşanan sorunların sebebi (sorsebep) toplam varyansın %8,592'sini açıklamaktadır. Orman içi ve kenarında yaşayan köylüler ile bu ormanları korumak için çalışan orman personeli arasında zaman zaman yaşanan sorunları varlığı aşikardır. Orman köylüsü, doğup yaşadığı köylerin civarındaki ormanları koruduğu kadar faydalanma hakkına da sahip olduğunu savunmaktadır. Öyle ya da böyle orman köylüsü içinde yaşadığı orman ile karşılıklı bir ilişki söz konusudur.

5. faktörün ilk değişkeni olan orman işletme personeli ile yaşanan sorunların türü (soruntür) toplam varyansın %8,501'ini açıklamaktadır. Orman köylüleri, içinde buldukları ya da çevresindeki orman alanlarından odun ihtiyacını karşılamak için ağaç kesmek, üretim ve diğer orman işlerine katılarak gelir elde etmek gibi çok çeşitli şekilde faydalanmakta, bunların sonucu olarak da bazen orman personeli ile çeşitli sorunlar yaşamaktadırlar.

6. faktörün ilk değişkeni olan odun temin etmede yaşanan sorunlar (ODSORUN) toplam varyansın %7,968'ini açıklamaktadır. Orman köylüsü yakacak ve yapacak ihtiyacını civarındaki ormanlık alanlardan karşılamaktadır. Bu da ormana olan bağımlılığı arttırmaktadır.

7. faktörün ilk değişkeni olan orman suçundan ceza alan kişi sayısı (cezalan) toplam varyansın %7,636'sını açıklamaktadır. Şüphesiz ki orman köylüsü dün olduğu gibi bugün de devamlı

olarak yasal veya yasal olmayan yollardan ormandan faydalanacak, bunun sonucu olarak da gerektiğinde orman suçlarından dolayı ceza alacaktır.

8. faktörün ilk değişkeni olan orman köylülerinin suç bilinçleri (sucbil) toplam varyansın %7,379'unu açıklamaktadır. Orman köylüsü, ormandan faydalanırken suç olduğunu bilerek veya bilmeden gerçekleştirdiği eylemlerin sonucunun neler olabileceğini ya başkasından görüp, duyarak öğrenmekte, ya da yaşayarak görmektedir. Böylece, tecrübelerle birlikte orman suçlarına dair bilinçleri de artacaktır.

9. faktörün ilk değişkeni olan orman köylülerinin ana gelir kaynakları (Anagelir) toplam varyansın %6,917'sini açıklamaktadır. Ormandan faydalanma şekli üzerinde şüphesiz ki orman köylülerinin sosyo-ekonomik durumu önemlidir. Gelir düzeyi düşük olan orman köylüsü ihtiyaçlarının bir kısmını orman üzerinden karşılamakta ve şartlar değişmediği sürece karşılamaya da devam edecektir.

10. faktörün ilk değişkeni olan orman köylülerinin ısınmak ve yemek pişirmek için kullandıkları kaynaklar (isinma) toplam varyansın %5,799'unu açıklamaktadır. Orman köylülerine yıllardır yasalarca zati yapacak ve yakacak ihtiyacı verilmektedir. Odun, orman köylülerinin ısınmak ve yemek pişirmek için kullandığı vazgeçilmez bir kaynaktır.

Orman köy ve köylülerinin sosyo-ekonomik durumları, orman suç ve cezalarına bakış açıları, orman işletme personeli ile arasındaki ilişkiler, odun ihtiyaçları gibi pek çok sorunun sebep ve sonuçlarına değinildi. Planların başarılı ve uygulanabilir olmasında etkili olduğu düşünülen sorunlar ve çözüm önerilerini özetleyecek olursak;

1. Köylülerin sorunları ve çözümleri
2. Köylülerin ormancılık teşkilatından beklentileri
3. Yapılması gerekenler

4.1.7 Köylülerin Sorunları ve Çözümleri

Orman köylülerinin yaşadığı sorunlar ile bu sorunların çözümüne yönelik öneriler, çalışma alanı özelinde aşağıda verilmektedir.

1. Köylü-orman işletmesi arasında yaşanan iletişim sorunları: Köylülerin orman işletme personeli ile yaşadıkları sorunların karşılıklı iletişim kurularak çözülmesi gerekmektedir. Bu iletişimi sağlayacak ortam ve mekanizmalar geliştirilmelidir.
2. Yakacak ve yapacak odun problemi: Köylünün ormanlardan birincil faydalanma şekli olan yapacak-yakacak odun temini konusundaki sıkıntıları tespit edilip çözüm önerileri belirlenmelidir. Yapacak odunlar makul bir ulaşım mesafesinden ve kaliteli envalden verilmelidir. Yakacak odun genellikle üretim artıklarından verildiğinden, köylüler için kabul edilebilir mesafelerde, köy nüfusuna yetecek üretim artığı çıkacak faaliyetler planlamada yer almalıdır. Köylülere genellikle uygunsuz mevsim ve çok uzak mesafelerden gösterilen üretim artıkları pratikte bir anlam ifade etmemekte ve yakacak yönlü orman tahriplerine çözüm olamamaktadır.
3. Kooperatif kaynaklı sorunlar: Köy kalkınmasında önemli etkisi olan tarımsal kalkınma kooperatiflerinin çalışma alanları, kapasiteleri, imkanları gibi konular değerlendirilmeli, herkese eşit pay dağıtımı ve şeffaf bir yönetim anlayışı ile işletilmesi sağlanmalıdır. Özellikle orman işletmeleri ormanda görülecek işlerle ilgili adaletin sağlanması konularında kooperatif yönetimine telkinlerini iletmelidir. İlgili bakanlık tarafından sadece şikayet olduğunda değil, zamansız denetimler de yapılmalıdır.
4. Gerçekleştirilebilir projeler: Köylülerin refahının artırılması için yapılabilecek faaliyet ve organizasyonlar köylünün rızası ve iş birliği ile gerçekleştirilebilir hale getirilmelidir. Özellikle ORKÖY daire başkanlığının projeleri, çatışma yönetiminde oldukça önemli araçlar olarak kullanılabilir.
5. Yaban hayatı kaynaklı sorunlar: Yaban hayvanları ve bilhassa yüksek domuz popülasyonu yörede tarımı neredeyse imkansız hale getirmiştir. Yakın konumda özel avlak sahası bulunması dolayısıyla köylüler yaban hayvanları sorununun baş sorumlusu olarak orman teşkilatlarını görmektedir. Köylüler yine domuz sorununa karşı silahlı mücadelelerinin orman kuruluşları tarafından engellendiği kanaatindedirler. Yörede tarımın yapılmasına büyük engel olan aşırı domuz varlığına karşı en kısa sürede önlemler alınmalı ve sebep olunan mali kayıp mevcut ve oluşturulacak yasal mekanizmalar kanalıyla giderilmelidir.
6. Kamu kurum ve kuruluşlarının ilgisizliği: Köylüler orman işletmeleri dışındaki ilgili kamu kuruluşlarının kendilerine karşı ilgisizliğinden şikayetçidir. Köylülerin refah ve huzuruna katkısı olacak kamu kurum ve kuruluşları (Örneğin; ziraat

mühendisleri arıcılık, meyve ve sebze yetiştiriciliği gibi konularda) köylüyü yerinde ve etkili bir şekilde bilgilendirmeli, gerekli destek ve katkılar yasal dayanaklar çerçevesinde köylüye sunulmalıdır.

4.1.8 Orman Teşkilatından Beklentileri

Çalışma alanı özelinde köylülerin orman teşkilatlarından olan beklentileri doğrultusunda aşağıdaki hususlar gerçekleştirilmelidir.

1. Orman teşkilatı, personeli ve çalışanlarının çalışma alanları ve koşulları hakkında genel bilgiler verilmeli.
2. Orman köylüsü yapılan ve yapılacak her türlü ormancılık faaliyetinin (tensil, bakım, dikim, yol, kadastro gibi) sebep ve sonuçları hakkında bilgilendirilmeli.
3. Orman işletme şefi yöre halkına kendini tanıtılabilmeli, köylüyle iletişimi olmalı.
4. Orman muhafaza memurları bilgili, dürüst ve samimi olmalı. Farklı kurumlardan orman muhafaza memuru alınmamalı.
5. Orman köylüleri planlama sürecinde bilgilendirilmeli, görüşleri ve önerileri alınmalı. Herkese ulaşılabilir, herkesin fikrinin alındığı bir süreç olmalı. Katılımcılık süreci göstermelik değil, tam katılımcılık esasına göre yapılmalı.
6. Yapılacak çalışmalarda öncelikle yöre gençleri ve ihtiyaç sahipleri işlendirilmeli.
7. Kesim, bakım, dikim gibi işlere ödenen ücretler iyileştirilmeli çalışan işçilere konu hakkında bilgiler verilerek tatbikatlar yapılmalı. Ayrıca bu işlerde çalışanlara sigorta yapılmalı.
8. Bölgeye bakan ormancılar denetlenmeli, gerekirse zaman zaman yerleri değiştirilmeli.
9. Orman koruma işi daha ciddi bir yaklaşımla sürdürülmeli.
10. Orman köylüsünün bazı kişilerce ormanın zararlısı olarak görülmesinin sebepleri araştırılmalı ve bu düşüncenin doğrusu, yanlışı ele alınarak izahı yapılmalı.

4.2 ÖNERİLER

Çeşitli platformlarda, ormanların ve dünyanın geleceğini güvence altına almak amacıyla yapılan pek çok anlaşma ve toplantıya ülkemizde katılmış, yapılan anlaşma ve protokollere

imza atmıştır. Bu toplantılarda dünyanın geleceği için ormanların önemi, ormanların odun üretiminden ziyade toplum yararı için pek çok değer, hizmet ve fonksiyonu da kendiliğinden ürettiği vurgulanmıştır. Bu hizmet ve fonksiyonlardan süreklilik ve çok amaçlı faydalanma ilkeleri kapsamında ülkemizde de çeşitli çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Bu kapsamda odun üretimine dayanan amenajman planları yerine 2008 yılında ormanların fonksiyon, hizmet ve değerlerini dikkate alan Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Planlama (ETFOP) yürürlüğe girmiştir. Sürdürülebilirlik, sosyo-kültürel yapı, uluslararası sorumluluk, biyoçeşitliliği koruma, karbon dengesi, katılımcılık ilkeleri ormanların planlanmasına dahil edilmiştir.

Yaptığımız bu tez çalışmasında ETFOP'un sosyo-ekonomik durum envanteri çalışmalarında nelere dikkat edileceği, hangi bilgilerin toplanması gerektiği, nasıl değerlendirileceği gibi konular araştırılmış ve aşağıda verilen unsurlar hakkında bilgilerin toplanmasının faydalı ve kullanışlı olacağı anlaşılmıştır. Anket çalışması ile aşağıdaki konularda bilgi toplanması önerilmektedir.

1. Köylerin yıllar itibariyle nüfus değerleri
2. Köylerdeki toplam hane sayıları
3. Hanelerin doluluk oranları
4. Hanelerin yapısı (ahşap, beton vd.)
5. Hanelerdeki erkek-bayan sayıları
6. Öğrenim durumları
7. Ana gelir kaynakları
8. Yan gelir kaynakları
9. Aylık masrafları (TL/ay)
10. Sosyal güvence durumları
11. Sahip olunan tapulu arazi miktarı (dönüm)
12. Sahip olunan tapusuz arazi miktarı (dönüm)
13. Sahip oluna büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayıları
14. Köy meralarının yeterliliği
15. Isınmak ve yemek pişirmek için kullanılan kaynaklar
16. Yıllık odun ihtiyacı (ster/yıl)
17. Odun ihtiyacını karşılamada yaşanan sorunlar
18. Orman suçları ve cezalarına bakış açıları

19. Orman suçundan ceza alan kişi sayısı
20. Orman suçundan ceza alanların hangi suç veya suçlardan ceza aldığı
21. Orman yasalarınınca tanınan haklara dair bilinç düzeyleri
22. Ormanın köylü için anlam ve değeri
23. Ormanların kim tarafından korunduğu
24. Ormanlık konularını kimlere danıştıkları
25. Orman işletme personeli ile ilişkileri
26. Orman işletme personeli ile yaşanan sorunlar, sebepleri ve çözümleri
27. Avlanma biçimlerinin tespiti
28. Köy kooperatiflerine bakış açılarının tespiti
29. Köyün geleceğine dair fikirleri
30. Köyde yaşamayı tercih etme nedenleri

Bu verilen unsurlar yanında planlama birimlerinin kendi özel konumlarından kaynaklanan durumlar var ise o konulardaki bilgiler de ayrıca toplanmalıdır. Anket çalışmaları haricinde destekleyici veriler olarak suç defterlerinin incelenmesi ve yerleşim yerleri etrafındaki etkilenme bölgelerindeki değişikliklerin zaman içindeki durumlarının izlenmesi faydalı olacaktır.

Bu verilerin toplanması amacıyla mümkün olduğunca her bir haneye ulaşılması gerekmektedir. Plan ünitesi içerisindeki köylerde yapılacak anket çalışmaları ve gözlemler sonucunda elde edilecek veriler uzmanlar tarafından analiz edilip değerlendirilmelidir. Orman içi ve civarında yaşayan köylülerin orman ekosisteminin bir parçası olduğu göz önüne alınarak ormanlarla olan ilişkileri ve bu ilişkilerin sonuçları dünden bugüne iyice irdelenmeli, ormanlardan yararlanma şekilleri ve dereceleri belirlenmelidir. En iyi planı yaptığımızı varsaysak bile yöre halkı ile orman teşkilatı arasındaki sorunlar çözülmedikçe planların uygulanmasında başarı oranı düşük olacaktır. Bu nedenle öncelikle köylü ile ormancılık teşkilatı arasındaki her türlü soru ve sorunların çözümüne gidilmelidir. Köylü ormancıyı, ormancılığı tanımalı, ormancılar da köylüyü ve ormanlarla olan ilişkisini iyi bilmelidir. Plan ünitesinin geçmişten bugüne sosyal, ekonomik, teknik ve ekolojik durumu analiz edilmeli, yeni dönemde yapılacak planlarda sorunların çözümüne yönelik mümkün olan hususlara yer verilmelidir.

Köylülerin ana gelir, yan gelir, aylık masraf, sosyal güvence durumlarının yanı sıra yıllık yapacak ve yakacak odun ihtiyaç miktarları ile bunları nereden, ne şekilde karşılayacağı sorgulanmalıdır. Orman köylüsünün civar ormanlardan birincil yararlanma şekli oduna dayalı olduğu için yasal veya yasal olmayan yollardan bu ihtiyaçlarını karşılayacakları bir gerçektir. Bu nedenle yapılacak planlarda bu ihtiyaçlarını karşılamaya dönük tedbirler alınmalıdır. Örneğin köy civarındaki yakın ormanlarda verilecek bakım kesimleri, plantasyon ormanları kurma, üretim artıklarının değerlendirilmesi, verilecek etanın köylünün ormana olan baskısı doğrultusunda kararlaştırılması gibi çalışmalar yapılmalıdır.

Katılımcılık ilkesi doğrultusunda başta orman köylüsü olmak üzere ormanlardan yararlanan paydaş gruplar belirlenmeli, ormanlar ve ormancılık konularıyla alakalı gerekli bilgiler kendilerine verilmelidir. Sosyo-ekonomik durumun tespitine yönelik anket bu bilgilendirmeden sonra uygulanmalıdır. Bu grupların orman kaynaklarına olan talep ve beklentileri önce ayrı ayrı alınmalıdır. Daha sonra bütün paydaş gruplar ile orman idaresi ve planlayıcılar bir araya gelerek talepler ortaya konulmalıdır. Şüphesiz ki her talebin karşılanması mümkün olmayacaktır. Diğer paydaşlarla beraber orman köylülerine de bunların nedenleri ve sonuçları açıkça izah edilmelidir. Bütün paydaş grupların birbirinden farklı talepleri olacağı kadar benzer talepleri de muhakkak olacaktır. Bu ortak talepler tespit edildikten sonra ortaya çıkan farklı taleplerin de paydaşlara ve ormanlara dair olumlu ve olumsuz yanları irdelenerek değerlendirilmesi yapılmalıdır.

KAYNAKLAR

- Akyol A** (2010) Sürdürülebilir Orman Yönetimi Ölçüt ve Göstergelerinin Türkiye Modeli. Doktora Tezi, SDÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Isparta, 167 s.
- Alkan H, Korkmaz M ve Eker M** (2010) Sürdürülebilir orman yönetiminde yaşanan gelişmeler, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri: Isparta Orman Bölge Müdürlüğü örneği. *III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi Bildiriler Kitabı*, Artvin, 1: 56-65.
- Alkan S** (2007) Trabzon İli Orman Köylerinde Kadın ve Orman Kaynakları İlişkisi. Doktora Tezi, KTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Trabzon, 167 s.
- Alkan S ve Toksoy D** (2008) Orman köylerinde sosyo-ekonomik yapı: Trabzon ili örneği. *Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 8 (1): 37-46.
- Asan Ü, Yeşil A, Destan S, Özdemir İ ve Zengin H** (2005) Sürdürülebilir orman işletmeciliğinin gerçekleştirilmesinde fonksiyonel planların yeri ve önemi. *Türk Ormancılığında, Uluslararası Süreçte Acil Eyleme Dönüştürülmesi Gereken Konular, Mevzuat ve Yapılanmaya Yansımaları Sempozyumu*, Antalya, s. 23-37.
- Asan Ü ve Yeşil A** (1993) Orman amenajmanında model plan düşünceleri ve son uygulama örnekleri. *İÜ Orman Fakültesi Dergisi*, Seri B, 43 (1-2): 31-42.
- Atmuş E** (1998) Bartın'da Ormancılık ve Toplumun Ormancılıktan Beklentilerinin Karşılama Düzeyi. Doktora Tezi, İÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, İstanbul, 121 s.
- Barlı Ö, Türker M F ve Başkent E Z** (2006) *Türk Orman Köylüsünün Rekreasyon Amaçlı Yararlanıcılarla Olan Çatışması*. Ormancılıkta Sosyo-Ekonomik Sorunlar Kongresi, Çankırı, s. 150-156.
- Batur M** (2005) *Orman İşletmelerinde Fonksiyonel İdare Süresi Tespitinin Teorik Ve Pratik Esasları*. Ege Ormancılık Arş. Müd. Teknik Bülten Serisi, No: 30, 100 s.
- Bekiroğlu S ve Okan T** (2009) Avcıların demografik ve sosyoekonomik yapısı: Marmara ve Ege Bölgesi örneği. *ACTA TURCICA Çevrimiçi Tematik Türkoloji Dergisi*, http://www.actaturcica.com/sayil/295_308.pdf.

KAYNAKLAR (devam ediyor)

- Beşen T** (2006) Katılımcı Havza Planlaması Yaklaşımı İle Kırsal Kalkınma Potansiyelinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma Düzce İli Cumayeri İlçesi Avlıyan Havzası Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı, Ankara, 150 s.
- Büyüköztürk Ş** (2002) Faktör analizi: temel kavramlar ve ölçek geliştirmede kullanımı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetim Dergisi*, 32: 470-483.
- Büyüköztürk Ş** (2008) *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı: İstatistik, Araştırma Deseni SPSS Uygulamaları ve Yorum*, 9. Baskı, Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara, 201 s.
- Çağlar M** (2009) Türkiye’de orman köylerinin sosyo ekonomik sorunları kooperatifleşmenin bu sorunların çözümüne ve kalkınmalarına olan katkıları (Kastamonu-Ortalıca (Tosya) örneği). *II. Ormancılıkta Sosyo-Ekonomik Sorunlar Kongresi*, Isparta, s. 108-114.
- Çakar Y M** (2007) Türkiye’de 1980 Sonrası Kırsal Kalkınma Uygulamaları ve Çorum İli Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Ankara, 199 s.
- Daşdemir İ** (2002) Sarıkamış ve Oltu yöresindeki ormancılık kooperatiflerinin kırsal kalkınma ve bölge ormancılığı açısından değerlendirilmesi. *1. Ulusal Ormancılık Kooperatifleri Sempozyumu Kitabı*, Türkiye Ormancılık Kooperatifleri Merkez Birliği, Ankara, s.107–116.
- Daşdemir İ ve Güngör E** (2010) Çok kriterli ve katılımcı yaklaşımla orman kaynaklarının işlevsel önceliklerinin belirlenmesi: Ulus Devlet Orman İşletmesi Örneği. *Bartın Üniversitesi Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, 17 (12): 11-25.
- Destan S ve Ayanoğlu S** (2010) Sürdürülebilir ormancılığın bölgesel planlama, çok işlevlilik ve katılım boyutları. *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 60 (2): 77-88.
- Ekizoğlu A** (1994) Marmaris yöresinde orman-toplum ilişkilerinin ormancılık politikası açısından irdelenmesi. *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 44 (1): 11-22.
- Erdönmez C ve Erol Yurdakul S** (2009) Orman toplum ilişkileri açısından tarihsel bir inceleme: Polonezköy örneği. *Bartın Üniversitesi Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, 11 (5): 35-44.

KAYNAKLAR (devam ediyor)

- Filiz S** (2001) Kırsal yörede köy bazında ağaç ve orman kaynaklarının yönetimi ve faydalana şekilleri (Isparta ili-Alıköy örneği). *SDÜ Orman Fakültesi Dergisi*, Seri: A, 2: 161-176.
- Geray U** (1989) Bir bölüm orman köylerinin sosyo-ekonomik özellikleri. *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, Seri: A, 39 (2): 29-37.
- Gümüş C** (1992) Amasya Orman Bölge Müdürlüğü'nde Orman Suçlarının Nedenleri. Doktora Tezi, KTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Trabzon, 231 s.
- Günşen H B** (2006) Batı Karadeniz Bölgesi'ndeki Ormancılık Kooperatiflerinin Sorunları ve Çözüm Önerileri. Yüksek Lisans Tezi, ZKÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Bartın, 107 s.
- İnce Y** (2006) Orman Köylülerinin Orman Kaynaklarından Yararlanma Haklarının Ekonomik Boyutu (Isparta İli Orman Köyleri Örneği). Yüksek Lisans Tezi, SDÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Isparta, 55 s.
- Kaplan S** (2007) Yerleşim Alanları Civarındaki ormanların Yerinden Yönetimi Sorunu. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Çevre Bilimleri Anabilim Dalı, Ankara, 177 s.
- Komut O ve Öztürk A** (2010) Gümüşhane yöresinde odun dışı orman ürünleri işletmeciliği: mevcut durum, sorunlar ve öneriler. *III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi Bildiriler Kitabı*, Artvin, 3: 1167-1175.
- Köroğlu V T** (2007) Ormanların Korunmasının Köy Tüzel Kişilerinin Sorumluluğuna Verilmesinin Değerlendirilmesi (İkizdere Örneği). Yüksek Lisans Tezi, KTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Trabzon, 107 s.
- Mazman T** (2005) Coğrafi Bilgi Sistemleri ve İstatistiksel Analiz Teknikleri İle Kumluca Havzası (GD Bartın) Heyelan Duyarlılık Değerlendirmesi. Çukurova Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Jeoloji Mühendisliği Anabilim Dalı, 110 s.
- Nuray H** (1961) Orman içi köylerde iskan meselesi. *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, Seri: A, 11 (1): 52-63.
- Onur R** (2007) Dirgine Orman İşletme Müdürlüğü Ormanlarında Orman Koruma Problemleri ve Çözüm Önerileri. Yüksek Mühendislik Tezi, ZKÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Bartın, 67 s.

KAYNAKLAR (devam ediyor)

- Orman Amenajman Yönetmeliği** (2008) *Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Planlama*. T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü, Orman İdaresi ve Planlama Dairesi Başkanlığı, 58 s.
- Özdemir E** (2006) Çevre Sorunlarının Ekonomik Niteliği Bağlamında Dışsallıkların Ortadan Kaldırılması (Orman Kaynaklarının Dışsal Faydalarının İçselleştirilmesi). Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Çevre Bilimleri Anabilim Dalı, 145 s.
- Öztürk A ve Türker M F** (2005) Farklı ilgi gruplarının orman kaynaklarına ve orman kaynaklarının sürdürülebilir yönetimine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi: Maçka Devlet Orman İşletmesi örneği. *Kafkas Üniversitesi Artvin Orman Fakültesi Dergisi*, 6 (2): 135-145.
- Sağlam B ve Öztürk A** (2008) Orman koruma faaliyetlerinde etkinliğin artırılmasında orman köylüsü-ormancılık teşkilatı ilişkileri: Artvin Orman Bölge Müdürlüğü örneği. *Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 8: 131-143.
- Seçkin B** (1998) Tabiat abidesi karışık meşcerelerimizin bulunduğu Zonguldak Orman Bölge Müdürlüğü'ndeki ormanların silvikültürüne dolayısıyla işletilmelerine ilişkin önemli gelişmeler. *Orman Mühendisliği Dergisi*, 25 (2): 6-7.
- Solmaz E** (2007) Orman Köylülerinin Kalkınmasına Yönelik Uygulanan Politikaların Yoksulluk Düzeyi ve Orman Kaynaklarının Kullanımına Etkisi Muğla Örneği. Doktora Tezi, Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı, Muğla, 257 s.
- Şen G ve Ünal S** (2003) Orman suçlarının nedenleri üzerine bir araştırma (Karadere Orman İşletme Müdürlüğü örneği). *Kafkas Üniversitesi Artvin Orman Fakültesi Dergisi*, 1 (2): 41-51.
- Tokmanoğlu T** (1974) Düzenli ormancılık yönünden orman-köy ilişkilerinin doğurduğu sorunlar ve çözüm yolları. *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, Seri: B, 24 (2): 113-118.
- Toksoy D, Ayaz H, Şen G ve Özden S** (2005) Doğu Karadeniz Bölgesi'nde orman-köylü ilişkileri. *Kafkas Üniversitesi Artvin Orman Fakültesi Dergisi*, 6 (2): 79-85.
- Türker M F ve Aydın İ Z** (2010) Ekoturizmin orman köyleri kalkınmaları üzerindeki ekonomik etkinliklerinin ölçümü (Camili biyosfer alanı örneği). *III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi Bildiriler Kitabı*, Artvin, 1: 115-129.

KAYNAKLAR (devam ediyor)

- Türker M F ve Toksoy D** (1992) Devlet ormanlarından odun hammaddesinin yakacak odun amacıyla tüketilmesi probleminin çözüm yolları. *Çevre Dergisi*, 5: 5-8.
- Türker M F ve Yılmaz C** (2010) Doğu Karadeniz, Türkiye ve dünya ormancılığının sorunları ve bu sorunları doğuran kök sorunların irdelenmesi. *III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi Bildiriler Kitabı*, Artvin, 1: 80-92.
- URL-1** (2011) <http://www.bunlarlazim.com/veri-toplama-teknikleri-anket.html>(10.04.2011).
- URL-2** (2011) <http://www.frmtr.com/slayt-ve-dokuman-arsivi/3112772-anket-nedir-kimlere-uygulanir-nasil-hazirlanir.html> (10.04.2011).
- URL-3** (2011) http://www.istatistikanaliz.com/kolmogorov_smirnov_testi.asp (10.04.2011).
- URL-4** (2011) http://www.istatistikanaliz.com/kruskal_wallish_testi.asp (10.04.2011)
- URL-5** (2011) <http://www.akademikdestek.net/info/utesti.pdf> (10.04.2011).
- URL-6** (2011) <http://fikretgultekin.com/yukseklisans/Korelasyon%20Analizi.pdf> (11.04.2011).
- URL-7** (2011) www.tuik.gov.tr (11.04.2011).
- URL-8** (2011) <http://www.bembirsen6.com/tarihce/yazar/admin> (11.04.2011).
- URL-9** (2011) http://www.reyhaber.com/index.php?option=com_content&view=article&id=7551:bartn-abdyi-fethetti&catid=14:yerelhaberler&Itemid=15 (11.04.2011).
- Uzun Ş** (2010) Bartın Orman İşletme Müdürlüğü Amasra Orman İşletme Şefliği Bünyesinde Orman-Halk-Ormancılık Etkileşimleri. Yüksek Lisans Tezi, BÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Bartın, 93 s.
- Veliöğlu N ve Yıldırım H T** (2007) Türk orman mevzuatı ve Avrupa Birliği (AB) mevzuatına göre ormanların yönetiminde katılım. *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, Seri: B, 57 (1): 21-31.
- Yüksel B, Akbulut S, İpek A ve Baysal İ** (2009) Türkiye’de orman kaçakçılık suçları ve kaçakçı profilinin değerlendirilmesi: Akyazı ve Hendek örneği. *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, Seri: B, 59 (1): 1-14.

EK AÇIKLAMALAR A

HANELERE YÖNELİK ANKET FORMU

HANELERE YÖNELİK ANKET

*** **ANKETÖRÜN DİKKATİNE:** Anket uygulaması yapılan kişilere adı, soyadı, adresi gibi kişisel bilgilerinin ankette yer almayacağını, yapılacak anket çalışmasının ormancılık, yayla ve yaylacılık sorunlarını tespit etmek amacıyla yapıldığını lütfen belirtiniz.

KÖYÜN ADI:		MAHALLENİN ADI:	
CİNSİYET ve SAYI	ERKEK:	BAYAN:	TOPLAM KİŞİ SAYISI
YAŞLAR			
ÖĞRENİM DURUMLARI			
2- Ana gelir kaynağınız hangisidir?			
Emekli : ☐ İşçi : ☐ Memur : ☐ Çiftçi : ☐ Esnaf : ☐ Serbest : ☐			
3- Herhangi bir sağlık güvenceniz var mı? Varsa hangisi?			
SSK ☐ BAĞKUR ☐ ES ☐ YEŞİL KART ☐ YOK ☐			
4- Yan gelir elde etmek için hangi işi ya da işleri yapıyorsunuz? (başlıca olan 2 tanesi işaretlenecek!)			
Tarım ☐ Ormancılık ☐ Hayvancılık ☐ Ticaret ☐ Diğer ☐			
5- Geçiminiz için aylık masrafınız ne kadardır?			
250 TL ve aşağısı ☐ 251-500 TL ☐ 501-750 TL ☐ 751-1000 TL ☐ 1000 TL üzeri ☐			
6- Konutun yapısı:			
Ahşap ☐ Beton ☐ Ahşap+Beton ☐ Prefabrik ☐ Diğer ☐			
7- Sahip olunan arazi miktarı (dönüm).		Tapulu :	Tapusuz :
8- Sahip olunan hayvan sayısı (adet).		Büyükbaş :	Küçükbaş :
9- Köy meralarını yeterli buluyor musunuz?		Evet : ☐	Hayır : ☐
10- Isınmak ve yemek pişirmek için hangi kaynakları kullanıyorsunuz?			
Odun ☐ Kömür ☐ Tüp ☐ Odun+Kömür ☐ Odun+Tüp ☐ Kömür+Tüp ☐ Odun+Kömür+Tüp ☐			
11- Yıllık odun ihtiyacınız ne kadar (Ster)?			
5 Ster ve aşağısı ☐ 6-10 ☐ 11-15 ☐ 16-20 ☐ 21 Ster'den fazla ☐			
12- Yakacak veya yapacak ihtiyacınızı karşılamakta herhangi bir sorun (veya sorunlar) yaşıyor musunuz?			
Evet ☐ Hayır ☐			
13- Cevap "EVET" ise bu sorun (veya sorunlar) nedir? <u>Belirtiniz:</u>			
14- Orman yasasına göre suç olan eylemleri (açma, nakil, işgal gibi) biliyor musunuz?			
Hepsini ☐ Çoğunu ☐ Bazılarını ☐ Çok azını ☐ Hiçbirini ☐			
15- Orman yasasına göre orman köylüsüne tanınan hakları (zati yapacak-yakacak ihtiyacı gibi) biliyor musunuz?			
Hepsini ☐ Çoğunu ☐ Bazılarını ☐ Çok azını ☐ Hiçbirini ☐			
16- Orman suçlarına karşı verilen cezaları nasıl buluyorsunuz?			
Çok ağır ☐ Ağır ☐ Normal ☐ Hafif ☐ Önemsiz ☐			
17- Suç olduğu bilinen bir iş (açma, nakil, işgal gibi) sizce neden yapılıyor?			
İhtiyaçtan ☐ Cehaletten ☐ Ormanla Uyuşmazlık ☐ Köylü (Kişisel) İle Uyuşmazlık ☐ Diğer ☐			
18- Orman suçu işleyen birine yasal işlem uygulanmadan sözlü uyarı yapılsa kişi aynı suçu tekrar yapar mı?			
Kesinlikle Yapar ☐ Yapar ☐ Kararsızım ☐ Yapmaz ☐ Kesinlikle Yapmaz ☐			
19- Hanedeki kişilerden kaç tanesi bugüne kadar orman suçlarından ceza almıştır?			
YOK ☐ 1 Kişi ☐ 2 Kişi ☐ 3 Kişi ☐ 3'ten fazla ☐			
20- Hangi suç veya suçlardan ceza almıştır? (17. Soruya verilen cevap YOK ise boş bırakılacak; varsa suçlar tek tek işaretlenecektir!)			
Açma ☐ Kesme ☐ Nakil ☐ Otlatma ☐ İşgal ☐ Sarf ☐ Bulundurma ☐ Yangın ☐ Diğer ☐			
21- Orman koruma işini en iyi kim yapar?			
Köylü ☐ Ormancı ☐ Jandarma ☐ Kooperatifler ☐ Diğer ☐			
22- Orman sizin için neyi ifade ediyor?			
İş (Gelir) ☐ Odun ☐ Sağlık ☐ Güzellik ☐ Erozyon Önleme ☐ Hava ve Su ☐ Diğer ☐			

*** LÜTFEN ARKA SAYFAYA GEÇİNİZ ***

<p>23- Ormancılıkla ilgili konularda (bilgi alışverişi, soru sorma v.s.) en çok hangi kişiyle diyalog içindediniz?</p> <p>Kooperatif Başkanı ☐ Köy Muhtarı ☐ Ormancılar ☐ İşletme Şefi ☐ İşletme Müdürü ☐</p>
<p>24- Orman işletmesi personeli ile (Şef, Ormancı vs.) ilişkileriniz nasıldır?</p> <p>Çok İyi ☐ İyi ☐ Normal ☐ Kötü ☐ Çok Kötü ☐</p>
<p>25- Orman işletmesi personeli ile (Şef, Ormancı vs.) ne sıklıkta sorun yaşıyorsunuz?</p> <p>Her Zaman ☐ Genellikle ☐ Nadiren ☐ Hiçbir Zaman ☐</p>
<p>26- Orman işletmesi personeli ile (Şef, Ormancı vs.) genellikle hangi konuda sorun yaşıyorsunuz?</p> <p>Üretim (İş) ☐ Mülkiyet ☐ Otlama ☐ Odun Temini ☐ Avlanma ☐ Yol ve Su ☐ YOK ☐</p>
<p>27- Orman işletmesi personeli ile (Şef, Ormancı vs.) yaşanan sorunların sebebi sizce nedir?</p> <p>☐ Personelin halka ilişkilerinin zayıf olması. ☐ Köylülerin ormancılık bilgilerinin yetersiz olması. ☐ Personelin ormancılık bilgilerinin yetersiz olması. ☐ Kanunlardaki yetersizlikler ve düzensizlikler. ☐ Personel üzerindeki siyasi baskıların varlığı. ☐ Personelin iş çeşidi ve yoğunluğunun fazlalığı. ☐ Diğer: .....</p>
<p>28- Orman işletmesi personeli ile (Şef, Ormancı gibi) yaşanan sorunlar sizce nasıl önenebilir?</p> <p>☐ Orman-Köylü ilişkileri iyileştirilmeli ☐ Köylülere ormancılıkla ilgili bilgiler verilmeli (seminerler, toplantılar, dergiler, afişler v.s. aracılığıyla). ☐ Personelin halkla iletişimi iyileştirilmeli. ☐ Kanun ve yasalar hazırlanırken köylünün istek ve talepleri dikkate alınmalı. ☐ Personel üzerindeki her türlü baskı ve yaptırım (mesleki, siyasi vs.) önlenmeli. ☐ Diğer: .....</p>
<p>29- Avlanmak için ormana ne sıklıkta çıkarsınız?</p> <p>Her Zaman ☐ Genellikle ☐ Nadiren ☐ Hiçbir Zaman ☐</p>
<p>30- Ormanda avcılık yapıyorsanız öncelikle hangi hayvan türünü av olarak seçersiniz?</p> <p><u>Belirtiniz:</u></p>
<p>31- Ormanda avcılık yapıyorsanız hangi amaç için avlanırsınız?</p> <p><u>Belirtiniz:</u></p>
<p>32- Köyde yaşamak yerine şehirde yaşamak ister misiniz?</p> <p>Evet ☐ Hayır ☐</p>
<p>33- Niçin? <u>Belirtiniz:</u></p>
<p>34- Köyün refahının artırılması için hangi tedbirler alınmalı?</p> <p>☐ Tarım geliştirilmeli. ☐ Hayvancılık geliştirilmeli. ☐ Ormancılık çalışmaları artırılmalı. ☐ Diğer..... ☐ Köy ve civarına turizm işletmeleri kurulmalı. ☐ Köy ve civarına küçük sanayi işletmeleri kurulmalı.</p>
<p>35- Köy kooperatiflerinin size göre faydaları ve sakıncaları nelerdir? <u>Belirtiniz:</u></p>
<p>36- Kooperatifçilikten memnun musunuz?</p> <p>Evet ☐ Hayır ☐</p>
<p>37- Niçin? <u>Belirtiniz:</u></p>
<p>38- Orman, ormancılık gibi konularda paylaşmak isteğiniz görüş ve yorumlarınız(ÖNEMLİ!..):</p>

ÖZGEÇMİŞ

Sinan KAPTAN, 1985 yılında Kütahya'nın Tavşanlı ilçesinde doğdu, ilk ve orta öğrenimini Tavşanlı'da tamamladı. Tavşanlı Atatürk Lisesi Yabancı Dil Ağırlıklı Lise'nin Fen Bilimleri Bölümü'nden 2003 yılında mezun oldu. 2004 yılında ZKÜ Bartın Orman Fakültesi Orman Mühendisliği Bölümü'nde Lisans eğitimine başladı. Aynı yıl Gaziantep Polis Meslek Yüksek Okulu'nu kazandı ve 1 ay kadar süren eğitimini kendi isteği ile sonlandırıp Bartın Orman Fakültesi Orman Mühendisliği Bölümü'ndeki eğitimine 2. yarı dönemde kaldığı yerden devam etti. Bölümden 2009 yılında başarıyla mezun oldu. Aynı yıl ara vermeden Orman Amenajmanı Ana Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans eğitimine başladı. 13 Temmuz 2010 tarihinde Bartın Üniversitesi, Orman Fakültesi, Orman Mühendisliği Bölümü'nde Araştırma Görevlisi olarak göreve başladı.

ADRES BİLGİLERİ

Adres : Bartın Üniversitesi
Orman Fakültesi
Orman Mühendisliği Bölümü
74100 BARTIN

Tel : (378) 223 5165

Cep Tel : (544) 832 0886

E- posta : kaptan-43@hotmail.com